

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

Kaja Flegar

Prehod na trg dela po končanem študiju socialnega dela

Magistrsko delo

Ljubljana, 2020

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

Kaja Flegar

Prehod na trg dela po končanem študiju socialnega dela

Magistrsko delo

Mentor: doc. dr. Milko Poštrak

Ljubljana, 2020

Zahvala

mentorju doc. dr. Milko Poštraku za vse strokovne nasvete in pomoč pri izdelavi magistrske
naloge,

vsem intervjuvancem za njihov čas in dragocen prispevek,

staršema, ki sta mi omogočila izobraževanje,

prijateljicam za njihovo podporo in skrb,

Matiju za vso ljubezen in prepričanost vame.

»Ko hodiš,
pojdi zmeraj do konca.
Spomladi do rožne cvetice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo lice.

*A če ne prideš ne prvič, ne drugič
do krova in pravega kova
poskusi: vnovič in zopet in znova.«*

(Tone Pavček)

Povzetek:

V pričujočem magistrskem delu je predstavljeno, kako diplomanti-magistri socialnega dela vstopajo na trg dela po končanem študiju. Po zaključenem študiju na Fakulteti za socialno delo se namreč mladi diplomanti znajdejo v iskanju pripravništva oz. pridobivanju delovnih izkušenj, da bi lahko pristopili k strokovnemu izpitu. Oboje je pogoj, da lahko socialni delavec opravlja samostojno delo.

Magistrsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in empiričnega dela.

V teoretičnem delu je opredeljeno, kdo so mladi in kakšna je danes definicija mladosti.

Osvetljeno je, kako mladi preživljajo prosti čas, kakšne življenjske stile imajo, kakšne so oblike šolanja mladih ter proces njihovega osamosvajanja. Predstavljena je zaposlitev in njena pravna podlaga, oblike zaposlitve ter revščina med zaposlenimi. Nadalje je razložena brezposelnost, prikazane so različne vrste brezposelnosti ter vplivi brezposelnosti na posameznika. V delu je pojasnjena tudi pot do delovne aktivnosti na področju socialnega dela, ki se po končanem študiju najprej začne z opravljanjem pripravništva in kasneje z opravljenim strokovnim izpitom.

Raziskava je kvalitativna, saj je bila metoda raziskovanja delno strukturiran intervju. V raziskavo je bilo vključenih devet posameznikov, ki so v zadnjih petih letih končali Fakulteto za socialno delo in vstopili na trg dela, kjer so morali iskati pripravništvo. Rezultati so bili obdelani kvalitativno in so predstavljeni v razdelku Rezultati in razprava. V zaključku dela so opisani sklepi in predlogi raziskave.

KLJUČNE BESEDE: mladi, zaposlitev, brezposelnost, pripravništvo, strokovni izpit, Fakulteta za socialno delo.

Title: Transition to the labor market after the finished studies of the social work

Abstract: In the present master's thesis, it is presented how bachelors of arts and masters of arts in the field of social work enter the labor market after their studies are finished. After the finished studies at the Faculty of Social Work, young graduates start seeking traineeship or gaining work experiences in order to take a certification exam. Both are the condition for a social worker to perform independent work.

The master's thesis is composed of theoretical and empirical parts.

In the theoretical part, it is defined who are youth and what the definition of youth nowadays is. It is highlighted how youth spend their spare time. It is highlighted how youth spend their spare time, what lifestyles they have, what the forms of education of the youth are, and what is the process of them gaining their independence. Employment and its legal foundation is presented, as well as forms of employment and poverty among the employees. Further, unemployment is explained. Different kinds of unemployment and the influences of unemployment on an individual are shown. The path to the working activity in the field of social work is explained in this part too. The path first begins after the studies are finished with performing traineeship and, later, by taking the certification exam.

The research is qualitative because the method of research is a partially-structured interview. Nine individuals were included in the research. They finished the Faculty of Social Work in the last five years and entered the labor market where they had to seek traineeship. The results were processed qualitatively and are presented in section Results and Research. At the end of this part, the conclusions and proposals of the research are described.

KEYWORDS: youth, employment, unemployment, traineeship, certification exam, Faculty of Social Work.

KAZALO VSEBINE

1. TEORETIČNI UVOD.....	1
1.1 Mladi in mladost.....	1
1.1.1 Mladi v procesu šolanja	3
1.1.2 Mladi v prehodu v samostojnost	4
1.1.3 Prosti čas in življenjski stili mladih	7
1.2 Zaposlitev	9
1.2.1 Pogodba o zaposlitvi.....	10
1.2.2 Oblike pogodb o zaposlitvi.....	12
1.2.3 Revščina zaposlenih.....	15
1.2.4 Prva zaposlitev	16
1.3 Brezposelnost	17
1.3.1 Vrste brezposelnosti	19
1.3.2 Vpliv brezposelnosti na človeka	21
1.4 Pot do zaposlitve v socialnem delu	24
1.4.1 Pripravišтво	24
1.4.2 Strokovni izpit.....	25
2. PROBLEM.....	27
3. METODOLOGIJA	29
3.1 Vrsta raziskave	29
3.2 Merski instrument.....	29
3.3 Opredelitev enot raziskovanja.....	30
3.4 Zbiranje podatkov	30
3.5 Obdelava podatkov.....	31
4. REZULTATI IN RAZPRAVA.....	32
5. SKLEPI RAZISKAVE.....	49
6. PREDLOGI.....	52
7. UPORABLJENA LITERATURA	54
8. PRILOGE.....	60
8.1 Vodilo za intervju	60
8.1.1 Opravljeni intervjuji	60
8.2 Kodiranje	79

1. TEORETIČNI UVOD

1.1 Mladi in mladost

Kot mlade danes poimenujemo tiste, ki niso več otroci, ampak so v nekakšnem prehodnem obdobju v odraslost. Sodobna evropska družba mlade pogosto povezuje s tistimi, ki so v obdobju snovanja lastne identitete; tiste, ki se izobražujejo, da se bodo lahko nekoč vključili na trg dela in tiste, ki še niso dovolj zreli ter izkušeni, da bi se lahko imenovali odrasli. Mladost je za družbo obdobje navidezne brezskrbnosti in »iskanja samega sebe«. Šaponja (2006: 12) deli mladost na tri obdobja:

- adolescenca: med 14. in 19. letom starosti;
- post adolescenca: med 20. in 24. letom;
- mlajša odraslost: obdobje med 24. letom in 29. letom.

Mladost je torej prehajanje iz otroštva v dobo zrelosti. Tukaj naj bi mladi predelali socialno realnost na treh področjih, in sicer: 1. na področju izgradnje osebne identitete, 2. na področju medosebne socializacije in 3. na področju soočanja z družbeno realnostjo. (Ule in Mihelj, 1995). Mrgole (2000: 36) opozarja, da ravno družba, v kateri mladi živijo, postavlja mlade pred mnogo družbenih pričakovanj. To, kako mladi ponotranjijo in predelajo takšna pričakovanja, je odvisno od njih samih in od sporočil, ki so jih dobili skozi življenje.

Mladim sodobno okolje nalaga vrsto razvojnih nalog, ki jih morajo opraviti. Ule (2000: 60) razlaga, da lahko pride v mladosti do stresnih izkušenj, če mladi nimajo dovolj podpore pri reševanju teh nalog. Avtorica poudari naslednje tri odgovore mladih na različne življenjske situacije v sodobni družbi:

1. Mladinske subkulture: predstavljajo možnost samosvojega predelovanja realnosti. Mladi realnost predelujejo na »proti-strukturni« način, kar pomeni, da z vedenjskim stilom zavračajo potrošniške vrednote in storilnostno naravnano družbo. Njihov cilj postane razlikovanje od družbe in njenih norm.

2. Tiha in brez-konfliktna integracija v družbo: Ti mladi se sicer zavedajo, da obstaja neskladje med vrednotami in realnostjo, vendar se na nek način se sprijaznijo z odsotnostjo družbenih utopij, ki bi jim posredovale upanje v boljšo prihodnost. Tiho in neopazno predelujejo težave in držijo obremenitve na čim nižji ravni.

3. Mladi, ki se *brezpogojno prilagajajo ali celo okrepijo z vnaprej danimi družbenimi standardi, predsodki in mentalitetami*: Primer takšnih mladih so športni navijači, ki na nogometni tekmi zaznavajo situacijo, se potapljajo v svet svojih vrstnikov in navijačev in tako podoživljajo napetost množičnega procesa. Na nek način se s takšnim tovarištvom zavarujejo pred realnostjo. Takšen občasni »pobeg« jim pomaga, da so pozneje ponovno sposobni za funkcioniranje v stvarnosti.

Skozi zgodovino se je pojem mladosti spreminjal. Lahko bi rekli, da so bili mladi nekoč »mladi« le sorazmerno kratek čas, saj so zgodaj začeli delati, si ustvarili lastno družino, zgradili svoj dom in se tako osamosvojili. Danes se družba sooča s fenomenom podaljšane mladosti, h kateremu so prispevali naslednji dejavniki: visokošolsko izobraževanje, finančna negotovost mladih, neurejena stanovanjska politika za mlade, pomanjkanje delovnih mest za prvo zaposlitev itd. Vse to mladim onemogoča zgodnejši vstop v odraslost in samostojnost.

Ule (2000) nadalje razlaga, da je potrebno spremembe mladosti in mladine, ki so zgodile v zadnjih desetletjih, postaviti v kontekst razvoja sodobne družbe. Današnji mladi so rezultat sprememb sodobne družbe, prav tako pa pokazatelj tega, kakšna bo družba v prihodnosti. V zadnjem času je prisotno »ukinjanje« mladine, saj mlad posameznik namesto k osamosvajanju stremlji k »osvobojenosti«. Mladi se na nek način izogibajo prevzemanju odgovornih, odraslih, delovnih, družinskih in drugih vlog. Ta situacija mladim ponuja zatočišče in mesto umika pred pritiski čedalje bolj surovega sveta odraslih. Mladi so vedno bolj odvisni od svojih staršev, po drugi strani pa so vse bolj izpostavljeni neposrednim učinkom konkurence na izobraževalnih poteh, trgu dela in pri zaposlitvenih možnostih.

Ule in Kuhar (2003) razpravljata o značilnosti sodobnih mladih – to je, da imajo sicer mnoge znake odraslosti, vendar pa ne posedujejo tistih bistvenih: niso ekonomsko samostojni, niso zaposleni, nimajo lastne družine, ampak živijo v izvorni družini, ekonomsko pa jih podpirajo starši ali družba. So kot pasivni opazovalci družbe, brez aktivne vloge v njej. Podobno opazovanje poudarja Bajzek (2003: 37), in sicer, da so današnji mladi v bistvu »odrasli otroci«. Po eni strani so v družini in šoli institucionalno odvisni, po drugi strani pa so izven tega popolnoma samostojni - kot potrošniki so enakovredni odraslim, samostojni pa so tudi glede razporejanja aktivnosti v prostem času. »Odrasli otroci« na nek način pričakujejo, da jih odrasli obravnavajo enakopravno in želijo aktivno sodelovati pri njihovih odločitvah.

Po drugi strani pa študija *Mladina 2010*, pokaže da so mladi nezadovoljni s tem, kako jih vidijo drugi. Odrasli si mladih namreč ne predstavljajo kot »pomembne druge« oziroma referenčne skupine, ampak so v njihovi percepciji zgolj »oddaljena družba«.

1.1.1 Mladi v procesu šolanja

V Sloveniji je pravica do izobraževanja ena izmed temeljnih pravic, ki je zapisana tudi v Konvenciji ZN o otrokovih pravicah. 28. člen poudarja, da imajo otroci pravico do izobraževanja in da morajo biti pri tem vsi deležni enakih možnosti. Današnji fenomen je, da se mladi oz. otroci že v zgodnjih letih pripravljajo na to, da bodo nekoč svoje znanje in vrline, ki so si jih pridobili tekom šolanja, ob vstopu na trg dela čim bolj unovčili. Proces šolanja in temeljitega izobraževanja se tako začne že v vrtcu in v prvih razredih osnovne šole, saj je danes otrokom na voljo veliko obšolskih dejavnosti, ki jim lahko pomagajo pri doseganju zastavljenih ciljev glede prihodnosti.

Gaber, Kovač, Šebart in Pluško (2005: 133) poudarjajo namen osnovnošolskega izobraževanja: učenkam in učencem omogočiti uravnotežen spoznavni, čustveni in socialno-osebnostni razvoj (v skladu z njihovimi sposobnostmi); jim posredovati temeljna znanja, ki jim bodo omogočila neodvisno, učinkovito in ustvarjalno soočenje z družbenim okoljem; razvijati zavest o pripadnosti določeni kulturni tradiciji ter jim navsezadnje omogočiti nadaljevanje šolanja. Cankar, Deutsch in Setnikar (2015: 18-19) opozarjajo, da se šola kot zgodovinska institucija težko in prepočasi spreminja in prilagaja kulturnemu okolju ter tako ostaja toga.

Značilnost naše države je, da se večina otrok po osnovnošolskem izobraževanju vpiše na srednjo šolo. Gaber, Kovač Šebart in Pluško (2005) izpostavljajo, da je Slovenija napredovala do točke, kjer se skoraj celotna generacija po obvezni osnovni šoli vpiše na srednjo šolo. Nadalje ugotavljajo, da je pri vpisu v srednjo šolo značilno slednje: na eni strani se povečuje vpis v gimnazije, na drugi strani pa ostajajo nezasedena razpisana mesta v srednjih poklicnih šolah. Delež dijakov, ki izstopijo iz srednješolskega izobraževanja v Sloveniji, pa je nižji od ostalih držav Evropske unije.

Veliko število mladih se pri nas po zaključeni srednji šoli vpiše na fakulteto. Podatki SURS-a kažejo, da je delež mladih, ki študirajo, v Sloveniji veliko večji od tistega v Evropi. Po drugi

strani pa veliko študentov študija ne zaključijo. Flere in Tavčar Krajnc (2011) razlagata, da gre pri tem za občutek odgovornosti glede materialne eksistence. Mladi sklepajo, da naj bi visoko izobraževanje vodilo k bolj verjetni, varnejši in boljše plačani zaposlitvi. Prav tako država močno podpira izobraževalni sistem, to se vidi predvsem v širitvi terciarnega izobraževanja. Ta trend je opaziti v večini evropskih držav - vendar se Slovenija glede deleža mladih v terciarnem izobraževanju umešča na sam vrh med državami EU. Mencin Čeplak (2000) pojasnjuje, da starši in otroci šolskemu uspehu pripisujejo izjemno velik pomen in še vedno gojijo iluzijo, da jim bo izobrazba zagotovila varnost. To sicer ni usodno; kljub temu pa je lahko miselnost, da neuspeh v šoli pomeni neuspeh v življenju nasploh, za mlade slaba. To lahko vpliva na samopodobo mladih predvsem zaradi tega, ker v moderni družbi »biti mlad« pomeni »šolati se«. Izstop iz sistema formalnega izobraževanja na nek način pomeni izstop iz obdobja, imenovanega mladost.

Raziskave mladih, šolanja in trga dela (Furlong in Cartmel, 2003; Harslof, 2003; Walther in drugi, 2002) pokažejo, da se mlade usmerja v izbiro šolanja, ki jim ne bo omogočila trajne oz. stabilne zaposlitve ali pa jim ne bo omogočila ugodnega socialnega položaja. Nekateri mladi se na takšne razmere odzovejo tako, da izstopijo iz sistema javnih institucij in raje sprejmejo položaj brez statusa ter ob tem nekako doživljajo ponižanje in odtujenost.

1.1.2 Mladi v prehodu v samostojnost

Lahko bi rekli, da se mladi osamosvojijo takrat, ko postanejo finančno neodvisni. Z drugimi besedami, takrat postanejo »odrasli«. Danes je osamosvajanje in življenje mladih bistveno drugačno kot v preteklosti. Nekoč so se mladi zelo hitro osamosvojili in si ustvarili družino, saj je bilo to v takratni družbi nekaj pričakovanega, želenega in upoštevanega. Po drugi strani je mladim danes »dovoljena« večja mera svobodnega odločanja.

Rapuš Pavel in Stepišnik Perdih (2007: 104) poudarjata, da tradicionalne poti vstopanja v odraslost in samostojnost zamenjuje tako imenovana »jo-jo tranzicija«. Mladi se individualno odločajo glede šolanja in smeri poklicnega usposabljanja, o fleksibilnosti v zaposlitveni karieri, kdaj bodo zapustili izvirno družino ter s kom in kdaj bodo začeli živeti v skupnem gospodinjstvu.

Zaradi podaljševanja šolanja se čas osamosvajanja premakne na poznejša leta, kar pomeni, da so mladi dlje časa pri starših. Lazarev Šerbec (2011: 123) razlaga, da mladi prehod v samostojnost odlagajo in se sprijaznijo z bivanjem pri starših. V zameno za takšno sobivanje so se pripravljani odpovedati določenemu delu svoje avtonomije.

Študija *Mladina 2010* je pokazala naslednje trende med mladimi v Sloveniji:

- Podaljševanje obdobja, ki ga mladostniki preživijo pri svojih starših;
- podaljševanja obdobja, ki ga mladi preživijo v izobraževalnem sistemu;
- vedno večje težave pri zaposlovanju;
- naraščajoča apatija in nezadovoljstvo mladih z zvezi s konvencionalno politiko;
- izboljšanje zdravstvenega stanja mladih.

Podobne tri ugotovitve prikaže tudi European youth forum (2001: 3): 1. čas prehoda v odraslost zaradi podaljševanja izobraževanja nastopi v poznejši fazi posameznikovega življenja; 2. trajanje prehoda se podaljšuje zaradi negotovosti na trgu dela in 3. mladi so bolj ranljivi zaradi sprememb v sistemu socialnega varstva ter zmanjševanja dohodkov.

Natančnejša analiza je pokazala enega ključnih dejavnikov, ki podaljšujejo mladost in osamosvajanje - mladi se sorazmerno dobro počutijo v izvorni družini. To ugodno počutje mladih in relativno nizka pripravljenost na sprejemanje naraščajočih tveganj vpliva na to, da se osamosvajajo pozneje in podaljšujejo bivanje pri starših (Lavrič, 2011: 27).

Kuhar (2003) predstavi tudi druge dejavnike. Prvi izmed teh je stanovanjski trg: cene stanovanj so razmeroma visoke glede na plače (cene stanovanj se razlikujejo glede na regijo znotraj države), primanjkuje najemniških stanovanj ali stanovanj, primernih za samske, zato mladi podaljšujejo svoje bivanje pri starših. Naslednji dejavniki so nizke plače, visoka brezposelnost, negotovost zaposlitve. Mladi so ranljiva skupina na trgu dela, saj obstaja visoko tveganje, da bodo dolgo čakali na prvo zaposlitev, da bodo našli zgolj začasno službo oz. se bodo morali zaposliti na nižjih poklicnih položajih. Za mlade je pomemben dejavnik tudi izobraževalni sistem; dolgotrajno izobraževanje vodi do odloženega odhoda od doma, kar pa je odvisno od dejavnikov, kot sta kulturna norma in lokacija fakultete. Na mlade vplivajo tudi mehanizmi financiranja študentov v višjem izobraževanju. Flere in Tavčar Kranjc (2011) govorita o tem, da se mladi dobro počutijo znotraj izobraževalnega sistema, kar povečuje njihovo zadovoljstvo in nepripravljenost na samostojnost.

Mladi za uspešen prehod v samostojnost potrebujejo nekatere ključne kvalitete, znanja, spretnosti, izkušnje. Če so mladi v učenju pasivni ali družbeno izključeni, je to zanje velik primanjkljaj. Tukaj imajo pomembno vlogo starši, ki pa dostikrat zaradi svoje prezaposlenosti ne zmorejo ali ne znajo odreagirati. Mladi s šolo ali drugimi javnimi zavodi velikokrat ne zmorejo navezati zaupljivega odnosa. Zaradi tega so prepuščeni lastnim izbiram in pogosto nagibajo k neangažiranosti in usmerjenosti k hitro dostopnemu ugodju (Mrgole, 2003).

Pri prehodu v odraslost so pomembni tudi naslednji vidiki: kulturni kapital, podpora v družini, možnosti in omejitve v procesu izobraževanja, spolna, socialna in etnična pripadnost (Rapuš Pavel, Stepišnik Predih 2007: 107). Du Bois in Lopet Blasco (2003: 23) prikazujeta naslednje vzorce pogojev za prehod v zaposlitev in samostojnost:

- Mladi z omejenimi sredstvi so pod pritiskom negotovih zaposlitev, brezposelnosti in večkratnega usposabljanja;
- mladi z znatnimi sredstvi, ki jim omogočajo svobodno odločanje glede na lastne potrebe in želje;
- mladi odrasli, ki bi želeli poskusiti nove možnosti v povezavi z delom in izobraževanjem, vendar so pod vplivom različnih pritiskov prisiljeni svoje poklicne in izobraževalne želje prilagajati standardiziranim in restriktivnim potem usposabljanja;
- mladi odrasli, ki podaljšujejo odvisnost od staršev, v kar jih silita nezadostna socialna varnost in položaj brezposelnosti.

Kuhar (2003) govori o različnih modelih prehoda v odraslost. Za Slovenijo je značilen tako imenovan postkomunistični model. Po padcu socialističnega režima, so se države morale popolnoma reorganizirati; gospodarstvo se je rekonstruiralo, nekateri so v tem procesu obubožali, drugi so obogateli. Te spremembe so pustile posledice tudi na prehodu mladih v odraslost:

1. Premik od javnega k zasebnemu sektorju zaposlovanja in ponujanja storitev;
2. premik od zgodnjega vstopa na trg dela k nepretrganemu izobraževanju;
3. premik od produkcijsko vodenega socialnega življenja k potrošniško usmerjenemu;
4. premik proti neformalnim ekonomskim dejavnostim kot enemu vidiku ustvarjanja prevlade trga.

1.1.3 Prosti čas in življenjski stili mladih

Besedna zveza »prosti čas« vsakemu izmed nas predstavlja različne stvari. Nasploh pomeni čas, ki ga posvečamo dejavnostim, ki jih imamo radi in katere nam omogočijo nekakšen pobeg iz vsakdanjega življenja, polnega skrbi in obveznosti. V sodobnem tempu življenja je včasih težko najti čas za aktivnosti, ki bi nas sprostile in razbremenile. Prostočasne aktivnosti naj bi nas sprostile do te mere, da bi se lahko polni energije ponovno soočili z obremenitvami vsakdana.

Ule in Kuhar (2002: 69) pojasnjujeta »prosti čas« mladih kot čas, ko ne delajo ničesar, imajo čas zase in lahko počnejo to, kar želijo. To je čas, ki mladim ostane po vseh obveznostih, ki jih morajo opraviti bodisi v šoli bodisi službi. Predstavlja čas, ki je namenjen počitku, sprostitvi, razvedrilu, zabavi. Gre za *uporabo* prostega časa, ne za čas sam. V sodobnem svetu je prosti čas komercializiran, kar pomeni, da je posredovan preko medijev, ki bolj ali manj narekujejo, kako naj bi mladi preživljali prosti čas.

Čeprav mladi prostočasnimi aktivnostim namenijo različno količino časa, avtorji ugotavljajo, da prosti čas, ki ga imajo na voljo, preživljajo na podoben način.

Ule in Kuhar (2002) opisujeta, da mladi največ časa preživijo s svojim partnerjem. Velik del časa namenijo tudi prijateljem in gledanju televizije. Med ostale prostočasne aktivnosti sodijo: ukvarjanje s športom, obiskovanje kina in koncertov ter lenarjenje. Rizman Herga (2011) ugotavlja, da večji del dneva mladi preživijo pred računalnikom, kjer se povezujejo v virtualne socialne mreže. Mladostniki računalništvo in ostale tehnologije dobro obvladajo. Svetovni splet jim omogoča dostop do najrazličnejših informacij. Pretirana uporaba sodobne tehnologije pa lahko pripelje do zasvojenosti in vse manjše komunikacije z družinskimi člani, prijatelji in vrstniki. Mladi danes več časa namenijo brskanju po spletu, kot pa druženju s prijatelji. Zanimivo je, da mladi postajajo vse bolj aktivni potrošniki, zato lahko med njihove prostočasne dejavnosti štejemo tudi nakupovanje.

Tivadar in Kamin (2002: 186) nadalje opazata, da postaja nakupovanje ena izmed najbolj priljubljenih prostočasnih dejavnosti. Otroci in mladi že sorazmerno zgodaj postajajo sofisticirani potrošniki.

Način porabe prostega časa pri mladih se je skozi zgodovino spreminjal. V primerjavi s svojimi starši in starimi starši mladi danes prosti čas preživljajo bistveno drugače. Boškić zatrjuje, da se družbene spremembe kažejo v količini in kvaliteti prostega časa. Za mlade je

značilno, da večinoma nimajo prostih večerov, pa tudi vikendi niso nujno povezani s počitkom in družino, saj jih veliko med vikendom dela. Izobraževanje in učenje sta stalnica v dnevu mladega človeka. Mladi imajo dejansko vse manj časa in posledično tudi vse manj prostega časa (Boškić: 2005: 305).

Kuhar (2003: 94) poudarja, da tekmovalnost prehaja iz sveta odraslih v svet mladih ter vstopa tudi v njihov prosti čas. Tekmovalnost je prisotna tudi izven šolskih klopi: otroci in mladi se vedno pogosteje ukvarjajo z različnimi prostočasnimi aktivnostmi. Prostočasne »kariere« na nek način povzročajo razlike med otroci in mladimi. Življenje nekako postaja biografski projekt.

Življenjski stil otrok in mladih je rezultat njihovih finančnih zmožnosti, delno pa tudi vrednot in odločitev. Življenjski stili mladih se spreminjajo pod vplivom družbenih sprememb, mladi so aktivni soustvarjalci življenjskih stilov (Ule, 2002).

Če torej želimo spoznati življenjske stile mladih, je zelo pomembno, da spoznamo tudi vrednote, ki jih imajo. Rener (2002: 83) navaja, da je danes mladim pomembna predvsem varnost, ki jo čutijo znotraj svoje družine in prijateljev. Ule in Mihelj (1995: 10) dodajata, da so jim zmeraj manj pomembne vrednote, ki bi jih lahko pripisali mladosti – vznemirljivo življenje, kreativnost, fantazija; vedno bolj pa mir v svetu, varnost znotraj družine in pravo prijateljstvo.

1.2 Zaposlitev

Ko smo bili otroci, so nas velikokrat vprašali, kaj želimo postati, ko bomo odrasli. To vprašanje se ni nanašalo na to, kakšna oseba želimo biti, s kom se želimo družiti ali na kakšen način želimo živeti, ampak se je nanašalo na našo poklicno in karierno pot. Na nek način smo odraščali z miselnostjo, da moramo biti usmerjeni v svojo poklicno kariero. Iz prejšnjih poglavij je razvidno, da je to močno poudarjeno v šoli, saj vzgojitelji, učitelji in starši otroke že od zgodnjih let učijo, naj razmišljajo o svoji poklicni prihodnosti. Sistem izobraževanja, ki je vzpostavljen tudi pri nas, je usmerjen v »proizvodnjo« ljudi, ki bodo nekoč vstopili na trg dela in se zaposlili.

Pojem zaposlitve in dela je po Zorc Maver (2007: 10-12) družbeno in zgodovinsko pogojen. Lahko ga opišemo kot izmenjavo ljudi z njihovim naravnim in socialnim okoljem za zagotovitev življenjskih sredstev.

Začetki pojmovanja dela so povezani z demografsko krizo v 14. in 15. stoletju. Delavnost je takrat pridobila velik pomen, prav tako se je delo začelo povezovati s stanjem ugodja in sreče. Da bi lahko bolje razumeli današnji koncepta dela, je pomembno, da razumemo tudi povezavo med industrializacijo in kapitalizmom, kjer je delo postalo pomembna predpostavka socialne vključenosti posameznika. Sodobno pojmovanje dela in zaposlitve je po eni strani vezano na trg dela, torej na plačano delo, po drugi strani predstavlja širitev: biografsko in učno delo, družinsko in vzgojno-izobraževalno delo, telesno in odnosno delo. Mišljenje, da obstaja izpopolnjeno življenje preko neplačanih storitev, je vse bolj izrinjeno iz človekovega uma. Plačano delo za posameznika pomeni vrednoto in je povezano z individualnim razvojem. Takšno delo predstavlja temelj za razvoj posameznikove identitete, njegovo socialno vključenost in občutek varnosti ter priznanja (Daheim, Schoenbauer, 1993: 9).

Avtorica Zorc Maver, D. (2007) opozarja tudi na zanimivo misel o plačanem delu po Galuske (2002: 37): »Pri vsej individualizaciji, vsej pluralizaciji življenjskih modelov in življenjskih planov, vsej heterogenosti resnic in realnosti se zdi, da eno obstaja stabilno in trajno - naša normalna razmišljanja in občutja, naš model normalnosti temelji na bolj ali manj prijazno formulirani predpostavki, da morajo ljudje dati svojemu življenju materialno, socialno-psihološko vsebino preko plačanega dela ... Plačano delo je instrument porazdelitve življenjskih možnosti, revščine, bogastva, izobraževalnih možnosti; plačano delo je socialno vezno sredstvo, je »veliki« integrator družbe.«

Zaposlitev in razmišljanje o njej se torej začne že veliko prej, preden nekdo vstopi na trg dela. Začne se pri izbiri šole in posledično poklica. Hrovatič (2013), ki je raziskoval, kako študentje gledajo na zaposlitev in zaposljivost, je ugotovil, da se mladi zavedajo, s kakšnim poklicem se bodo lažje zaposlili, vseeno pa raje izberejo študij, ki jih zanima in veseli. Želijo si predvsem dela, ki ga bodo opravljali z veseljem, hkrati pa si želijo rednega dohodka. Pričakujejo, da jim bo delo omogočalo eksistenco, osamosvojitve ter možnost, da si ustvarijo lastno družino.

Ukrepev za zaposlovanje mladih in drugih starostnih skupin je v Sloveniji malo, pod vprašaj pa se postavlja tudi njihova učinkovitost.

Rapuš Pavel in Dekleva (2007: 65-66) opisujeta ukrepe zaposlovanja pri nas, ki so namenjeni predvsem mladim. Aktivno politiko zaposlovanja izvajajo različne ustanove, npr.: izobraževalne organizacije, centri za socialno delo, prostovoljna društva in organizacije, druge organizacije za pomoč posameznikom (npr. Rdeči križ, Karitas) ter strokovne organizacije na nacionalni ravni (npr. Andragoški center Slovenije). Osrednja organizacija, ki skrbi za politiko zaposlovanja in zavarovanja v primeru brezposelnosti, je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. V vseh teh organizacijah izvajajo naslednje storitve: program pomoči pri načrtovanju poklicne poti in iskanju zaposlitve, programi pomoči delodajalcem, programi preprečevanja brezposelnosti, programi izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja brezposelnih oseb. Mladi, ki se prijavijo za Zavod, imajo možnost udeležbe v različnih programih. V zadnjih letih je Zavod za zaposlovanje razvil programe, namenjene predvsem »osipnikom« in nezaposlenim mladim. S takšnimi programi naj bi se mladim pomagalo pri vključevanju v izobraževanje in iskanju zaposlitve; prav tako so bili sprejeti določeni ukrepi in štipendiranje, ki naj bi mlade brezposelne usmerjali v nadaljevanje izobraževanja ali jih pripeljali do ustrezne zaposlitve.

1.2.1 Pogodba o zaposlitvi

Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju uporabljen kot ZDR-1) v 17. členu določa, da sta stranki pogodbe o zaposlitvi delavec in delodajalec, ki skleneta pogodbo v pisni obliki.

ZDR-1 v 11. členu določa naslednjo definicijo sklepanja pogodbe o zaposlitvi:

- S pogodbo o zaposlitvi se sklene delovno razmerje.

- Pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju in vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja se začnejo uresničevati z dnem nastopa dela, dogovorjenim v pogodbi o zaposlitvi. Delodajalec je dolžan delavca prijaviti v obvezno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti v skladu s posebnimi predpisi in mu izročiti fotokopijo prijave v 15 dneh od nastopa dela.
- Če datum nastopa dela ni določen, se kot datum nastopa dela šteje datum sklenitve pogodbe o zaposlitvi.
- Pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju in vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja se začnejo uresničevati z datumom nastopa dela tudi v primeru, če delavec tega dne iz opravičenih razlogov ne začne delati.
- Opravičeni razlogi po tem zakonu, zaradi katerih delavec ne začne delati, so primeri, ko je delavec opravičeno odsoten z dela po zakonu ali kolektivni pogodbi, lahko pa jih s pogodbo o zaposlitvi določita tudi stranki sami.

ZDR-1 v 19. členu določa, da mora biti delavec za sklenitev pogodbe o zaposlitvi star najmanj 15 let. Osebe, ki so stare 15 let in še niso poslovno sposobne, to postanejo šele, ko dopolnijo 18 let, kljub temu pa prevzamejo odgovornosti delovnega razmerja. 22. člen istega zakona določa pogoje za sklenitev pogodbe o zaposlitvi. Delavec mora izpolnjevati pogoje za opravljanje dela, ti pa morajo biti predpisani s kolektivno pogodbo ali splošnim aktom delodajalca.

77. člen ZDR-1 določa naslednje razloge za prenehanje pogodbe o zaposlitvi:

- potek časa, za katerega je bila sklenjena,
- smrt delavca ali delodajalca – fizične osebe,
- sporazum,
- redna ali izredna odpoved,
- sodba sodišča,
- primeri, ki jih določa ta zakon,
- drugi primeri, ki jih določa zakon.

1.2.2 Oblike pogodb o zaposlitvi

V zadnjem času je mogoče opaziti spremembe v povezavi z zaposlitvijo. Kot standardno zaposlitev priznavamo delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Pojavljajo pa se tudi druge oblike zaposlitve: delo s krajšim delovnim časom, delo za določen čas in študentsko delo. Takšne oblike zaposlitve nekateri imenujejo nestandardne, prekarne ali atipične oblike dela, saj praviloma prinašajo manj varnosti, manjše plačilo in slabše delovne pogoje. Kljub temu, da Zakon o delovnih razmerjih takšne oblike dela navaja kot izjeme, postajajo danes bolj pravilo kot izjema.

Delo za nedoločen čas

ZDR-1, v 12. členu določa, da zaposlitev za nedoločen čas nastopi takrat, ko čas trajanja zaposlitve s pogodbo ni pisno določen. Če pogodba o zaposlitvi za določen čas ni sklenjena v pisni obliki ob nastopu dela, se domneva, da je pogodba o zaposlitvi sklenjena za nedoločen čas.

Iz tega je razvidno, da bi morala biti zaposlitev za nedoločen čas standardna. Njena prednost je nedoločenost časa prekinitve delovnega razmerja, razen ob nastopu okoliščin, ki zahtevajo njegovo prekinitev, te pa morajo biti navedene v pogodbi.

Delo za določen čas

V Sloveniji je v zadnjem času opazen porast dela za določen čas. Kljub temu pa ZDR-1, 54. člen določa, da se pogodba o zaposlitvi lahko izjemoma sklene za določen čas, če gre za:

1. izvrševanje dela, ki po svoji naravi traja določen čas;
2. nadomeščanje začasno odsotnega delavca;
3. začasno povečan obseg dela;
4. zaposlitev tujca ali osebe brez državljanstva, ki ima delovno dovoljenje za določen čas, razen v primeru osebnega delovnega dovoljenja;
5. poslovodno osebo ali prokurista;
6. vodilnega delavca iz prvega odstavka 74. člena tega zakona;
7. opravljanje sezonskega dela;

8. delavca, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas zaradi priprave na delo, usposabljanja ali izpopolnjevanja za delo, oziroma izobraževanja;
9. zaposlitev za določen čas zaradi dela v prilagoditvenem obdobju na podlagi dokončne odločbe in potrdila pristojnega organa, izdane v postopku priznavanja kvalifikacij po posebnem zakonu;
10. opravljanje javnih del oziroma vključitev v ukrepe aktivne politike zaposlovanja v skladu z zakonom;
11. pripravo oziroma izvedbo dela, ki je projektno organizirano;
12. delo, potrebno v času uvajanja novih programov, nove tehnologije ter drugih tehničnih in tehnoloških izboljšav delovnega procesa ali zaradi usposabljanja delavcev;
13. predajo dela;
14. voljene in imenovane funkcionarje oziroma druge delavce, ki so vezani na mandat organa ali funkcionarja v lokalnih skupnostih, političnih strankah, sindikatih, zbornicah, društvih in njihovih zvezah;
15. druge primere, ki jih določa zakon oziroma kolektivna pogodba na ravni dejavnosti.

Kresal, B. (2012) navaja, da bi morala biti pogodba za določen čas izjema, med tem ko bi morala biti pogodba za nedoločen čas pravilo. Razlog za obsežno zaposlovanje za določen čas v Sloveniji je, da imajo delavci, ki so zaposleni za nedoločen čas precejšnjo mero varstva, zato se delodajalci raje odločajo za zaposlitev za določen čas. Delodajalec se ne bi smel prosto odločati med pogodbo za določen in nedoločen čas. Preobsežno zaposlovanje za določen čas v veliki meri izhaja iz nerazumevanja temeljev delovnega prava in slabega inšpekcijskega nadzora, ki bi moralo zagotoviti, da se pogodbe za določen čas sklepajo res samo tam, kjer je ta izjema dovoljena.

Zaposlitev s polnim delovnim časom

Po ZDR-1, 143. členu je zaposlitev s polnim delovnim časom takole opredeljena:

1. Polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden.
2. Z zakonom oziroma kolektivno pogodbo se lahko določi kot polni delovni čas delovni čas, ki je krajši od 40 ur na teden, vendar ne manj kot 36 ur na teden.
3. Z zakonom ali drugim predpisom v skladu z zakonom ali kolektivno pogodbo se lahko določi za delovna mesta, pri katerih obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare, polni delovni čas, ki traja manj kot 36 ur na teden.

4. Če polni delovni čas ni določen z zakonom ali kolektivno pogodbo, se šteje kot polni delovni čas delovni čas 40 ur na teden.

Zaposlitev s krajšim delovnim časom

Po 65. členu ZDR-1 gre pri tem za zaposlitev, pri kateri je delovni čas krajši od polnega delovnega časa, ki velja pri delodajalcu. Delavec, ki je sklenil takšno pogodbo o zaposlitvi, ima enake pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja kot delavec, ki je zaposlen za polni delovni čas, razen tistih, katere zakon določa drugače. Takšen delavec ima pravico do letnega dopusta v minimalnem trajanju, pravico do regresa za letni dopust pa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil zaposlitev. Če v pogodbi o zaposlitvi ni določeno, delodajalec ne sme delavcu, ki dela za krajši delovni čas, naložiti dela preko dogovorjenega delovnega časa.

Nekateri nasprotujejo delu s krajšim delovnim časom, saj naj bi to za delavce pomenilo nižje plačilo, pomanjkljivo socialno varstvo in slabše možnosti za napredovanje. Tiste, ki so zaposleni za krajši delovni čas, delodajalci velikokrat jemljejo kot marginalno delovno silo, ki jim zapolni trenutne potrebe po delavcih in na ta način zmanjša stroške nadurnega dela redno zaposlenih s polnim delovnim časom. Po drugi strani pa obstaja mnogo zagovornikov dela s krajšim delovnim časom. Ti trdijo, da je takšna oblika dela dobra predvsem za tiste, ki imajo družinske obveznosti, tiste, ki se približujejo upokojitvi ter druge posebne skupine, ki vstopajo na trg delovne sile (Drobnič, 1995).

Študentsko delo

Pri študentskem delu je najpomembnejša napotnica, ki jo študent ali dijak izroči delodajalcu in je dokaz, da ima nekdo status študenta ali dijaka; torej, da se izobražuje in je tako primeren za opravljanje takšnega dela. Napotnica je pravna podlaga za opravljanje takšnega dela.

Študentsko delo v zadnjih desetletjih strmo narašča, zato lahko že govorimo o posebnem segmentu zaposlitve. Dobra izobraženost mladih in fleksibilnost, ki jo nudijo, postaja v marsičem že konkurenca drugim skupinam, predvsem mladim, ki so končali šolanje in iščejo redno zaposlitev (Trbanc in Verša, 2002). Trbanc (2005:172-173) poudarja, da je v Sloveniji študentsko delo dokaj liberalno in omogoča velik krog tovrstnega zaposlovanja, prav tako je

za delodajalce daleč najcenejša oblika delovne sile. Študentsko delo je nižje obdavčeno kot druge oblike dela, za delodajalca pa študenti predstavljajo delovno silo, do katere imajo najmanj obveznosti. Za študente pa je študentsko delo vir zaslužka, ki jim je ob podaljševanju šolanja in podaljšani odvisnosti od staršev zelo pomemben. Vendar pa se študentsko delo velikokrat opravlja ob neugodnem času (vikendi, popoldanski ali nočni delovni čas), lahko gre tudi za dela, ki so fizično zelo naporna.

1.2.3 Revščina zaposlenih

Zgoraj opisane oblike zaposlitve pa imajo še naslednjo nevarnost: posameznik sicer ima zaposlitev, ampak morda kljub temu živi v revščini.

Leskošek (2013: 2-3) definira kot »revne zaposlene« tiste, ki morda prejemajo nizko plačo in revščine ne morejo odpraviti z dohodki gospodinjstva, niti z uveljavljanjem denarnih socialnih pravic. Lahko pa so zaposleni revni tudi takrat, ko imajo sicer sami zase dovolj dohodka, ampak padejo v revščino zaradi razmer v svojem gospodinjstvu.

Smolej, Rihter in Boškič (2013) razlagajo naslednje vzroke za nastanek revnih zaposlenih:

- *Prenos tveganj iz kolektivne ravni na individualno raven*: Spremembe v državah blaginje, ki vodijo v privatizacijo so prenesle odgovornost za socialno varnost na posameznika, družino, skupnost. Posledično postajajo tisti, na katere je breme predstavljeno, še šibkejši.
- *Kapitalizem in zniževanje stroškov*: Delodajalec najlaže ustvari dobiček, če znižuje stroške - med drugim tudi plačo zaposlenih.
- *Gospodarska uspešnost podjetij oz. finančno stanje vsakega delodajalca posebej*.
- *Nizka minimalna plača*: Pojavljajo se tudi primeri, ko so delodajalci v to vključevali razne dodatke (plačilo prehrane, prevoza, nadur), tako da delavci dobijo še manj od minimalne plače.

Država bi naj ta problem reševala z uvedbo minimalne plače, ampak Kresal (v Leskošek 2009) poudari, da je problem v premajhnem številu dobro plačanih zaposlitev. Rešitev za revščino in prenizke plače ni samo minimalna plača, ampak tudi, da bi se zagotavljale enake možnosti pri obravnavanju moških in žensk in ustrezne pomoči in varstva mladih.

1.2.4 Prva zaposlitev

Prva zaposlitev naj bi za človeka nastopila ob zaključku izobraževanja. Vendar se veliko mladih z zaposlitvijo sreča že veliko prej, ko opravljajo dijaško ali študentsko delo. Prav tako so mladi zaradi vse večje konkurenčnosti na trgu dela, ki je naravnan predvsem k čim večjemu dobičku podjetij, prisiljeni sprejeti različne »atipčne« oblike zaposlitve. Prva »prava« zaposlitev naj bi bila tista, ki bi jim omogočila prehod v odraslost in samostojnost.

Trbanc M. (2005) povzema, da se mladi, ki iščejo prvo zaposlitev, pogosto srečujejo z delodajalci, ki jim niso pripravljene ponuditi zaposlitve, če nimajo delovnih izkušenj. Mladi morajo pri iskanju prve zaposlitve sprejemati različne kompromise, zato predstavljajo eno izmed najmanj zaščitene skupine delovne sile. Glavni razlog za nekonkurenčnost mladih na trgu dela je pomanjkanje delovnih izkušenj. Avtor poleg teh navaja še druge dejavnike, ki vplivajo na položaj prvih iskalcev zaposlitve v Sloveniji:

1. *Gospodarski trendi*: Mladih je po končanem šolanju veliko, od trendov v gospodarstvu pa je odvisno, kako hitro bo trg novo delovno silo sprejel. Pomembno je omeniti tudi povezanost trendov zaposlovanja z ekonomskimi cikli, kar je bilo očitno v obdobju gospodarske krize, ko so bili najbolj prizadeti mladi, ki so šele vstopali na trg dela.
2. *Demografski trendi*: V Evropi je značilen upad rodnosti in staranje prebivalstva. Zmanjševanje deleža mladih vpliva na številčno zmanjševanje skupine delovno sposobnega prebivalstva. To pomeni, da lahko zaradi manjšega deleža mladih pride do postopnega nižanja brezposelnosti med mladimi - vendar samo do določene mere, saj lahko v nekaterih segmentih delovne sile primanjkuje, v nekaterih pa je iskalcev zaposlitve preveč.
3. *Spremembe v izobraževalnih sistemih in podaljševanje izobraževanja*: Visoka stopnja brezposelnosti mladih je sprožila dvome o učinkovitosti izobraževalnih sistemov v Evropi, zato so bile določene spremembe v izobraževalnih sistemih nujne. Vse večji pomen izobrazbe je vplival na podaljševanje šolanja in povečevanje vpisa na fakultete. Posledično veliko mladih pozneje vstopa na trg dela. Konkurenca med mladimi in dobro izobraženimi iskalci prve zaposlitve se povečuje, zaradi česar se mladi soočajo z brezposelnostjo ali sprejemajo dela, za katera imajo previsoko stopnjo izobrazbe.

4. *Povečevanje fleksibilnosti na trgih delovne sile:* Mladi se pri prvi zaposlitvi soočajo z močno spremenjeno strukturo zaposlitvenih možnosti, kar pomeni, da so zaposleni za krajši delovni čas in za določen čas. V Sloveniji je značilen vedno večji delež zaposlovanja študentov. Delodajalci s študenti zapolnjujejo potrebo po sekundarnem segmentu delovne sile, kar vpliva na večjo brezposelnost med mladimi, še posebej nižje in srednje izobraženimi.
5. *Reguliranje zaposlovanja in odnos do zaposlovanja mladih:* Način, kako zakonodaja določa zaposlovanje, zelo vpliva na hitrost zaposlovanja mladih. Zelo pomemben mehanizem so programi aktivne politike zaposlovanja. V Sloveniji je to regulirano s plačanimi pripravništvii, drugih programov za mlade pa je zelo malo. V državah, kot so Avstrija, Nizozemska in Nemčija, kjer so delodajalci vpeti v sistem izobraževanja in usposabljanja, je stopnja brezposelnost mladih manjša kot drugje.

Trbanc, M. (2005: 164) poudarja, da mlade iskalce zaposlitve zaznamujejo določene značilnosti, ki vplivajo na odnos delodajalcev do njih. Tradicionalno se jim pripisuje, da neodgovorni, neresni, nezreli, nagnjeni k spremembam, zato delodajalcem predstavljajo tvegano delovno silo. Po drugi strani pa so mladi lahko bolj dovzetni za spremembe v delovnem procesu, bolj inovativni, prilagodljivi, pogosto bolj pripravljeni sprejeti slabo plačano službo, fizično naporno delo ali delo v slabših pogojih; poleg tega prinašajo sveže znanje iz izobraževalnega procesa. To lahko na trgu dela predstavlja njihovo konkurenčno prednost.

1.3 Brezposelnost

»Če za zaposlene lahko rečemo, da živijo vedno bolj tvegano, pa nezaposleni živijo vedno bolj nevarno« je izjava Ule, M. Temu lahko pritrdimo, saj so spremembe na trgu dela, prekarne in fleksibilne oblike dela za zaposlene prinesle določeno obliko tveganja, po drugi strani pa tudi brezposelnost prinaša precej problemov v človekov vsakdan. Zaposlitev naj bi prinašala redni mesečni dohodek, katerega potrebuje vsak za preživljanje sebe in svoje družine.

Brezposelnost nastopi, ko nekdo iz različnih razlogov ostane brez zaposlitve ali še nikoli ni bil zaposlen. To stanje postane resen problem takrat, ko je dolgotrajno; brezposelni pa postanejo najbolj problematična skupina na trgu dela, saj s trajanjem brezposelnosti niso več konkurenčni, izgubljajo svojo delovno zmožnost in sposobnosti. Z daljšim trajanjem brezposelnosti upada tudi aktivnost pri iskanju zaposlitve, saj se brezposelni nekako navadijo na svoj položaj in ga sprejmejo (Ivanuša-Bezjak, 1995: 51).

Hrovatin, N. (2000: 200) navaja, da so brezposelni oz. nezaposleni tisti, ki sicer nimajo zaposlitve, a jo aktivno iščejo. Takšni so v Sloveniji prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje. Tiste, ki niso prijavljeni, ne opredeljujemo za brezposelne.

Za mlade postaja brezposelnost vedno večji problem. Trbanc (2005: 185) razpravlja, da med mladimi brezposelnimi veljajo za najbolj ranljivo skupino tisti, ki so slabo izobraženi. Za takšne se je politika zaposlovanja precej poslabšala. Glede na to, da brezposelnost narašča tudi med mladimi diplomanti, bi bilo potrebno več pozornosti nameniti zagotavljanju karierno-orientacijskih spretnosti in spretnosti iskanja zaposlitve mladih že pred brezposelnostjo, ko so mladi še v procesu šolanja - že med srednjim in visokošolskim izobraževanjem. Med šolanjem bi bilo potrebno spodbujati sodelovanje z delodajalci, tudi pri študijskih smereh, ki so sicer bolj teoretične.

Klemenčič Rozmanova in Dekleva (2007: 35) razlagata, da obstaja različna stopnja tveganja glede na to, ali ima nekdo osnovnošolsko, srednješolsko ali visokošolsko izobrazbo. Končana oz. nekončana osnovnošolska izobrazba danes predstavlja to, kar je nekoč predstavljala nepismenost. Posamezniki s takšno stopnjo izobrazbe so v zelo slabem položaju na trgu dela. Tudi če nekdo doseže poklicno kvalifikacijo, ni nujno, da s tem reši problem brezposelnosti. Po drugi strani univerzitetna izobrazba, ki je nekoč pomenila dostop do prestižnih delovnih mest, danes prav tako ne zagotavlja hitre zaposlitve.

Po zadnjih podatkih iz Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, je bilo oktobra 2019 registriranih 72.416 brezposelnih. Med najbolj ranljive skupine po podatkih spadajo iskalci prve zaposlitve, starejši, invalidi, ženske in dolgotrajno brezposelni.

Socialna varnost za brezposelne

Brezposelne osebe imajo možnost prijave na Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Na Zavodu jim nato pomagajo pri iskanju zaposlitve, prav tako pa ob izpolnjevanju pogojev pridobijo pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti.

Pogoj za prijavo v evidenco so naslednji: zmožnost za delo in aktivno sodelovanje pri iskanju

zaposlitve, posameznik ne sme biti v delovnem razmerju, ni samozaposlen, ni poslovodja v osebni ali enoosebni družbi, ni kmet, ni upokojenec, nima statusa dijaka, študenta, vajenca ali udeleženca izobraževanja. Pravice, ki pripadajo brezposelnim, so sledeče:

1. pravica do denarnega nadomestila;
2. pravica do plačila prispevkov za obvezna socialna zavarovanja;
3. pravica do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje eno leto (dve leti v primeru, da je posameznik star več kot 57 let in ima vsaj 35 let dopolnjene zavarovalne dobe) pred izpolnitvijo minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Denarnega nadomestila za brezposelnost ne more pridobiti vsak, saj mora izpolnjevati določene pogoje:

- brezposelni posameznik je bil v zadnjih 24 mesecih najmanj 9 mesecev zavarovan za primer brezposelnosti (to pomeni, da je bil vsaj 9 mesecev v delovnem razmerju, v katerem je bil zavarovan);
- je posameznik, mlajši od 30 let, in je bil v zadnjih 24 mesecih pred nastopom brezposelnosti zavarovan najmanj 6 mesecev;
- plačani so bili vsi prispevki za zavarovanje v primeru brezposelnosti;
- delovno razmerje se ni končalo po krivdi ali volji posameznika;
- prijava v evidenco brezposelnih oseb in vložitev vloge za pridobitev denarnega nadomestila se je vložila v tridesetih dneh po prenehanju obveznega zavarovanja.

Pridobljeno na: <https://e-uprava.gov.si/podrocja/delo-upokojitev/brezposelnost-iskanje-dela/pravice-brezposelne-osebe.html>

1.3.1 Vrste brezposelnosti

1. ODKRITA BREZPOSELNOST

Sem uvrščamo frikcijsko in strukturno brezposelnost ter brezposelnost zaradi premajhnega povpraševanja oz. ciklično brezposelnost. Te vrste brezposelnosti opisujeta Svetlik (1985) in Hrovatin (2000).

Frikcijska brezposelnost

Ta oblika brezposelnosti nastane zaradi migracij prebivalstva v druga mesta in s tem povezanega iskanja nove zaposlitve. Pod to kategorijo spada tudi začasna brezposelnost mladih, ki so končali šolanje in vstopajo na trg dela, prav tako pa zajema pa tiste, ki si želijo novih delovnih izzivov in zato iščejo drugo zaposlitev. Takšna oblika brezposelnosti traja relativno kratek čas, saj predstavlja samo prehodno obdobje med dvema stalnima zaposlitvama. (Hrovatin, 2000: 206)

Svetlik (1985: 106) opisuje, da bi lahko frikcijsko brezposelnost zmanjšali na naslednje načine:

- S sprejemanjem pravih ukrepov, ki bi usklajevali ponudbo delovne sile in povpraševanje po njej;
- z zagotavljanjem natančnih informacij o prostih delovnih mestih in tistih, ki zaposlitev iščejo;
- z modernizacijo zavodov za zaposlovanje.

Strukturna brezposelnost

Pojavi se ob nesorazmernosti ponudbe in povpraševanja po delovni sili. Gospodarski razvoj povzroča, da se nekatere panoge razvijajo, druge pa bodisi nazadujejo bodisi se povpraševanje po njih zmanjšuje. Tehnološki razvoj je prinesel val novih panog, ki so nadomestile stare. Na tem mestu je vredno omeniti razvoj računalništva in informacijske tehnologije, zaradi katerih se je povpraševanje po takšnem kadru skokovito povečalo. Upadati je začelo povpraševanje po delavcih, ki so polkvalificirani ali nekvalificirani. Kot strukturno brezposelni so v najmanj zavidljivem položaju starejši, saj je povpraševanja po takšnem kadru malo. Država bi morala poskrbeti za usposabljanje takšnih delavcev, da bi bili bolj zanimivi za nove panoge.

Strukturna brezposelnost nastopi tudi tam, kjer ljudje v celotni regiji množično izgubijo zaposlitev zaradi zapiranja železarn, premogovnikov, tovarn, itd. (Hrovatin, 2000: 206).

Ciklična brezposelnost

Vzrok za ciklično brezposelnost je v gospodarskih ciklih. Kadar gospodarska rast stagnira ali je negativna, se zmanjšuje povpraševanje po novi delovni sili. V takšnih razmerah začnejo podjetja zmanjševati število zaposlenih, zato lahko ta vrsta brezposelnosti zajame delavce ne glede na področje njihovega dela. Do znižanja ciklične brezposelnosti pride ob ponovnem zagonu gospodarstva (Hrovatin 2000: 206-207).

2. PRIKRITA ali LATENTNA BREZPOSELNOST

Ta brezposelnost zajema tiste, ki so sicer zaposleni, vendar ničesar ne prispevajo k bruto domačemu proizvodu. V primeru, da bi takšni izgubili zaposlitev, bi država dosegla enak BDP kot prej. Prikrita brezposelnost je bila značilna predvsem za bivše socialistične sisteme (Hrovatin 2000:207).

Svetlik (1985) pri tej vrsti brezposelnosti poudarja kriterij prostovoljnosti. K temu štejemo nezaposlene, ki bi si zaposlitve sicer želeli, a je aktivno ne iščejo. Svetlik pri prikriti brezposelnosti ločuje »podzaposlenost« in »latentno brezposelnost«.

Podzaposleni so tisti, ki so zaposleni ali samozaposleni, vendar si želijo delati na primernejših delovnih mestih. Latentno brezposelni pa so tisti, ki niso registrirani kot nezaposleni in so pod določenimi pogoji pripravljeni delati.

1.3.2 Vpliv brezposelnosti na človeka

Nič čudnega ni, da brezposelnost neugodno vpliva na človeka – predvsem na tiste, ki si močno želijo službe, kjer bi opravljati delo, za katerega so se usposabljali. Zaposlitev je prav tako vir dohodka, katerega potrebujemo za preživetje.

Warr (v: Winifield, 1993 po Ule, 2000: 48) razlaga naslednje posledice brezposelnosti:

- *strah pred materialnim pomanjkanjem*, saj nezaposlenost navadno pomeni znižanje ali odsotnost dohodka;
- *zmanjševanje pestrosti življenja*: zaradi nižjih dohodkov se zmanjša tudi potreba po odhodu od doma, saj ni več dejavnosti, ki bi človeka k temu spodbudila – odhoda na delo;
- *redukcija življenjskih ciljev in načrtov*: nezaposleni si velikokrat ne postavljajo dolgoročnih ciljev, njihovo življenje je omejeno na tukaj in zdaj;
- *redukcija odločitev*: življenje se omeji na vsakdanje odločitve: kdaj vstati, kdaj gledati televizijo, ... Nezaposleni se odrečejo dolgoročnim načrtom, kot so: večji nakupi, selitev, odločitev za ustanovitev lastne družine, rojstvo otrok, itd. ;
- *primanjkljaj zadovoljstva*: nezaposleni ne občutijo zadovoljstva, ki izvira iz storilnosti in dobro opravljenega dela;

- *psihično utrujajoče situacije*: zavrnitve pri iskanju zaposlitve, nelagodni občutki pri izposojanju denarja ...;
- *povečana negotovost glede prihodnosti*;
- *zmanjšanje socialnih stikov in odnosov*: kljub temu da imajo nezaposleni več prostega časa, se kvantiteta in kvaliteta odnosov zmanjšata;
- znižanje socialnega statusa lahko vodi do *zmanjšanja samospoštovanja*, prav tako se lahko *zmanjša ugled* nezaposlenega v očeh drugih ljudi.

Brezposelnost veliko bolj vpliva na mlade, ki prvič iščejo zaposlitev. Mladi se želijo z zaposlitvijo osamosvojiti in nekako prestopiti prag na poti k odraslosti. Nezaposlenost in finančna odvisnost od staršev jih pri tem omejujeta ter jim onemogočata, da bi lahko pričeli s samostojnim življenjem, zato ima brezposelnost na mlade veliko večje posledice kot bi sprva mislili. Ule (2000) opozarja na usodnost brezposelnosti za mlade. Študije kažejo, da imajo mladi zaradi brezposelnosti drugačno predstavo o svetu in življenju ter slabšo samopodobo. Usodna posledica je lahko tudi negativen odnos do dela v primeru daljše brezposelnosti. Negativen odnos do dela je lahko zgolj obrambni mehanizem pred hudo psihično stisko, ki jo prinese brezposelnost. Težko je predvsem tistim mladim, za katere je delo velika življenjska vrednota. Nezaposlenost je en izmed glavnih razlogov ranljivosti mladih, saj postavlja mladega človeka v neugoden socialno-ekonomski položaj, mu zmanjšuje položaj v družbi, ga marginalizira in povzroča dolgotrajne psihične posledice.

Rapuš Pavlova (2004) navaja rezultate študij, ki kažejo, da mladi brezposelni trpijo zaradi finančnih ovir, ki so posledica finančne odvisnosti od staršev. Študija, ki jo je avtorica naredila med brezposelnimi mladimi v Ljubljani razkriva, da ima brezposelnost več negativnih posledic pri mladih, ki so izpostavljeni ekonomski deprivaciji. Rezultati študije so potrdili, da se na takšnih mladih odražajo naslednje psihosocialne posledice: nezadovoljstvo, občutek nemoči, razočaranje, pomanjkanje volje, vdanost v situacijo, depresija, poskus samomora, strah pred neuspehom, občutek krivde, nelagodje pred drugimi, preveč prostega časa, finančne skrbi, jeza nad neurejenim sistemom, prav tako pa izguba zaupanja v podporo in pomoč državnih ustanov.

Brezposelni imajo veliko prostega časa, zato avtorja Poljšak-Škraban in Žorga (2007: 29) poudarjata, da je pomemben smiselni izkoristek tega časa. Brezposelni naj bi se ukvarjali z dejavnostmi, ki bi pripomogle k večanju njihovega življenjskega zadovoljstva. Ni nujno, da gre za dejavnosti, ki so v splošnem merilu sprejete kot koristne. Pomembno je, da so te

dejavnosti v skladu s tem, kar nezaposlena oseba dojema kot delo in tako zadovoljijo potrebo po koristnosti. Raziskave dokazujejo, da so to lahko gospodinjska ali katera druga neplačana dela. Tudi udejstvovanje v športnih in drugih interesnih dejavnostih pomembno vpliva na nezaposlene, saj jim omogoča krepitev kompetenc, ki jih bodo morda v prihodnosti potrebovali; na ta način pa so tudi vključeni v socialno mrežo. Pomembno je spodbujanje k dodatnemu izobraževanju, ki lahko prispeva k izboljšanju posameznikovega psiho-fizičnega zdravja in pripomore k lažji zaposljivosti. Omenjena avtorja v članku navajata tudi rezultate raziskav, (Lacković-Grgin, 1994) ki pokažejo, da imajo brezposelni z višjo izobrazbo manj psiholoških težav, zlasti če njihove situacije ne poslabšujejo finančne težave. Višja stopnja izobrazbe lahko posamezniku zviša samozavest in izboljša njegovo samopodobo. Izobraževanje prav tako povečuje željo po delu, saj si mladi po študiju že izoblikujejo svoje življenjske cilje in vrednote.

1.4 Pot do zaposlitve v socialnem delu

Študenti, ki zaključijo Fakulteto za socialno delo, sodijo v kategorijo delavcev, ki morajo pred nastopom samostojnega dela opraviti pripravništvo ali si nabrati dovolj delovnih izkušenj, da lahko nato pristopijo k strokovnemu izpitu. V zadnjih letih je problem iskanja pripravništva oz. delovnih izkušenj zadel skoraj vse, ki so končali študij na Fakulteti za socialno delo. Premalo razpisanih pripravništev in preveč študentov, ki ob zaključku študija iščejo pripravništvo, je med študenti socialnega dela sprožilo val razočaranja, saj so se morali čez noč soočiti z neusmiljenim in togim sistemom socialnega varstva. Brez delovnih izkušenj in strokovnega izpita diplomant oz. magister Fakultete za socialno delo ne more opravljati samostojnega dela in se znajde v začaranem krogu, kjer je prepuščen lastni iznajdljivosti.

1.4.1 Pripravništvo

Opravljanje pripravništva je zapisano v Zakonu o delovnih razmerjih (2013) in sicer v členih od 120. do 124. V 120. členu je pojasnjeno, da pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik sklene (s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti), kdor začne prvič opravljati določeno delo in ima ustrezno strokovno izobrazbo za opravljanje tega dela. Namen pripravništva je usposabljanje pripravnika (pod vodstvom mentorja), da bo lahko nekoč samostojno opravljal delo. V 121. členu je določeno trajanje pripravništva, in sicer ne več kot eno leto. V primerih, ko pripravnik dela s krajšim delovnim časom, se lahko pripravništvo podaljša, vendar največ za šest mesecev. Prav tako se lahko pripravništvo podaljša, če je bil pripravnik upravičeno odsoten od dela več kot 20 dni. Mentor lahko predlaga skrajšanje pripravništva, a le do polovice prvotno določenega trajanja. V 122. členu je opredeljeno izvajanje pripravništva. V njem je določeno, da mora delodajalec pripravniku zagotavljati usposabljanje za delo. Ob koncu pripravništva mora pripravnik narediti izpit, ki predstavlja zaključni del procesa opravljanja pripravništva.

V 123. členu je določeno, da delodajalec pripravniku ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če obstajajo razlogi za izredno odpoved. 124. člen govori o volonterskem pripravništvu, ki mora biti sklenjeno v pisni obliki, delodajalec pa mora v pogodbi o volonterskem

pripravnistvu zapisati trajanje in izvajanje pripravnistva, omejenost delovnega časa, odmore, počitek. Zagotoviti mora povračilo stroškov z zvezi delom, odškodninsko odgovornost in zagotavljati varnost in zdravje pri delu.

Pravilnik, ki določa pripravnistvo za socialne delavce na področju socialnega varstva, je Pravilnik o pripravnistvu na področju socialnega varstva (2004). Ta pravilnik v 5. členu opisuje, da je pripravnik vsak, ki ima višjo, visoko ali univerzitetno izobrazbo za socialno delo ali druge poklice, ki so določeni z Zakonom o socialnem varstvu (1992). Kot opisuje 8. člen in kot je določeno tudi v ZDR-1, mora pripravnik ob zaključku pripravnistva opraviti strokovni izpit na področju socialnega varstva. Ta zakon določa še druga bolj podrobna določila, ki jih morata delodajalec in pripravnik izpolniti ter spoštovati.

Pripravnistvo pa lahko socialni delavci opravljajo tudi v zdravstveni dejavnosti. Takšno obliko pripravnistva določa Pravilnik o pripravnistvu in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (2018). Tudi ta pravilnik določa nekatera določila, katera morajo biti izpolnjena pri opravljanju pripravnistva v zdravstveni dejavnosti za socialne delavce.

1.4.2 Strokovni izpit

Opravljanje strokovnega izpita v socialnem varstvu je zapisano v Pravilniku o strokovnem izpitu na področju socialnega varstva (2004). V tem pravilniku so zapisani pogoji, katere mora posameznik izpolniti, da lahko pristopi k opravljanju strokovnega izpita. V pravilniku je zapisan način opravljanja izpita. Strokovni izpit lahko opravljajo tisti, ki izpolnjujejo pogoje iz 69. člena Zakona o socialnem varstvu (1992), in sicer tisti, ki imajo ustrezno izobrazbo kot strokovni delavci in imajo opravljeno najmanj šestmesečno pripravnistvo ali imajo najmanj šest mesecev izkušenj z delom v socialnem varstvu. 6. člen Pravilnika o strokovnem izpitu pojasnjuje, da je izpit sestavljen iz treh delov, in sicer iz splošnega, posebnega in izbirnega. 7. člen nadalje opisuje, da sta splošni in posebni del enotna za vse kandidate, izbirni pa je prilagojen izobrazbi, izkušnjam in znanjem, katera je posameznik (v okviru pripravnistva ali z opravljanjem drugega dela) pridobil med usposabljanjem za delo.

Pravilnik, ki ureja strokovni izpit na področju zdravstvene dejavnosti, je že omenjen Pravilnik o pripravnistvu in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na

področju zdravstvene dejavnosti (2018). Po 11. členu tega pravilnika posameznik pristopi k strokovnemu izpitu po končanem pripravništvu v zdravstveni dejavnosti. V 16. členu pa je zapisano, da ta strokovni izpit obsega naslednje vsebine: strokovne vsebine poklicnega področja, izbrane vsebine nujne medicinske pomoči, osnove kakovosti in varnosti v zdravstvu ter področno zakonodajo.

2. PROBLEM

Na Fakulteto za socialno delo sem se vpisala z mislijo, da želim nekoč z elanom vstopiti na trg dela in dobiti službo, kjer bom lahko pomagala ljudem. Že takrat so mi govorili, da sem izbrala napačno fakulteto, da ne bom dobila službe, da bom imela slabo plačano delo, da bom delala z ljudmi, ki so na dnu družbe ... Vse takšne opazke so me prizadele, saj sem vedela, da si želim službo, ki mi bo prinašala zadovoljstvo, veselje in zaradi katere se bom počutila koristno. Kljub temu sem v času študija po pripovedovanjih starejših kolegic spoznala, da je lahko življenje po končanem študiju vse prej kot rožnato. Povpraševanja po poklicu socialne delavke je veliko, saj se človeštvo sooča z raznolikimi problemi, ki zahtevajo te vrste dela, problem pa nastane zaradi države, ki ne zagotavlja večjega števila delovnih mest.

O problematiki vstopa na trg dela v socialnem varstvu sem veliko premišljevala, se pogovarjala in raziskovala. Ugotovila sem, da se že v začetku pojavi problem pri iskanju pripravništva, saj je razpisanih mest za pripravnike v Sloveniji malo (v primerjavi s številom študentov, ki iščejo pripravništvo). Za opravljanje samostojnega dela je, kot je bilo razloženo že v prejšnjem poglavju, potrebno opraviti najmanj šest mesečno pripravništvo (oz. si pridobiti delovne izkušnje) in strokovni izpit. Čeprav so nekatere spremembe na področju socialnega varstva prinesle več delovnih mest, jih je še vedno bistveno premalo za vse, ki iščejo službo takoj po zaključeni fakulteti.

Odločitev za raziskovanje te tematike je osebne narave, saj bom po končanem magisteriju vstopila na trg dela, kjer se bom morala soočiti z realnostjo iskanja službe. Za raziskovanje sem se odločila tudi zato, ker me skrbi položaj socialnih delavcev na trgu dela. Dobiti službo kot socialni delavec ni tako enostavno kot bi sprva mislili. Kot bodočo socialno delavko me zanima, s kakšnim sistemom se moramo socialni delavci spopadati.

Namen raziskave je ugotoviti, v kakšnem stanju se znajdejo študentje socialnega dela po zaključku študija na fakulteti, kakšne so njihove strategije preživetja, kako se soočajo s stanjem, v katerem se znajdejo in kje iščejo vire moči. Zanimalo me je, kako iščejo pripravništvo in na kakšen način se soočajo z izzivi, ki jih iskanje tega prinese. Raziskovala sem tudi, kako bivši študentje fakultete vidijo sam izobraževalni program in kako vidijo situacijo socialnih delavcev na trgu dela.

Na podlagi raziskave in analiziranih podatkov sem želela videti dejansko stanje, s katerim se bivši študentje soočajo. V ta namen sem želela v raziskavo vključiti tiste, ki so v zadnjih petih letih končali Fakulteto za socialno delo in so se soočali z iskanjem pripravništva ter zaposlitve. Do teh podatkov sem prišla s pomočjo delno strukturiranega intervjuja, ki sem ga opravila individualno s posamezniki.

Cilj mojega raziskovanja je opozoriti na stanje v Sloveniji, ki je velikokrat ovira za zaposlitev socialnih delavcev v socialnem varstvu. Hkrati pa želim poudariti, da se morajo stvari v sistemu države pri zagotavljanju služb za iskalce prve zaposlitve korenito spremeniti, saj trenutno ne delujejo v prid tistim, ki šele vstopajo na zaposlitveno pot.

S pomočjo intervjuja sem raziskovala naslednje:

- osnovne podatke o intervjuvancu;
- zakaj so se posamezniki odločili za študij na Fakulteti za socialno delo;
- kako se je na izbiro študija odzvala posameznikova okolica;
- kako so doživljali izobraževanje na fakulteti;
- ali so se med študijem še kako drugače izobraževali oz. delali;
- s kakšnimi izzivi so se soočali v času študija;
- s kakšnimi izzivi so se soočali po koncu študija;
- kaj so počeli v vmesnem času od zaključka študija do prve zaposlitve v socialnem delu;
- kako je potekal proces iskanja pripravništva;
- kako ocenjujejo pripravništvo;
- ali sta jim pripravništvo in strokovni izpit pomagala pri kasnejšem delu;
- kakšne spremembe bi bile potrebne, da bi študentje socialnega dela lažje vstopili na trg dela;
- ali delajo kot socialni delavci/socialne delavke.

3. METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava, ki sem jo opravljala je kvalitativna in eksplorativna. Kvalitativna zato, ker sem zbirala podatke z intervjujem in sem dobila besedne opise in pojasnitve, ki so se nanašale na moj raziskovani problem. Prav tako zato, ker sem pozneje podatke obdelovala brez merskih postopkov (Mesec 2014:11).

Eksplorativne raziskave so nekakšen vstop na spoznavanje določene problematike, ki nam je neznana. Pri takšnih raziskavah želimo odkriti določene probleme in se seznanimo z osnovnimi značilnosti nekega področja. Podatki, ki jih pri takšni raziskavi pridobimo, so lahko vir informacij za poznejša raziskovanja. Ena izmed značilnosti te raziskave je tudi zbiranje gradiva s pomočjo intervjuja. Naslednja značilnost te študije je, da ne proučujemo celotne populacije, ampak se zadovoljimo z manjšim številom primerov (Mesec 2009: 80).

3.2 Merski instrument

Pri zbiranju podatkov sem si pomagala z delno strukturiranim intervjujem. Intervju je priložen v prilogi. Vprašanja sem sestavila sama, intervju pa ima 13 postavk. Odločila sem se, da si naredim načrt vprašanj, katerim bodo sledila podvprašanja med samim intervjujem.

Želela sem, da bi moji intervjuvanci dobro razumeli vprašanja, da bi imeli možnost odgovoriti na vprašanje tudi širše in bi na ta način prišla do bolj poglobljenih podatkov. Vseeno sem bila mnjenja, da moram na nek način vnaprej strukturirati vprašanja, saj mi je to omogočalo, da sem lahko kasneje lažje primerjala odgovore med sabo in jih analizirala.

3.3 Opredelitev enot raziskovanja

Populacijo mojega raziskovanja predstavljajo vsi, ki so končali Fakulteto za socialno delo. V svoje raziskovanje nisem zajela celote populacije tistih, ki so končali fakulteto, ampak sem se v raziskovanju osredotočila na vzorec. Na tak način sem si olajšala delo, saj je celotna populacija tistih, ki so končali študij na fakulteti, velika. Mesec (2009: 137) razlaga, da vzorčimo takrat, kadar je populacija večja od 500 enot. Z vzorčenjem tako zberemo določeno število enot oz. tistih, ki bodo sodelovali v raziskavi in jih izberemo iz populacije. Pridobljene podatke kasneje posplošimo, kot da veljajo za celotno populacijo.

Vzorec, ki sem ga zajela v raziskavo, je bil neslučajnostni in priročen, saj celotna populacija ni imela enakih možnosti, da bi bila vključena v mojo raziskavo; prav tako sem zbiral po načelu dostopnosti (Mesec, 2009: 153). Vključeni so bili znanci oz. tisti, ki sem ji spoznala s pomočjo metode snežne kepe, kar pomeni, da sem pri vsakem sogovorniku preverila, ali pozna še koga s podobno situacijo. Izmed devetih intervjuvancev jih je bilo sedem ženskega spola, dva pa moškega spola. V raziskavi so sodelovali tisti, ki so fakulteto končali v zadnjih petih letih.

Stvarna opredelitev: tisti, ki so diplomirali ali magistrirali na Fakulteti za socialno delo v zadnjih petih letih.

Časovna opredelitev: 13. 1. 2020 – 26. 1. 2020.

Krajevna opredelitev: Slovenija.

3.4 Zbiranje podatkov

Podatke sem zbiral s pomočjo vnaprej zastavljenega delno strukturiranega intervjuja. Najprej sem kandidate kontaktirala po telefonu ali preko socialnih omrežij ter jih povabila k sodelovanju v raziskavi. Intervjuje sem nato opravila v času od 13. 1. 2020 do 26. 1. 2020. Vsak intervju sem naredila individualno. Prostor in čas so izbrali intervjuvanci sami, saj sem želela, da se bodo med samim intervjujem počutili sproščeno. Z večino sem intervju izvedla na njihovem domu, z dvema pa na njunem delovnem mestu.

Intervjuje sem izvedla po različnih mestih v Sloveniji: Maribor, Ljubljana, Slovenske Konjice, Tolmin in Jesenice. Intervjuji so trajali 20-45 minut, odvisno od tega, koliko so bili sogovorniki pripravljeni povedati. Pri vsakem vprašanju sem postavila nekaj podvprašanj, da so sogovorniki lažje razumeli vprašanje. Med samim potekom intervjuja sem pogovor snemala, saj sem želela, da bi lahko intervju potekal nemoteno brez zapisovanja, saj bi to lahko vplivalo na sam potek intervjuja. Vsi intervjuvanci so se strinjali s snemanjem.

3.5 Obdelava podatkov

Podatke, pridobljene z intervjujev, sem obdelala kvalitativno. Intervjuje sem snemala, zato sem morala najprej posnetke pretvoriti v pisno obliko. Vsak intervju posebej sem označila s posamezno črko (od A do I). Ko sem imela vse intervjuje zapisane, sem vsaki izjavi sogovornikov določila črko in številko. Nato sem začela z odprtim kodiranjem, tako da sem najprej naredila razpredelnico, v katero sem zapisovala izjave, katerim sem nato določila kategorijo, podkategorijo, podpojme in pojme. Ko sem imela vse to zbrano, sem se lotila osnega kodiranja. Pri osnem kodiranju sem v kategorije, podkategorije, podpojme in pojme združila vse izjave vseh intervjujev.

Analizo kvalitativnega gradiva razdelimo na naslednje korake:

- a) urejanje gradiva,
- b) določitev enot kodiranja,
- c) odprto kodiranje,
- d) izbor in definiranje relevantnih pojmov in kategorij,
- e) odnosno kodiranje,
- f) oblikovanje končne teoretične formulacije (Mesec 2014: 29).

4. REZULTATI IN RAZPRAVA

V nadaljevanju predstavljam rezultate in teoretično razpravo po posameznih vprašanjih intervjuja.

Prvo vprašanje: **Prosim, na kratko se predstavi.**

Pri tem vprašanju sem najprej želela ugotoviti, koliko so moji sogovorniki stari. Želela sem intervjuvati različne starostne skupine, prav tako sem želela, da so sogovorniki v zadnjih nekaj letih dokončali fakulteto. Moji sogovorniki so bili stari od 25 do 32 let (A1, B1, C1, D1, E1, F1, G1, I1). Dva sogovornika sta bila moška, ostale so bile ženske. Vsi so Fakulteto za socialno delo zaključili v zadnjih petih letih. Dva izmed sogovornikov sta končala stari univerzitetni program, ostalih sedem je končalo bolonjsko stopnjo. Eden izmed sogovornikov je omenil, da je odlašal z zaključkom študija, saj je vedel, da ni razpisanih pripravništev (D6, D7). Ena izmed intervjuvank je po diplomi opravljala pripravništvo, šele nato se je vpisala na magistrski študij (A4, A5). Drugi dve sogovornici sta poudarili, da jima v vmesnem obdobju med diplomiranjem in magisterijem ni uspelo najti pripravništva (B4, I2).

Drugo vprašanje: **Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?**

S tem vprašanjem sem želela ugotoviti razlog za vpis na Fakulteto za socialno delo. Prav tako me je zanimalo, ali je bila fakulteta na prvem izbirnem mestu, ko so se odločali, kam se bodo vpisali.

Ena izmed intervjuvank je povedala, da je bila Fakulteta za socialno delo na njenem tretjem izbirnem mestu (A7), kljub temu je vesela, da prvi dve izbiri nista uspeli (A8). Intervjuvani B, C, I so povedali, da je bila Fakulteta za socialno delo njihova druga izbira (B6, D10, I7).

Fakulteta je bila prva izbira za štiri intervjuvane (C7, F7, G4, H4). Eden izmed intervjuvanih se je na Fakulteto za socialno delo prepisal z druge fakultete (E5, E6).

Razlogi za odločitev študija so bili naslednji: veselje do dela z ljudmi (A9, B7, D12, F4, I4), razgibano delo (A10, D14, E8), spoznavanje samega sebe s pomočjo študija (A11), zanimanje za družboslovje (C5), vzdušje na fakulteti (C8), predmetnik brez matematike (E7), pomoč in podpora ljudem (F5, H5), vsebina in koncept študija (G5, G6), življenjska naravnost študija

(G7). Iz teh odgovorov je razvidno, da je najpogostejši razlog veselje do dela z ljudmi. Ta razlog je bistven, saj je to pogoj, če ne že zahteva za kvalitetno opravljanje socialnega dela. Iz tega lahko sklepamo, da se na študij socialnega dela vpišejo tisti, ki radi pomagajo ljudem. Jordan (1990: 1) poudarja, da je socialno delo praktičen poklic, v katerem so osebne kvalitete socialnega delavca enako pomembne kot njegovo znanje. To, kako se socialni delavec vede in kako komunicira z ljudmi, je enako pomembno kot to, kar naredi. Po drugi strani pa so sogovorniki ob izbiri študija razmišljali tudi o tem, kaj jih zanima in v katerem poklicu bi se počutili smiselno in koristno. Hrovatič (2013), ki je raziskoval, kako študentje gledajo na zaposlitev in zaposljivost, je ugotovil, da se mladi zavedajo, s kakšnim poklicem se bodo lažje zaposlili, vseeno pa raje izberejo študij, ki jih zanima in veseli. Mladi si želijo dela, ki ga bodo opravljali z veseljem, hkrati pa si želijo rednega dohodka.

Tretje vprašanje: **Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?**

Želela sem ugotoviti, kako se na to, da nekdo izbere študij socialnega dela, odzove njegova okolica. Najprej me je zanimalo, kako se na to odzovejo bližnji, prav tako pa tudi, kako se odzovejo drugi, ko jim nekdo pove, da študira socialno delo.

Ena izmed sogovornic posebnega odziva ni zaznala (A12). Drugi sogovorniki so povedali, da so bili bližnji veseli in so jih pri izbiri študija podpirali (B16, C12, D21, E11, F7, I12). Dve sogovornici sta povedali, da so jima prijatelji rekli, da ne bosta dobili službe (B18, I14). Nekateri so omenili, da imajo ljudje nasploh slabo mnenje o fakulteti (B19, C13, F10) in da je fakulteta na slabem glasu med družboslovnimi vedami (C19). Eden izmed sogovornikov je dejal, da nekateri reagirajo negativno, ker imajo slabe izkušnje s socialnim delom oz. socialnimi delavci (E14). Ena izmed sogovornic je povedala, da so se njeni bližnji odzvali negativno, ko so izvedeli za njeno smer študija (G9, G10) in predlagali raje psihologijo (G12, G15). Druga sogovornica je omenila, da socialno delo ni več cenjen poklic, ker je preveč dela s papirji (H11), druga pa je rekla, da imajo ljudje o socialnem delu prej negativno kot pozitivno mnenje (I17).

Dejstvo, da je socialno delo tako negativno zapisano pri ljudeh, bi nas moralo skrbeti. Posledično ljudje negativno gledajo na tiste, ki se odločijo za študij socialnega dela. Priznati moramo, da imajo mnogi takšno mnenje povsem upravičeno, saj socialni delavci pogosto nimajo časa, da bi dejansko delali z ljudmi, ker se morajo ukvarjati z birokracijo (H11). Ne moremo kriviti socialnega dela, ampak sistem, ki socialnim delavcem nalaga naloge, ki niso v njihovi pristojnosti. Socialno delo bi moralo imeti, kot to poudarja Flaker (2012), dvojno

nalogo: 1. delo s posameznikom, kar pomeni, da socialni delavec spoznava posameznika kot človeka v situaciji oz. ga spoznava v njegovem okolju, 2. socialni delavec bi moral posamezniku pomagati spreminjati okolje s skupnostnim delom in mu omogočiti dostojno življenje v skupnosti. Nadalje poudari, da socialni delavci in delavke danes opravljajo birokratsko delo. Postajajo strokovnjaki za socialno varnost in zavarovanje ter so pomočniki ljudem pri urejanju njihovih socialnih pravic. Na nek način so ujeti v sistemu pravil in postopkov.

Negativno mnenje o socialnem delu se je razvilo tudi zato, ker imajo mnogi slabe izkušnje s socialnimi delavci. Socialno delo bi moralo ljudem predstavljati to, kar pravzaprav je – podpora ljudem.

Kot navaja avtor Armstrong (2014) bi moralo socialno delo predstavljati delo, ki se posveča predvsem raziskovanju potreb, ki se navezujejo na psihosocialne stiske ljudi in proučevanju strokovne učinkovitosti. Socialno delo naj bi predstavljalo delo, ki je usmerjeno k rešitvam. Iz odgovorov posameznikov na žalost ne vidimo takšne predstave o socialnem delu pri ljudeh.

Četrto vprašanje: **Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?**

Tukaj me je zanimalo, kakšne prednosti oziroma slabosti študija na Fakulteti za socialno delo lahko izpostavijo intervjuvanci. Zanimalo me je tudi, ali je morda posameznikom fakulteta pomagala v njihovem osebnem življenju.

Večina sogovornikov je fakulteto doživljala pozitivno. Ena izmed sogovornic je poudarila, da ji je bilo pomembno, da je spoznala tehnike dela z uporabniki, kar ji daje suverenost pri delu z njimi (A16, A17). Dvema je bila všeč dostopnost profesorjev in vzdušje na fakulteti (B24, B25, B26, C20), dvema pa modul, na katerem sta bili (G20, H12, H13). Mnogim je všeč, da je na fakulteti veliko časa namenjenega praksi (D31, D33, E16, G26, H15, G26). Trije izmed intervjuvanih pa so poudarili, da bi si želeli več prakse (B33, H19, D33).

Mesec (2015) razlaga, da je praksa v bistvu najpomembnejši del usposabljanja za socialno delo. Socialno delo je praktičen poklic – študent mora praktičen del doživeti na lastni koži in se naučiti, kako ravnati v določenih situacijah, v katerih se znajde. Prav tako se lahko po zaslugi prakse že med samim študijem spoznava s konkretnim socialnim delom. Študentje socialnega dela se odločajo za opravljanje prakse na Centrih za socialno delo, v raznoraznih organizacijah, ki so povezane s področjem mladih, v domovih za ostarele. Dobro zastopana področja pa so tudi: delo z ljudmi s posebnimi potrebami, delo na področju duševnega zdravja in delo na področju zasvojenosti.

Nadalje je veliko intervjuvancev poudarilo, da jim je fakulteta pomagala pri osebni rasti, saj so bolj razmišljali o sebi (B30, B31, B32, C38, C41, D34, F27, I19). Samo eden izmed intervjuvanih je rekel, da ni zaznal vpliva študija na osebno rast (E23), ampak so se mu zdela načela socialnega dela naravna (E25) in da je imel samorefleksijo že pred tem ponotranjeno (E26). Drug sogovornik je omenil primer iz predavanja (D36): ker jih je profesor spodbujal h kritičnemu razmišljanju, mu to pomaga še danes, da manj obsoja in se zna bolj vživeti v ljudi (D38, D40, D41). Omenil je tudi aktualni primer iz Grosuplja (umor nosečnice) (D42), saj je opazil razliko med reakcijo socialnih delavcev in reakcijo laične javnosti (D43, D44). Zasluge za to je pripisal fakulteti, ker daje študentom širino (D45).

Primer, ki ga je predstavila ena od intervjuvancev, se nanaša na vajo o osebnem prostoru. Povedala je, da je skozi to vajo ugotovila, da imamo ljudje majhen osebni prostor in da lahko zelo hitro vdremo v osebni prostor nekoga drugega (C35, C36, C37).

Dvema intervjuvancema je študij na fakulteti pomagal, da imata sedaj boljše odnose z drugimi (B39, C31).

Velika večina intervjuvanih je priznala, da so obravnavane vsebine na fakulteti vplivale na njihovo osebno življenje. Brečko (1995) opisuje, da se osebnost oblikuje med pridobivanjem in interpretiranjem informacij. Iz okolice pridobimo informacije o svetu in o sebi. Ljudje se identificiramo s poklicem, hkrati pa je delovno okolje pomembno za rast in razvoj osebnosti. Proces osebnostne rasti je torej zelo povezan s poklicem in vsebinami dela.

Dva intervjuvanca sta opozorila na pomanjkanje strokovnosti nekaterih profesorjev na fakulteti (C27, E21), ki so po koncu študija takoj začeli delati na fakulteti, namesto da bi vsaj nekaj časa delali v praksi (C29). Zaradi tega se sogovornikom zdi, da je teorija eno, praksa pa drugo (C28, D29, E18, F28, I27). Pri tem je ena izmed sogovornic poudarila, da je realno stanje delo s papirji (F31, F32). Dve sogovornici, ki sta pripravništvo opravljali v zdravstvu, sta obžalovali, da se na fakulteti premalo časa nameni socialnemu delu v zdravstvu (F17, I21).

Peto vprašanje: Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Pri tem vprašanju me je zanimalo, ali so se intervjuvanci v času študija še kakor koli drugače izobraževali ali delali izven obveznosti fakultete.

Velika večina sogovornikov je opravljala prostovoljno delo.

Dve izmed sogovornic sta bili prostovoljki pri letovanju otrok (A21, B42), ena je opravljala prostovoljno delo v domu za ostarele (B41).

Ena intervjuvanka je tekom študija opravljala prostovoljno delo, pri katerem je ljudi poučevala o duhovnosti (C45). Drug sogovornik je povedal, da je v času študija delal različna študentska dela, da se je lahko preživljal (D48); prostovoljno je sodeloval s Kralji ulice, Društvom za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem in v zaporih s Friškovcem (D50, D58, D59). Poudaril je tudi svoje politično udejstvovanje (D55, D56).

Ena sogovornica je povedala, da je delala kot prostovoljka v materinskem domu (F37), mladinskem centru (F38) in na osnovni šoli (F39), kjer je pomagala organizirati prihod dedka Mraza in sprejem prvošolcev (F41, F42). Naslednja intervjuvanka je dejala, da si je tekom prostovoljstva pridobila kar nekaj izkušenj, saj je delala kot prostovoljka v zavodu Hrastovec, sodelovala je pri raznoraznih projektih in delala na fakulteti (H23, H24, H25, H26).

Druga intervjuvanka je omenila, da je bila prostovoljka pri programih za starejše in mlade (I34, 35). Ena izmed sogovornic je poudarila, da je delodajalcem pomembno, kakšne delovne izkušnje imaš (B48).

Iz vseh teh odgovorov lahko vidimo, da se študentje med študijem v veliki meri vključujejo v prostovoljno delo izven fakultete.

Anica Kos in Sašo Kos (1984) opisujeta učinke prostovoljnega dela, in sicer spremembo osebnih stališč in odnosa do okolja. Takšen posameznik lahko dobi uvid v način delovanja strokovnih ustanov, razumevanje vlog strokovnih delavcev in drugih. Prostovoljec ves čas preverja razmerje med teorijo in prakso in tako pridobiva določen odnos do stroke.

Iz tega lahko vidimo, da lahko prostovoljno delo zelo dobro vpliva na posameznika, saj ob delu na področju za katerega se izobražuje, dobi še dodatno znanje in izkušnje znotraj svoje stroke.

Glede dodatnega izobraževanja je eden izmed sogovornikov povedal, da se je izobraževal na področju komunikacije, samopoškodovanja in samomorilnosti (E29, E30). Ena sogovornica se je izobraževala o varnosti na internetu (F44). Druga intervjuvanka se je udeleževala predavanj, povezanih s socialnim delom, humanistiko, psihologijo (G32). Prav tako je ena izmed sogovornic povedala, da je bila na usposabljanju za zastopnika pravic ljudi na področju duševnega zdravja in na izobraževanju za koordinatorja v skupnosti (H27, H28). Skupaj z modulom, na katerega je bila vpisana, so organizirali tudi razna izobraževanja za zaposlene (H30, H32). Ena sogovornica je v vmesnem obdobju med diplomo in magisterijem opravila tečaj mediacije (B46); druga se je po koncu študija vpisala na študij psihoterapije, saj meni, da lahko to doprinese k njeni strokovnosti (A23, A24).

Takšna izobraževanja izven fakultete imajo nekatere značilnosti: zaradi kratkotrajnosti

izobraževanja omogočajo sprotno odločanje udeležencev o tem, ali bodo nadaljevali izobraževanje; zaradi prostovoljne narave je izobraževanje brez prisile; izhaja iz potreb posameznikov in je posledično tudi bolj učinkovito; z izvajalci izobraževanja lahko udeleženci navežejo stike na osebnem nivoju (Cepin, 2005: 28).

Šesto vprašanje: **S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?**

Tri sogovornice v času študija niso imele posebnih izzivov (A25, F49, H33).

Ena izmed intervjuvank je imela krizno obdobje, ko sta se s fantom razšla in je ostala brez stanovanja, zato se ji je tudi študij zdel nezanimiv in nesmiseln (B54, B55, B56, B57).

Druga intervjuvanka je imela zdravstvene težave, zato se ji je študij zavlekel (C46).

Ena sogovornica je povedala, da se je morala spoprijeti s spremembo, ki jo prinaša študij – strnjena predavanja in izpiti (F46). Prav tako jo je motilo, da je bila na fakulteti poudarjena kvantiteta ne kvaliteta podanega gradiva (F48). Podobno je povedal sogovornik, za katerega je bil izziv učenje na pamet (D62). Vseeno pa mu je bilo v času študija lažje kot sedaj, ko je redno zaposlen (D66).

Nadalje je ena intervjuvanka zaupala, da je bil njen osebni izziv njena veroizpoved, saj to ni bilo dobrodošlo na fakulteti (I38). Imela je občutek, da je verovanje predstavljeno kot nekaj negativnega oz. nekaj, česar naj bi se socialni delavci ogibali (I39, I40).

Drugi sogovornik je povedal, da je želel pustiti študij (E34, E35), ker ni videl smisla v programu (E36). Zdelo se mu je, da program izvajajo ljudje, ki jim je pomembno predvsem to, da obdržijo službo (E41).

Neka sogovornica se je spopadala z zavedanjem, da bo težko dobila pripravništvo in posledično službo (G33, G34). Težko ji je bilo opazovati vrstnike, ki že delajo, zaradi česar se je morala večkrat opomniti, kakšen je motiv njenega študija (G35, G36, G37). Razmišljala je o tem, da bi odnehala in spremenila smer študija (G38, G39).

Iz odgovorov intervjuvanih lahko vidimo, da se pri vsakemu posamezniku tekom študija pojavijo različne težave. Rakovec Felser (1991: 16) opozarja, da študentje, ki imajo stresne okoliščine, pogosto težje ostanejo osredotočeni na študijske obveznosti, prav tako imajo slabšo koncentracijo in so pozabljivi. To lahko vodi do delovne neučinkovitosti, kar je lahko vzrok, da ne opravijo izpitov ali drugih študijskih obveznosti.

Sedmo vprašanje: S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Prva intervjuvanka je povedala, da se ni soočala z nobenim posebnim izzivom (A26), saj je po zaključku poletnega semestra dobila pripravništvo (A27). Prav tako je zmeraj imela pozitivno predstavo o socialnem delu (A29), zato ni imela občutka manjvrednosti (A30).

Drugi intervjuvani so se soočali s tem, kje iskati pripravništvo oz. službo, ki bi jim omogočala delovne izkušnje (B66, C47, D80, E44, E45, F53, G40, I43).

Po besedah ene izmed sogovornic samo z diplomo ni bilo mogoče najti pripravništva (B66). Povedala je, da je bila po diplomiranju skoraj eno leto doma (B67) in da je bila že skoraj depresivna (B68), zato se je vrnila na fakulteto (B69) in bila po magistrskem študiju ponovno v skrbeh glede iskanja pripravništva (B71). Druga sogovornica je rekla, da se je ob iskanju pripravništva počutila zelo nemočno, saj se je povsod govorilo, da ga ne bo možno dobiti (C48). Eno sogovornico je bilo strah, ali bo sploh lahko delala kot socialna delavka (I41).

Kot je bilo že omenjeno, morajo socialni delavci po zaključku študija na Fakulteti za socialno delo opraviti pripravništvo oz. si zagotoviti delovne izkušnje, da lahko pozneje vstopijo na trg dela kot samostojni strokovni delavci. Na področju socialnega varstva pripravništvo ureja Pravilnik o pripravništvu. V Sloveniji je za urejanje pripravništva pristojna socialna zbornica. Vseeno pa se mladi diplomanti ali magistri socialnega dela po študiju soočajo z izzivom, kako in kje najti pripravništvo oz. kje si zagotoviti delovne izkušnje.

Ule, Tivadar in Živoder (2011) razpravljajo, da študentje vstopajo v svet, v katerem je njihova prihodnost bistveno slabša, kot je bila prihodnost njihovih staršev. Kriza zaposlovanja je zadela predvsem mlade izobražence. Najbolj ogroženi pa so tisti, ki končujejo šolanje in iščejo prvo zaposlitev.

Po besedah ene izmed intervjuvank je bil poseben izziv najti zaposlitev po končanem pripravništvu (F57), ki je po njenem na voljo samo na Centru za socialno delo (F58).

Eden izmed intervjuvanih je izpostavil, da je bil zanj izziv prehod v odraslost (D67), saj je naenkrat postal oseba brez statusa in brez ugodnosti (D68, D69, D70). Poudaril je, da je bil naenkrat »odrasel« in soočen z realnostjo (D76) in bil mnenja, da bi moral biti ta prehod bolj blag (D81). Po drugi strani pa je druga intervjuvanka povedala, da je v svet odraslih vstopila povsem brez težav (H35). Dovolj je imela študentskega življenja (H36), saj se je želela zaposliti (H38) in videti, kakšna je praksa (H39).

Odraslo življenje se identificira z objektivnimi kazalci – zaključek šolanja, stalna zaposlitev, ustvarjanje družine. Kaže pa se tudi s tem, ali se nekdo počuti odraslega – subjektivni kazalci. Ekonomska odvisnost od staršev je ovira za posameznikov prehod v odraslost, ključni pokazatelj odraslosti mladih pa je ravno neodvisnost od staršev (Ule, 2008: 236-237).

Nadalje je ena intervjuvanka poudarila, da je lahko po koncu študija izziv, če se zaposliš na drugem področju in se potem težko vrneš v svojo smer (G42).

Osmo vprašanje: Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Pri tem vprašanju me je predvsem zanimalo, kako so si intervjuvanci zapolnili čas, medtem ko so čakali na pripravništvo ali službo. Hotela sem izvedeti tudi, kako so se v tem času preživljali, torej čim so se ukvarjali.

Za eno izmed sogovornic tega obdobja ni bilo (A31).

Ostali intervjuvanci so delali preko študentskega servisa (B72, D83, E46) oz. so opravljali druga dela, da so se lahko preživljali (C50), kot npr. dopolnilno varstvo otrok (G45), delo varuhinje v VDC (I44), delo na pošti (I45).

Iz odgovorov intervjuvancev lahko vidimo, da se mladi znajdejo v okoliščinah, kjer se morajo vključiti v različne nestandardne oz. atipične oblike zaposlitve. Po Zakonu o delovnih razmerjih so atipične oblike zaposlitve: zaposlitev za določen čas; zaposlitev za delo s krajšim delovnim časom; opravljanje dela na domu; opravljanje javnih del; delo dijakov in študentov; samozaposleni.

Ena sogovornica je povedala, da je delala prostovoljno, s čimer si je zapolnila čas (G44, G46), druga je zaupala, da se je preživljala s prihranki (H43), prav tako je dobivala denarno socialno pomoč (H44).

Naslednja sogovornica je razložila, da si je čas zapolnila z iskanjem službe (B78), prijavami na razpise (B79), z udeleževanjem razgovorov za delo v socialnem delu (B81); ob tem pa je imela občutek, da so razgovori samo formalnost, saj so kandidati že vnaprej izbrani (B81, B82).

Po besedah ene sogovornice je razvidno, da se je v tem času sprijaznila s tem, da ne bo dobila pripravništva (I46).

Druga intervjuvanka pove, da se je v tem času počutila zelo slabo (B76), saj je mislila, da ne

bo nikoli dobila dela v socialnem delu (B77).

Deveto vprašanje: **Kako je potekal proces iskanja pripravništva?**

Pri tem vprašanju me je zanimalo, kako so posamezniki iskali pripravništvo: katere vire so aktivirali, da so dobili pripravništvo in v kolikem času se je to zgodilo.

Prva intervjuvanka je povedala, da je pripravništvo dobila takoj (A32). Zaposlila se je v mesecu juliju po končanem izpitnem obdobju (A33).

Naslednja intervjuvanka je imela kar nekaj težav pri iskanju pripravništva (B86) in se je velikokrat spraševala, zakaj se ji to dogaja (B87). Pripravništvo je dobila v roku osmih mesecev (B89) in to s pomočjo poznanstev (B90).

Druga sogovornica je dobila pripravništvo v roku dveh let od diplomiranja (C52). Hodila je na razgovore (C53), na katerih je opazila, da imajo kandidata izbranega že vnaprej (C54, C55). Sama je pripravništvo dobila s pomočjo svojega moža, ki je delal v zdravstvenem domu in je izprosil pripravništvo za njo (C60, C61, C62). Tako so razpisali delovno mesto, ki ga sicer niso nameravali odpreti (C63). Pripravništvo je opravljala pri socialni delavki, ki v zdravstvenem domu dela že vrsto let, ampak še nikoli prej ni imela pripravnika (C66).

Eden izmed sogovornikov je na pripravništvo čakal štiri mesce (D86). V tem času je klical vse institucije, ki zaposlujejo socialne delavce (D87) na socialno zbornico ter vprašal, ali bodo objavili razpise za pripravništva (D88). Prijavil se je na precej razpisov (D92) in dobil pripravništvo na Centru za socialno delo (D95), kjer ni imel nikakršnih vez (D99).

Naslednji intervjuvanec prav tako ni imel poznanstev na zavodu Soča, kjer je opravljal pripravništvo (E48). Priznava, da ga je bilo zelo strah, kako bo na pripravništvu (E54), ker je pred tem delal samo v nevladnem sektorju (E55).

Naslednja intervjuvanka je pripravništvo dobila v roku dveh mesecev (F60) v domu za ostarele (F61). Pošiljala je prošnje in se prijavljala na vsa razpisana pripravniška in prosta delovna mesta (F62). Povedala je, da je nekaj časa dobivala same negativne odgovore na svoje prijave (F64) in niti ni dobila priložnosti za razgovor (F65). Med samimi razgovori je ugotovila, da je vnaprej dogovorjeno, kdo bo dobil pripravništvo (F66). Vseeno pa ta intervjuvanka pripravništva ni dobila preko poznanstev, ampak se je pred razgovorom dobro pripravila (F69). Povedala je, da se je trudila biti optimistična med iskanjem pripravništva (F70), vendar pa jo je jezilo dejstvo, da je po petih letih fakultete nezaposljiva (F71, F72). Predlagala je, da bi v sklopu magistrskega študija imeli priprave na strokovni izpit (F74) glede na to, da se po Centrih za socialno delo išče socialne delavce (F75). Po njenem mnenju je absurd, da po petih

letih šolanja nismo zaposljivi (F76).

Druga intervjuvanka je pripravništvo iskala s pomočjo zaposlitvenih portalov (G48).

Pripravništva ni dobila s pomočjo poznanstev (G49), ampak zaradi delovnih izkušenj, ki si jih je pridobila med prostovoljnim delom (G51). Prostovoljno delo priporoča vsem mladim (G52), saj je to dober način pridobivanja izkušenj (G53) in osebnostnih kompetenc (G54).

Pripravništvo je dobila v roku enega leta (G55).

Naslednja sogovornica pripravništva ni opravljala (H47), ampak je k strokovnemu izpitu pristopila z delovnimi izkušnjami (H48), ki jih je pridobila v času študija (H49).

Ena izmed intervjuvank je upala, da bo dobila pripravništvo po diplomiranju (I47), zato se je vpisala na izredni podiplomski študij (I48). Takrat ni bilo razpisanih pripravništev (I49), prav tako pa ni dobila pozitivnih odgovorov od nikoder (I50). Pozneje, ko je magistrirala, je za pripravništvo poizvedovala po učnih bazah, kjer je opravljala prakso (I51). Tako je zasledila razpis za pripravništvo v psihiatrični bolnišnici in se nanj prijavila (I52). Uspelo ji je ga dobiti brez poznanstev (I53, I54) – izbrana je bila zaradi sočasnega ukvarjanja z drugimi dejavnostmi (I55).

Iz odgovorov na to vprašanje lahko razberemo, da imajo posamezniki z iskanjem pripravništva različne izkušnje. Nekateri so pripravništvo našli relativno hitro, drugi so nanj čakali dalj časa. Nekaj posameznikov je na razgovorih opazilo, da so kandidati izbrani že vnaprej. Ena izmed sogovornic je poudarila zanimivo dejstvo, da smo socialni delavci po petih letih šolanja nezaposljivi kot samostojni delavci, saj nimamo pripravništva in strokovnega izpita. Nekateri posamezniki so povedali, kako so se počutili v času iskanja pripravništva. Ena intervjuvanka se je spraševala, zakaj se ji to dogaja, druga pa je povedala, da jo je motila njena nezaposljivost. Večina sogovornikov je dobila pripravništvo brez poznanstev, dve od vprašanih pa sta izkoristili poznanstva. Sogovorniki so pripravništvo dobili v različnem času, dobili so ga v času od nekaj mesecev do dveh let.

Kopač T. (1999) predstavlja pripravništvo kot potrebo, da se mladega izobraženega človeka uvede v delo z organiziranim in usmerjenim usposabljanjem. Predpostavlja, da je kakovostno usposabljanje za delo možno v dejanskem delovnem okolju, saj je pripravništvo v bistvu priprava na samostojno delo.

Deseto vprašanje: **Prosim, opiši, kako se ti je zdelo pripravništvo.**

Zanimalo me je, kako se je posameznikom zdelo pripravništvo: kakšne prednosti ali slabosti so morda opazili.

Intervjuvanci so opravljali pripravništvo v naslednjih ustanovah: dom za ostarele (A34, G58, F61), center za socialno delo (B92, D103), zdravstveni dom (C67), URI Soča (E57), psihiatrična bolnišnica (I52).

Kar šest izmed intervjuvanih je pripravništvo opravljalo v zdravstvu. Poleg Pravilnika o pripravništvu za takšne pripravnike velja tudi Zakon o zdravstveni dejavnosti (1992), ki določa, da lahko ustrezno zdravstveno dejavnost opravljajo drugi ustrezno usposobljeni strokovni delavci, ki morda nimajo izobrazbe iz zdravstvene smeri. Eržen I. (2008: 348) poudarja, da je v zdravstvenih dejavnostih vedno več posameznikov, ki potrebujejo tudi pomoč pri reševanju raznoraznih socialnih stisk in težav.

Sogovorniki so bili s pripravništvom generalno gledano zadovoljni (A35, B93, F92, G60).

Prednosti pripravništva, ki so jih občutili sogovorniki, so: občutek veselja (A36, B94), samostojnost (A38), spoznavanje teorije v praksi (A38, B98), stik z drugimi profili strokovnega tima (A39), stik s stanovalci doma upokojencev (A40), urejanje formalnosti (A41), skrb za dobro počutje stanovalcev v domu upokojencev (A42), spoznavanje z raznolikimi ljudmi (B97), dobro strokovno podkrovana mentorica, od katere se je sogovornica veliko naučila (C96, C70), kroženje po različnih enotah (C72). En intervjuvanec je povedal, da ga je mentorica veliko povezovala z drugimi strokovnimi delavci, ki so ga vključevali v delo (D107, D108). Kot prednost izpostavlja tudi pridobljeno širino za nadaljnje delo (D112). Zdi se mu pravilno, da je pripravništvo v tistem času trajalo eno leto (D114), saj po njegovem pol leta ni dovolj (D115), da bi lahko pripravnik pokazal kontinuiteto in kakovost dela (D116). Drug sogovornik je poudaril, da je na Soči kakovostno socialno delo (E64), da si vzamejo čas za pripravnika (E65), da je kolektiv zelo povezan (E69). Ena intervjuvanka izpostavlja prednost pripravništva v tem, da pripravnik postane zaposljiv (F86), pridobi nove delovne izkušnje (F87), spoznava nova področja (F88), kroženje po različnih delovnih mestih (F89, F90), dobro delovno okolje (F91). Naslednji dve intervjuvanki sta prav tako poudarili kroženje po različnih delovnih mestih (G60, I63). Primer dobre prakse je kroženje po različnih delovnih mestih na URI Soča (I63).

Slabosti pripravništva, ki so jih izpostavili sogovorniki: traja samo šest mesecev (A43, E73, G63), s čimer so prikrajšani za veliko dragocenih izkušenj (A44); prikrajšani so za večjo samostojnost, ki bi jo lahko dosegli v enem letu (A45), saj je pol leta prekratka doba (G64, G65). Ena izmed sogovornic ni bila zadovoljna z mentorico (B95), saj je imela občutek, da ji je bolj v breme kot pomoč (B96). Naslednja intervjuvanka je izpostavila, da je bila slabost

kroženja ta, da ni nikjer znala opravljati samostojnega dela (C75). Za eno sogovornico je bilo stresno, ker je bila prepuščena sebi, saj ni imela mentorja, ki bi jo uvajal v delo (I58, I59).

Drugi sogovornici se zdi, da fakulteta študenta ne pripravi na delo (F77, F78). Ugotovila je, da ji to področje ne leži (F84), kot pripravništvo je bila pripravljena sprejeti kar koli (F82).

Eden izmed sogovornikov, ki je opravljal pripravništvo v zdravstvu (E58), je povedal, da je imel predsodke o zdravstvu (E60), saj je mislil, da bo moral obleči haljo (E61), deliti diagnoze (E62) in delati s »pacienti« (E63).

Ena intervjuvanka ni opravljala pripravništva (H52).

Trbanc in Verša (2002: 357) poudarjata, da je pripravništvo dobro z vidika vključevanja mladih v njihovo prvo zaposlitev. Veliko mladih začne svojo karierno pot z opravljanjem pripravništva. Zakon opredeljuje pripravništvo kot delo za določen čas, kar delodajalcu omogoča, da presodi, kako se je pripravnik izkazal, po drugi strani pa mu omogoča spoznati delovni proces.

Enajsto vprašanje: Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Dve sogovornici sta povedali, da jima je pomagalo oboje (A46, B99). Ena intervjuvanka je dejala, da ji je pripravništvo pomagalo pri prehodu v samostojno delo (B100), da se je naučila zaupati vase (B101) in sprejemati odločitve (B102).

Ena izmed sogovornic ne dela kot socialna delavka, zato na to vprašanje ni odgovorila (C81). Drugemu sogovorniku je pripravništvo pomagalo (D117), imel je dobro mentorico, s katero sta veliko analizirala in evalvirala delo (D118, D119, D120). Veliko sta se pogovarjala o tem, kaj in kako je nekaj naredil (D121), za kar ji je še danes hvaležen (D123). Drugačno mnenje ima glede strokovnega izpita (D124). Meni, da je nesmiselno npr. »poznati osem evropskih poslancev«, saj to ne bo koristilo uporabniku, ki bo prišel k njemu po pomoč (D126, D127). Dodaja še, da strokovni izpit ni pravilno zastavljen (D128), saj je zgolj tri leta po njegovem izpitu v veljavi že nov zakon (D131). Zdelo bi se mu bolj smiselno, da bi socialna zbornica preverjala, kako socialni delavci delajo, njihovo strokovnost, čut za poslušanje, čut za samoanalizo itd., saj je to pomembnejše od poznavanja zakonov na pamet (D132, D133, D134, D135, D136) .

Tudi naslednji sogovornik je povedal, da mu strokovni izpit iz zdravstva v praksi ne bo pomagal (E75). Z njim je dobil širino (E73) in vpogled v to, kako zdravstveni sistem deluje

(E77), vendar želi opraviti tudi strokovni izpit iz socialnega varstva (E79). Pripravnštvo mu je pomagalo, da je zaposljiv (E81), da lahko pristopi k strokovnemu izpitu (E82), da je pridobil veliko kompetenc in potrebno samozavest (E83, E84, E85).

Po besedah naslednje sogovornice je pripravnštvo pomagalo tudi njej (F94), saj je spoznala, kakšna je dejansko prva zaposlitev v socialnem delu (E95). Videla je razliko med idealnim in realnim socialnim delom (F96, F97). Strokovni izpit pa ji po njenem mnenju pomaga zgolj na papirju (F98), zaradi njega pa ne bo boljša socialna delavka (F99). Pripravnštvo se je zdelo koristno tudi naslednji sogovornici, saj je prva izkušnja dela, s katero se sreča diplomant/magister in je kot študent nima možnosti preizkusiti (G67, G68).

Ena izmed intervjuvank je poudarila, da se ji strokovni izpit v tej obliki ne zdi smiseln (H53), ker zahteva učenje zakonov in števil, ki gredo kasneje hitro v pozabo (H54, H55, H56, H57).

Tudi strokovni delavci na Centrih ne poznajo vseh zakonov in so nezadostno informirani o spremembah zakonodaje (H85). Meni, da bi bil strokovni izpit bolj smiseln v kakšni drugi obliki (H60) - npr. da bi socialna zbornica organizirala predavanje (H64), v katerem bi bili strokovni delavci seznanjeni z novimi zakoni in spremembami (H63). Ljudje na Centrih premalo spremljajo spremembe zakonodaje (H64, H65).

Naslednja intervjuvanka meni, da ji strokovni izpit iz zdravstva ne pomaga pri delu, ki ga opravlja sedaj (I66, I67).

Iz odgovorov razberemo, da se večini sogovornikov strokovni izpit v sedanji obliki ne zdi smiseln, saj zahteva znanje, ki ga socialni delavci pozneje ne potrebujejo. Nekaterim se zdi bolje, da bi se strokovni izpit preoblikoval tako, da bi socialna zbornica lahko videla, kako kvalitetno posameznik dela v praksi.

Večina sogovornikov je morala opraviti strokovni izpit na področju zdravstva. Strokovni izpit iz zdravstva je drugačen od tistega, ki ga opravljajo posamezniki v socialnem varstvu.

Dvanajsto vprašanje: **Kaj meniš, kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?**

Zanimalo me je, kaj intervjuvanci menijo o spremembah, ki bi se morale zgoditi, da bi bili diplomanti/magistri socialnega dela bolj zaposljivi. Obenem sem hotela izvedeti, ali mislijo, da bi lahko pri tem pomagala tudi fakulteta.

Prva sogovornica meni, da fakulteta nima vpliva na to (A47), saj veliko študentov sploh ne želi delati v socialnem delu (A48). Po njenem mnenju je veliko odvisno od angažiranosti

študenta (A49).

Druga sogovornica meni, da je problem v prevelikem številu vpisa na fakulteto (B103). Po njenem mnenju bi se moralo število vpisnih mest omejiti (B104) ali določiti sprejemni izpit, na katerem bi se izločilo tiste, ki niso primerni za socialno delo (B105). Dodaja še, da država premalo vlaga v socialno varstvo (B106).

Naslednja intervjuvanka je opazila, da je fakulteta na slabem glasu (C82) in da je lažje vstopiti na trg dela, če si specialni pedagog ali psiholog (C83). Morala bi se dvigniti raven strokovnosti (C86), fakulteta pa bi se morala boriti za dovolj pripravniških mest (C87).

Vendar se je težko boriti za pripravništva, če je fakulteta na slabem glasu (C90).

Naslednjemu sogovorniku se zdi socialno delo v Sloveniji podcenjeno (D137). Ljudje so negativno nastrojeni (D138), prav tako mediji socialno delo prikazujejo negativno (D140), na kar pa se fakulteta in socialna zbornica ne odzoveta (D141). Fakulteta bi morala nastopati v javnosti (D142), študentje pa bi se morali bolj politično udejstvovati (D143, D144, D145). Na fakulteti naj bi del učnega načrta namenili poznavanju razlike med študentskim in odraslim življenjem (D147). Če bi namreč študentje dojeli ta preskok, bi se mogoče bolj angažirali (D148). Po njegovem mnenju je Zavod za zaposlovanje samemu sebi namen (D149). Na nek način je prizadet, da človek ne more dobiti službe, če nima opravljenega pripravništva in strokovnega izpita (D150). Država ne daje nobenega zagotovila, da boš lahko opravljal strokovni izpit (D151) in te na nek način prisili, da greš v tujino (D152) ali pa opravljaš dela, za katera se nisi šolal (D153). Država pričakuje evropska sredstva za pripravništva (D154, D155) ali pa da organizacije same zberejo denar zanje (D156). Fakulteta bi morala tukaj nastopiti kot socialni partner in izvajati socialno politiko (D157).

Drug sogovornik je mnenja, da bi fakulteta potrebovala menjavo kadra, in da bi morala omejiti predsodke, ki so jih ustvarili na različnih področjih (E86, E87). Podpreti bi morali socialne delavce v zdravstvu (E88) namesto, da predstavljajo socialno delo v zdravstvu kot »greh« (E89). Pripravništev v socialnem varstvu praktično ni (E90), socialna zbornica in ministrstvo sta študente v tem pogledu razočarala (E91). Tudi fakulteta v tej smeri ne naredi ničesar (E92), kar se je videlo npr. na protestu, na katerem so bile prisotne samo tri profesorice (E93). Tudi tukaj je vidna razlika med teorijo in prakso (E94). Ministrstvo bi moralo nameniti pripravništvu več sredstev (E95). Po njegovem mnenju bi morala fakulteta omejiti število vpisa (E96). Ministrstvo in fakulteta bi morala vedeti, koliko je na voljo delovnih mest za socialne delavce in koliko se jih glede na to lahko vpiše na fakulteto (E97, E98).

Naslednja intervjuvanka je povedala, da se na fakulteti ne bi smeli predmeti ponavljati,

študijski program pa ne bi smel trajati pet let (F101, F102). Prav tako je mnenja, da bi morali drugače urediti področje strokovnih izpitov (F104). Fakulteta bi morala poskrbeti za prakso na magistrskem študiju, da bi študentje pridobili delovne izkušnje (F105, F106). Tako bi lahko pristopili k strokovnemu izpitu (F107) in bi bili zaposljivi takoj po končanem študiju (F108). Sedaj je študent po zaključku študija sicer izobražen kot socialni delavec, dejansko pa ni zaposljiv (F109, F110). Fakulteta bi morala narediti več za to, da bi bili zaposljivi (F111). Razpisanih bi moralo biti več pripravniških mest (F112), število pripravnikov v večjih organizacijah pa bi moralo biti na letnem nivoju določeno in tudi zahtevano (F113). Tudi druga sogovornica je mnenja, da je študentov socialnega dela glede na razpisano število delovnih mest preveč (G70). Na CSD Maribor že nekaj časa ni bilo razpisa za pripravnika (G71). Študentje bi morali že na fakulteti izvedeti, kakšni so pravzaprav pogoji za opravljanje samostojnega socialnega dela (G73), saj niso pripravljeni na strokovne zadeve, ki jih po študiju čakajo (F74).

Naslednja intervjuvanka je izpostavila, da bi pri pripravništvu v socialnem delu morali imeti prednost socialni delavci, ne pa da se jemlje tudi diplomante iz drugih fakultet (H78, H79). Ne zdi se ji prav, da na to področje vstopajo pravniki, ki nimajo takšne prakse kot socialni delavci (H80, H81, H82). Navedla je primer, ko strokovna delavka ni vedela, kakšne pravice iz javnih sredstev pripadajo uporabniku (H83, H84). Zdi se ji smešno in čudno, da moramo konkurirat pravnikom (H85, H86). Tudi fakulteta bi se morala za to zavzeti (H87, H88). Ena od intervjuvank meni, da bi moralo biti v socialnem varstvu razpisanih več pripravništev (I68, I69). Centri za socialno delo so v stiski, saj se na razpise prijavljajo tisti, ki nimajo pogojev za zaposlitev (I70, I71). Fakulteta bi morala spremeniti stvari glede prakse, da bi bilo lažje najti zaposlitev (I72).

Kar nekaj posameznikov je izpostavilo, da bi se morale stvari na fakulteti urediti tako, da bi se lahko študentje po študiju lažje zaposlili. O predlogu, da bi se naj zadnje leto študija združilo z obvezno prakso in pripravništvom, je razpravljala Jožica Frigelj (2017). Povzema opažanja študentov, ki izpostavljajo, da je peti letnik študija samemu sebi namen, saj študentom manjka predvsem izkušenj s prakso. Prikazuje, da mladi vstopajo na trg dela, kjer pripravništvo težko najdejo. Predlaga, da bi študentje pridobili delovne izkušnje tekom šolskega leta in tako imeli pogoj za pristop k strokovnemu izpitu. To bi bilo koristno v prvi vrsti za študente, saj bi si s tem bistveno povečali praktično znanje, imeli bi večjo kompetentnost za poklic in boljšo zaposljivost. Po drugi strani pa bi bilo koristno tudi za fakultete, saj bi imele višjo kakovost diplomantov in višji delež teh, obenem pa zmanjšane stroške izvedbe študija.

Trinajsto vprašanje: **Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?**

Izmed vseh intervjuvanih samo štirje delajo kot socialni delavci (A50, D158, H89, I73): trije na centru za socialno delo (A50, D158, I74), ena pa v varstveno-delovnem centru (H90). Prva sogovornica je povedala, da je s poklicem zadovoljna (A51), ni pa zadovoljna s področjem dela (A52). Meni, da mora preizkusiti še druge institucije in druga področja dela (A54), da bo videla, kaj jo zares veseli (A55). Želi si več dela z ljudmi (A56, A57), kar delno dosega s sočasnim študijem psihoterapije, ki bi ji v prihodnosti omogočil ravno to (A58). Druga sogovornica je razočarana nad področjem, kjer trenutno dela (H91). Socialno delo je poklic, ki bi ga opravljala celo življenje, predvsem na področju duševnega zdravja (H92, H93). Naslednja intervjuvanka je povedala, da je trenutno delo zelo naporno, ampak si ne zna predstavljati, da bi delala kaj drugega (I75, I76).

Ostali trenutno ne delajo na področju socialnega dela.

Intervjuvanka, ki ne opravlja več dela socialne delavke, je povedala, da je dala odpoved, saj je z močnem odprla podjetje (B110, B111). Meni, da se na področje socialnega dela ne bo več vrnila, saj ji je bilo preveč stresno in naporno; začelo pa je vplivati na njeno vsakodnevno življenje (B112, B113, B114, B115, B116). Kljub temu meni, da je socialno delo lep poklic, ni ji žal, da se je odločila za študij socialnega dela (F117, F118).

Tudi naslednja intervjuvanka ne dela kot socialna delavka. Na tem področju bi rada še kdaj delala, ampak ji to trenutno ni prioriteta, saj je izgubila upanje na zaposlitev (C92, C93, C94). Pogum ji jemlje občutek, da bi v službo raje vzeli psihologa (C95). Zaveda se, da je to njen problem, ne problem fakultete (C96). Ne počuti se dovolj usposobljene za opravljanje tega dela (C97, C98).

Eden od sogovornikov ne dela kot socialni delavec, ampak preko avtorske pogodbe kot zunanji sodelavec sodeluje s fakulteto (E99, E100, E101). Sicer se vidi v socialnem delu, ampak ne ve, ali bi to delal celo življenje (E102, E102, E103). Na Soči se je srečal s težkimi primeri in je to bilo zanj izčrpavajoče (E105), skrbi ga možnost izgoretja (E106). Ne ve, ali bi lahko to delal vse življenje in hkrati ohranil kakovost dela ter empatijo, ki jo ima sedaj (E107, E108, E109).

Naslednja intervjuvanka dela kot zdravstvena administratorica (F115), v socialnem delu pa bi rada delala na področju zdravstva (F116), saj je ugotovila, da jo to področje zanima (F117, F118) - mogoče bi preizkusila področje nasilja (F119). Želi si delati kot terapevtka, saj je to na nek način socialno delo, ki ga predstavljajo tudi na fakulteti (F120, F121).

Ena sogovornica ne dela kot socialna delavka, ampak se vidi v tem poklicu (G77, G78). Upa,

da ne bo prehitro izgorela (G79). Naravnana je pozitivno, kljub temu da marsikaj v poklicu socialnega dela ni idealno (G80, G81). Blizu ji je delo z ostarelimi, tudi delo na CSD (H82).

Kar nekaj sogovornikov je izpostavilo izgorelost in stresno delo socialnih delavcev. Zdovc A. (1998: 322) poudarja, da delovno okolje v veliki meri vpliva na doživljanje preobremenitve socialnih delavcev. Stresni faktorji so: prevelika količina dela (za nekoga količina dela predstavlja obremenitev, za drugega ne); slabi delovni pogoji pri delu z ljudmi (lahko tudi pomanjkanje zasebnosti); nejasnost poklicne vloge in pomanjkanje profesionalnih ciljev (sem spada nejasnost o dolžnostih, odgovornostih, nalogah); odgovornost za druge ljudi; slabi odnosi s sodelavci; pomanjkanje znanja o področju dela; stres zaradi nepredvidenih reakcij ljudi, s katerimi strokovni delavec dela (depresija, agresija, itd.); birokratski postopki, ki strokovnega delavca silijo, da porabi več časa za manj pomembne stvari ...

5. SKLEPI RAZISKAVE

- Sogovorniki so povedali, da sta najpogostejša razloga za izbiro Fakultete za socialno delo veselje do dela z ljudmi ter želja po nujenju pomoči in podpore soljudem. Nekateri so omenili tudi vzdušje na fakulteti, vsebino študija in s tem povezano spoznavanje sebe, razgibano delo, zanimanje za družboslovje in življenjsko naravnost študija.
- Odziv okolice glede izbire študija je bil različen. V veliki meri so posameznike njihovi bližnji podpirali. Le ena sogovornica je omenila, da so se na njeno izbiro odzvali negativno. Dve sta povedali, da so ju prijatelji svarili pred brezposelnostjo. Po drugi strani pa so sogovorniki zaznali, da je socialno delo (in fakulteta) videno negativno. Pri tem izpostavljajo, da imajo ljudje slabe izkušnje s socialnimi delavci, da socialno delo ni preveč cenjen poklic in da socialni delavci preveč časa porabijo za birokratsko delo.
- Večina intervjuvancev je izobraževanje na fakulteti doživljala pozitivno. Nekaterim je bila vseč dostopnost profesorjev in vzdušje na fakulteti. Dvema je bil vseč izbrani modul. Večina je bila zadovoljna s študijsko prakso, ampak bi si je vseeno želeli še več. Veliko intervjuvancev je povedalo, da jim je vsebina študija pomagala pri osebnostni rasti. Po drugi strani pa so nekateri izpostavili, da na fakulteti primanjkuje strokovnosti in da bi morala teorija biti bolj v skladu s prakso. Dve sogovornici sta poudarili, da se na fakulteti premalo časa nameni učenju o socialnem delu v zdravstvu.
- Vsi intervjuvanci so v času študija opravljali prostovoljno delo. Eden izmed njih je povedal, da se je tekom študija preživljal z različnimi študentskimi deli. Kar nekaj sogovornikov se je poleg študija izobraževalo na različnih področjih: komunikacija, samo-poškodovanje, samomorilnost, varnost na internetu, humanistika, psihologija, usposabljanje za zastopnika pravic na področju duševnega zdravja, usposabljanje za koordinatorja v skupnosti, tečaj mediacije, študij psihoterapije.
- Nekateri sogovorniki so se med študijem spopadali z raznoraznimi izzivi, ki so bili povezani z njihovim zasebnim življenjem (zdravstvene težave, razhod s partnerjem, vera). Dva izmed sogovornikov sta omenila drugačen način učenja od vajenega. Za enega izmed sogovornikov je bil izziv občutek nesmiselnosti

programa. Druga intervjuvanka pa je bila že med študijem v skrbeh glede možnosti pripravništva.

- Po končanem študiju na fakulteti so vsi intervjuvanci razmišljali o možnosti pripravništva. Omenili so nekaj občutkov, ki so jih ob tem doživljali: eni optimizem, drugi depresivno razpoloženje, strah, nemoč. Eden izmed intervjuvanih je izpostavil tudi stresen prehod v odraslost.
- V času od zaključka študija do prve zaposlitve v socialnem delu so sogovorniki delali različne stvari. Ena sogovornica tega obdobja ni imela. Drugi so delali preko študentskega servisa ali opravljali kakšno drugo obliko zaposlitve, da so se lahko preživljali. Ena intervjuvanka se je preživljala s prihranki in denarno socialno pomočjo, druga je v tem času delala prostovoljno, spet tretja si je čas zapolnila z iskanjem službe oz. pripravništva.
- Večina sogovornikov je dobila pripravništvo v roku od nekaj mesecev do enega leta od zagovora diplomskega oz. magistrskega dela, samo ena je na to čakala skoraj dve leti. Ena izmed intervjuvank pripravništva ni opravljala. Sogovorniki so iskali pripravništvo na podoben način - vsi so se prijavljali na razpise in se udeleževali razgovorov. Samo dve intervjuvanki sta dobili pripravništvo preko poznanstev, kljub temu je velika večina poudarila, da je to pomemben dejavnik pri izbiri pripravnikov. Težko se jim je bilo spopadati s tem, da so po zaključenem študiju nezaposljivi.
- Intervjuvani so pripravništvo opravljali na naslednjih ustanovah: center za socialno delo, dom za ostarele, zdravstveni dom, psihiatrična bolnišnica, URI Soča. Kar šest izmed intervjuvanih je pripravništvo opravljalo v zdravstveni dejavnosti. Sogovorniki so bili s pripravništvom zadovoljni. Izpostavili so naslednje prednosti: občutek samostojnosti, spoznavanje teorije v praksi, spoznavanje raznolikih ljudi, dobro mentorstvo, dobra ekipa socialnih delavcev v ustanovi, kroženje med različnimi delovnimi mesti, nove delovne izkušnje, zaposljivost. Največja slabost se jim je zdela prekratko trajanje pripravništva, eni sogovornici pa tudi kroženje med različnimi delovnimi mesti.
- Sogovorniki so mnenja, da jim je bilo pripravništvo dobrodošlo, saj so tako okusili prvo zaposlitev v socialnem delu in si pridobili nove delovne izkušnje. Po drugi strani pa se večini intervjuvancev ne zdi smiselna oblika strokovnega izpita. Nekateri so opravljali strokovni izpit iz zdravstva, kar jim ne bo dosti v pomoč pri

opravljanju socialnega dela. Drugim se zdi nesmiselno učenje zakonov na pamet, saj se ti skozi leta spreminjajo. Menijo, da strokovni izpit ne pripomore k temu, da bi bili boljši socialni delavci.

- Glede potrebnih sprememb so predlagali, da bi se morala fakulteta bolj zavzeti za to, da bi bili študentje zaposljivi: že na fakulteti bi se lahko učili za strokovni izpit in si pridobivali delovne izkušnje, ki so pogoj za pristop k strokovnemu izpitu. Prav tako bi morala država razpisati več pripravniških mest. Podpreti bi se moralo socialne delavce v zdravstvu. Ugotoviti bi morali dejansko potrebo po socialnih delavcih in temu prilagoditi vpis na fakulteto.
- Izmed intervjuvanih samo štirje delajo kot socialni delavci. Drugi so v procesu iskanja dela oz. delajo nekaj drugega. Izpostavili so predvsem stresno delo socialnih delavcev, njihovo preobremenjenost in možnost izgoretja.

6. PREDLOGI

- **Izboljšati podobo socialnega dela v javnosti.** To bi se dalo urediti z drugačnim poročanjem medijev o socialnem delu, dvigom strokovnosti socialnega dela in ozaveščanjem laične javnosti o pomenu socialnega dela. Zaposleni socialni delavci bi morali skrbeti, da bi ljudje z njimi imeli dobre izkušnje.
- **Spremeniti način dela socialnih delavcev:** zmanjšati birokratske zadeve in nameniti več časa dejanskemu delu z ljudmi.
- **Omejiti število vpisa na fakulteto** glede na dejansko potrebo po socialnih delavcih na trgu dela.
- **Izboljšati študijski program:** uvesti večjo povezanost teorije s prakso, več ur prakse, več vsebin o socialnem delu v zdravstvu, v študijski program vključiti vsebine za strokovni izpit.
- **Povečati strokovnost profesorjev.** Profesorji bi morali več časa delati v socialnem delu, tako bi se izboljšala povezava s teorijo, ki jo predavajo.
- **Povečati angažiranost fakultete pri pomoči študentom.** Fakulteta bi morala zagotoviti, da se študentom pomaga tudi pri njihovih osebnih težavah; študentje naj bi vedeli, na koga se lahko na fakulteti obrnejo.
- **Pripraviti študente na trg dela.** V sklopu študija bi morali seznaniti študente, kako se znajti na trgu dela in kako se pripraviti nanj.
- **Združiti podiplomski študij s pridobivanjem delovnih izkušenj** tekom študijskega leta, da bi lahko študentje imeli izpolnjen pogoj za pristop k strokovnemu izpitu.
- **Povečati angažiranost fakultete pri pridobivanju pripravniških mest.** Fakulteta bi se morala skupaj s študenti boriti za večjo število pripravniških mest v socialnem varstvu in sodelovati z ministrstvom za razpis teh mest.
- **Spremeniti način izvedbe strokovnega izpita.** Strokovni izpit naj se izvaja tako, da bi socialna zbornica ocenjevala kvaliteto dela posameznika.
- **Izvajati redna predavanja za zaposlene socialne delavce** o spremembah zakonodaje.

- **V posameznih ustanovah zaposliti več socialnih delavcev**, tako da bi zmanjšali preobremenjenost že zaposlenih socialnih delavcev.

7. UPORABLJENA LITERATURA

- Armstrong, E. M. (2014). Shared subjects, divergent epistemologies: sociology, social work, and social problems scholarship. *Qualitative Social Work*, 13, 6: 757–765.
- Bajzek, J. (2003). Pozno otroštvo in njegove značilnosti. V: Ošlaj, D. (ur.) *Zrcalo odraščanja: mednarodna sociološka raziskava o odraščajočih otrocih*. Radovljica: Didakta.
- Boškić, R. (2005). Življenjski stili otrok in mladine. V: Črnak-Meglič, A. (ur.) *Otroci in mladina v prehodni družbi: Analiza položaja v Sloveniji*. Maribor: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino, Založba Aristej.
- Boškić, R.; Rihter, L.; Smolej, S. (2013). Revni zaposleni v Sloveniji: med statistiko in vsakdanjim življenjem. V: Leskošek, V.; Smolej S. ; Rihter, L.; Boškić, R.; Kresal, B.; Breznik, M. (ur.) *Revščina zaposlenih*. Ljubljana: Sophia.
- Brečko, D. (1995). Osebnostni razvoj in učenje odraslih. V: *AS. Andragoška spoznanja*, volume 1, issue 1-2, 1, št. 1/2 (1995), str. 10-13.
- Cankar, F., Deutsch, T., Setnikar Cankar, S. (2015). Razvoj družbe in nove prakse učenja. V: Cankar, F.; Deutsch, T. (ur) *Mladi, šola in izzivi prihodnosti: razvoj ustvarjalnosti in inovativnosti kot sestavin podjetniške naravnosti in spretnosti v osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Cepin, M. (2005). Neformalno izobraževanje mlajših odraslih. V: *AS. Andragoška spoznanja*, volume 11, issue 2, str. 19-36.
- Daheim, H. J., Shoenbauer, G. (1993). *Soziologie der Arbeitgesellschaft. Grunzuege und Wandlungstendenzen der Erwerbsarbeit*. Weinheim: Belz.
- Drobnič, S. (1995). Nestandardne oblike zaposlovanja v Srednji in Vzhodni Evropi. *Teorija in praksa*, 32 (9/10), 756-811.
- Du Bois, R, M., Lopet-Blasco, A. (2003). Yo-Yo transition and misleading trajectories people: empirical.
- Eržen, I. (2008). Diskriminacija socialnih delavcev. *Socialno delo*, letnik 47, številka 3/6, str. 347-355.

European Youth Forum (2001). From education to Employment: The experience of Young People in the European Union.

Flaker, V. (2012). Prostor in socialno delo. *Teorija in praksa*, letnik 49, številka 1, str. 53-70, 230.

Flere, S. & Tavčar Krajnc, M. (2011). Izobraževanje in usposabljanje. V: Lavrič, M. (Ur.) *Mladina 2010. Družbeni profil mladih v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad RS za mladino; Maribor: Aristej.

Frigelj, J. (2017). Predlog združitve zadnjega študijskega leta z obvezno prakso in pripravništvom. *Didakta*, volume 26 i. e. 27, issue 194, str. 21-23.

Furlong, A., Cartmel F. (2003). Unemployment integration and marginalisation: a comparative perspective in 18-24 olds in Finland, Sweden, Scotland and Spain, V: T. Jammer (ur.) *Youth unemployment and social exclusion in Europe*. Bristol: Policy Press.

Gaber, S., Kovač Šebart, M., Pluško, A. (2005). Izobraževanje in izobraženost. V: Črnak-Meglič, A. (ur.) *Otroci in mladina v prehodni družbi: Analiza položaja v Sloveniji*. Maribor: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino, Založba Aristej.

Galuske, M. (2002). Flexible Sozialpaedagogik. *Elemente einer Theorie Sozialer Arbeit in der modernene Arbeitsgesellschaft*. Muenchen: Juventa.

Harlof, I. (2003). Processes of marginalization at work: integration of young people in the labour market through temporary employment: V: T. Hammer (ur.), *Youth unemployment and social exclusion in Europe*. Bristol: Policy Press.

Hrovatič, I. (2013). *Pričakovanja bodočih diplomantov glede prve zaposlitve*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Hrovatin, N. (2000). *Uvod v gospodarstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

Ivanuša-Bezjak, M. (1995). *Kako iskati zaposlitev*. Maribor: Rotis.

Jordan, B. (1990). *Social Work in an unjust Society*. Hertfordshire:Harvester Wheatsheaf.

Klemenčič Rozman, M; M., Dekleva B. (2007). Identifikacija psihosocialno ogroženih in socialno izključenih skupin mladih nezaposlenih v Sloveniji. V: Dekleva, B., Rapuš Pavel, J. Zorc Maver, D. (ur.) *Prehodi v svet dela-izbira ali nuja?* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

- Kopač, Tine (1999). Pripravnštvo - predpis ali potreba. V: *Andragoška spoznanja*, letnik 5, številka 2.
- Kos, A. (1984). Učinki nepoklicnega prostovoljnega dela na področju socialnih dejavnosti V: *Prostovoljno delo na področju socialnih dejavnosti*. DDU Univerzum, Ljubljana str. 23-30.
- Kos, S (1984). Prostovoljno delo z otroki, prostovoljni delavec. V: *Prostovoljno delo na področju socialne dejavnosti*. DDU Univerzum, Ljubljana, str. 176-178.
- Kresal, B. (2012). Primerljivost delovnopravnega varstva v različnih oblikah zaposlitve. *Delavci in delodajalci*. ISSN 1580-6316, let. 12, št. 2/3, str. 245-262.
- Kuhar, M. (2003). Modeli prehodov v odraslost. V: Kuhar, M: Ule, M. (ur.) *Mladi, družina, starševstvo: spremembe življenjskih potekov v pozni moderni*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Lavrič, M. (2011). Zakaj mladi odlašajo z odselitvijo od staršev? V: *Youth in Focus of World Changes. Zbornik prispevkov*, 27. Maribor: IRDO.
- Lazarev Šerbec, L. (2011). Mladi med odraslostjo in starševstvom. V: Zupančič, T. (ur.) *Mladi v procesih izobraževanja-zbornik mednarodnega znanstvenega kongresa Mednarodno leto mladih: dialog in medsebojno razumevanje*. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- Leskošek, V.; Kresal, B.; Rihter, L.; Smolej, S.; Boškić, R.; Zaviršek, D.; Sobočan, A., M.; Jeseničnik, N. (2009). *Vzroki in obseg pojava zaposlenih revnih*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Leskošek V. (2013). Pojav revnih zaposlenih v Evropski uniji. V: Leskošek, V.; Smolej S. ; Rihter, L; Boškić, R.; Kresal, B.; Breznik, M. (ur). *Revščina zaposlenih*. Ljubljana: Sophia.
- Mesec, B. (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave* (študijsko gradivo za interno uporabo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, B. (2014). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2: Kvalitativne raziskave* (študijsko gradivo za interno uporabo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, M. (2015). Praktični študij na Fakulteti za socialno delo. *Socialno delo*, letnik 54, številka 3/4, str.239-248.
- Mencin Čeplak, M. (2000). Šola ter zgodbe o (pre)velikih pričakovanjih in izgubljenih iluzijah. V: Ule, M; Rener, T; Mencin Čeplak, M; Tivadar, B. (ur). *Socialna ranljivost*

mladih. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino: Založba Aristej.

Mrgole, A. (2003). *Kam z mularijo? Načela kakovosti neformalnega dela z mladimi*. Založba Aristej: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport - Urad RS za mladino.

Poljšak-Škraban, O., Žorga, S. (2007). Nekateri psihološke značilnosti mladih (ne)zaposlenih. V: Dekleva, B., Rapuš Pavel, J. Zorc Maver, D. (ur.) *Prehodi v svet dela-izbira ali nuja?* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Rakovec-Felser, Z.(1991). *Človek v stiski-stres in tesnoba*. Maribor: Obzorja.

Rapuš Pavel, J. (2004). *Socialna vključenost in psihosocialno zdravje mladih z izkušnjami brezposelnosti na območju Ljubljane*. Končno poročilo raziskovalne naloge. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Rapuš Pavel, J., Dekleva, B. (2007). Napovedovanje izhodov iz stanja brezposelnosti pri mladih. V: Dekleva, B., Rapuš Pavel, J. Zorc Maver, D. (ur.) *Prehodi v svet dela-izbira ali nuja?* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Rapuš Pavel, J., Stepišnik Perdih, T. (2007). Značilnosti prehodov mladih v smeri statusne praznine. V: Dekleva, B., Rapuš Pavel, J. Zorc Maver, D. (ur.) *Prehodi v svet dela-izbira ali nuja?* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Rizman Herga, N. (2011). Mladi in Facebook. V: Zupančič, T. (ur.) *Mladi v procesih izobraževanja-zbornik mednarodnega znanstvenega kongresa Mednarodno leto mladih: dialog in medsebojno razumevanje*. Maribor: Pedagoška fakulteta.

Svetlik, I. (1985). *Brezposelnost in zaposlovanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.

Šaponja, D. (2006). Mladostnik v sodobni družbi. V: Čuk, V. (ur.) *Obravnava mladostnika s psihozo*, 11-16, Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Tivadar, B., Kamin, T. (2002). Nakupovalne navade mladih V: Mihelj, V. (ur.) *Mladina 2000. Slovenska mladina v prehodu v tretje tisočletje*. Ljubljana: MŠZŠ, Urad RS za mladino, Založba Aristej.

Trbanc, M. & Verša, D. (2002). Zaposlovanje mladih. V. I. Svetilnik, J. Glazer, A., Kajzer, M. Terbanc, (ur.) *Politika zaposlovanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Trbanc, M. (2005). Zaposlovanje in brezposelnost mladih. V: Črnak-Meglič, A. (ur.) *Otroci in mladina v prehodni družbi: Analiza položaja v Sloveniji*. Maribor: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino, Založba Aristej.

Ule, M. (2000). Mladi v družbi tveganj in negotovosti. V: Ule, M; Rener, T; Mencin Čeplak, M; Tivadar, B. (ur.) *Socialna ranljivost mladih*. Maribor: Aristej.

Ule, M. (2002). Fenomen dvajstega stoletja: V: Miheljak, V. (ur.): *Mladina 2000. Slovenska mladina v prehodu v tretje tisočletje*. Ljubljana: MŠZŠ, Urad RS za mladino: Založba Aristej.

Ule, M. (2004). *Socialna psihologija*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Ule, M. (2008). *Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Ule, M. & Miheljak, V. (1995). *Pri(e)hodnost mladine*. Juventa Ljubljana: Urad RS za mladino.

Ule, M. & Kuhar, M. (2002). Sodobna mladina: izziv sprememb. V: Miheljak, V. (ur.): *Mladina 2000. Slovenska mladina v prehodu v tretje tisočletje*. Ljubljana: MŠZŠ, Urad RS za mladino: Založba Aristej.

Ule, M. & Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina, starševstvo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Ule, M., Tivadar, B., Živoder, A. (2011). "Na mladih svet stoji, kje pa stojijo mladi - študentje?". *Teorija in praksa*, volume 48, issue 1, str. 7-24, 299.

Zorc Maver, D. (2007). Socialna pedagogika in družba dela: V: Dekleva, B., Rapuš Pavel, J. Zorc Maver, D. (ur.) *Prehodi v svet dela-izbira ali nuja?* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Walther, A., Stauber, B., Biggart A., du Bois R., M., Furlong, A., Lopez-Blasco, Morch, S., Pais, J. M. (2002). *Misleading trajectories: Integration policies for young adults in Europe?* Opladen: Leske Budrich.

Druga literatura:

Konvencija o otrokovih pravicah. Generalna skupščina Združenih narodov, št 44/25, 1989.

Pravilnik o pripravi in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti. Uradni list RS, št. 47/18.

Pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva. Uradni list RS, št. 128/04 in 39/16 – ZSV-F.

Pravilnik o strokovnem izpitu na področju socialnega varstva. Uradni list RS, št. 120/04 in 39/16 – ZSV-F.

Zakon o delovnih razmerjih. Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19.

Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A in 28/19)

Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US in 73/19)

<https://e-uprava.gov.si/podrocja/delo-upokojitev/brezposelnost-iskanje-dela/pravice-brezposelne-osebe.html> Pridobljeno 16.12.2019.

8. PRILOGE

8.1 Vodilo za intervju

1. Prosim, na kratko se predstavi.
2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?
3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?
4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?
5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?
6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?
7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?
8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?
9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?
10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.
11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?
12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?
13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

8.1.1 Opravljeni intervjuji

Intervju A

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 25 let (A1) , s študijem na drugi stopnji (bolonjski) sem končala v študijskem letu 2017/2018 (A2) nakar sem v letu 2018/2019 vpisala dodatno leto absolventa (A3) . V času absolventa pa sem se tudi zaposlila kot pripravnica v domu za stare (A4). Po končanem pripravništvu pa sem tudi magistrirala (A5). Modul, ki sem ga obiskovala je Psihosocialna podpora in pomoč. (A6)

2. Zakaj si se odločila/ za študij na Fakulteti za socialno delo?

Izbira FSD je bila na tretjem mestu (A7), vendar sem vesela, da sta se prvi dve želji »ponesrečili« (A8). Vedno me je veselilo delo z ljudmi (A9), razgibano delo (A10) ter dodatna vrednost, da skozi študij bolje spoznam tudi sebe (A11).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Posebnega odziva okolice nisem zaznala, saj je bila izbira fakultete moja odločitev (A12). Mi pa moja mami danes reče, da si ni nikoli mislila, da bom službo dobila tako zelo hitro. (A13)

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

V okviru študija spoznavamo tehnike (A14) in koncepte socialnega dela (A15). Kar se mi seveda zdi zelo pomembno, ko vzpostavljamo stik z uporabniki (A16). To mi je dalo tudi nekakšno suverenost v vlogi socialne delavke (A17). Sedaj ko sem zaposlena opažam šibko znanje zakonodaje na področju socialnega varstva (A18). Manjka mi tudi odločnosti, ko je potrebno sprejeti pomembne odločitve.(A19)

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Tekom študija se nisem dodatno izobraževala (A20), sodelovala sem kot prostovoljka na letovanju otrok (A21), kar mi je dalo določene izkušnje dela z mladostniki in ranljivimi skupinami (A22). Pomembno se mi zdi izobraževanje sedaj, ko sem zaključila s študijem, da ohranjam stik s teorijo (A23), vpisala sem se na študij psihoterapije, saj sem mnenja, da lahko veliko doprinese k moji strokovnosti pri delu (A24).

6. S kakšnimi izzivi se soočal/a tekom študija?

Tekom študija se nisem srečevala s posebnimi izzivi.(A25)

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Tudi po končanem študiju se nisem soočala z izzivi (A26), saj sem praktično takoj po zaključku poletnega semestra dobila pripravništvo(A27), brez kakršnihkoli vez in poznanstev (A28). Socialno delo sem v svoji družbi znančev in prijateljev vedno pozitivno predstavljala (A29), nimam občutka manjvrednosti kot je splošno prepričanje o socialnem delu.(A30)

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Ni bilo tega obdobja. (A31)

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Kot sem omenila sem pripravništvo praktično dobila takoj(A32), zaposlila sem se v mesecu juliju 2018 po končanem izpitnem obdobju. (A33)

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Pripravništvo sem opravljala v domu za stare. (A34) S pripravništvom sem bila zelo zadovoljna (A35), najprej je seveda občutek veselja, da mi je takoj uspelo (A36) in še večja motiviranost (A37). Pozitivno je seveda to, da končno po vseh opravljanjih prakse v okviru študija postaneš bolj samostojen (A38), spoznaš kako se obnese teorija v praksi (A38), sodelovanje z drugimi profili, ki so del strokovnega tima (A39), stik s stanovalci (A40), urejanje formalnosti pred sprejemom v dom (A41) ter skrb za dobro počutje stanovalca (A42). Kar je slabost je to, da je pripravništvo sedaj le 6 mesečno (A43) in smo prikrašani za veliko dragocenih izkušenj (A44) in prikrašani za še večjo samostojnost, ki bi jo lahko v enem letu dosegli (A45).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Oboje mi je pomagalo, da. (A46)

12. Kaj meniš kakšne spremembe v socialnem varstvu bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Mislim, da Fakulteta na to nima precejšnjega vpliva (A47), saj vsi diplomanti niti ne želijo delati kot socialni delavci (A48). Veliko je odvisno po mojem mnenju od same angažiranosti študenta (A49).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Sem zaposlena kot socialna delavka na CSD (A50), s poklicem sem zadovoljna (A51), nisem najbolj zadovoljna s področjem dela (A52), ni delo katerega bi opravljala 40 let (A53). Mislim, da moram preizkusiti še različne institucije in njihovo področje (A54), da bom videla kaj me res veseli (A55). Želim si več dela z ljudmi (A56) in biti bolj v stiku z ljudmi (A57), kar delno dosegam z vpisom na študij psihoterapije, ki bi mi lahko v prihodnosti omogočil ravno to. (A58)

Intervju B

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 28 let. (B1) Diplomirala sem pri 23 letih, torej leta 2015 (B2). Magistrirala sem pri 26 letih, leta 2018 (B3). V vmesnem obdobju med diplomo in magisterijem sem eno leto pavzirala, saj sem iskala pripravništvo, ki ga na žalost nisem uspela najti. (B4)

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

Moja prva izbira je bil študij psihologije, na katerega nisem bila sprejeta (B5), Fakulteta za socialno delo pa je bila moja druga izbira (B6). Vedno sem si želela delati z ljudmi (B7), imam občutek, da je to moje poslanstvo (B8) in življenjska vrednota (B9). Zdaj ko se oziram nazaj, sem vesela, da sem izbrala ta študij (B10), saj vidim, da se kot psihologinja ne bi mogla počutiti dobro (B11). Socialni delavci na drugačen način pristopamo do ljudi (B12), ki pa je veliko bolj usmerjen v krepitev moči človeka (B13) in zavedanje, da je človek največji ekspert v svojih izkušnjah. (B14)

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Morem priznat, da so se drugi na moj študij odzvali zelo različno. (B15) Starša sta bila vesela, da bom šla študirat (B16), saj sem nekaj časa v srednji šoli domov nosila slabe ocene, zato sta si na nek način oddahnila, da bom šla študirat. (B17). Nekateri prijatelji so mi govorili, da ne bom dobila službe (B18) in da je to na nek način »kvazi« faks. (B19) Jaz se na to nisem kaj preveč ozirala (B20), ko sem pogledala predmetnik mi je bil všeč (B21) in znala sem si predstavljati, kako opravljam to delo. (B22)

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Samo fakulteto sem doživljala zelo pozitivno (B23). Predvsem moram na tem mestu pohvaliti profesorje (B24), ki so v večini zelo človeški (B25), dostopni in prilagodljivi (B26) z mnogimi sem še danes na ti (B27). Všeč mi je bilo, da smo na fakulteti imeli raznolike predmete (B28), ki so vsak na svoj način osvetlili določeno tematiko in problematiko (B29). Videla sem tudi, da sem na fakulteti veliko razmišljala o sebi (B30), kako se lahko jaz izboljšam (B31) in tudi, kako lahko sama predelam stvari iz preteklosti (B32). Mogoče bi si želela, da bi bilo več praktičnega dela (B33), da bi se fakulteta usmerila bolj v prakso (B34) in da bi posledično bilo manj predavanj in vaj (B35), saj bi lahko tako študenti »okusili«, kakšno je delo (B36). Znanje, ki sem ga dobila iz fakultete mi pomaga tudi sedaj (B37), pa ne samo v poklicu (B38), ampak tudi v vsakdanjih medsebojnih odnosih. (B39)

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Tekom študija sem delala različna prostovoljna dela. (B40) Vsa študijska leta sem delala kot prostovoljka v domu za stare (B41), prav tako sem se udeleževala poletnega letovanja, preko ZPM (B42). Obe izkušnje sta mi bili dragoceni (B43), saj sem bila tako še zunaj fakultete povezana s svojim študijem (B44) in sem lahko v praksi videla, kako se dela z ljudmi (B45). V obdobju med diplomom in magistrsko sem opravila tudi tečaj mediacije. (B46) Ne znam točno opredeliti, kako so mi te stvari pomagale pri iskanju zaposlitve (B47). Vidim, da delodajalcem veliko pomeni, če ima človek več izkušenj (B48) in so na to tudi pozorni, ko berejo življenjepis in izkušnje (B49). Sama menim, da mi je to koristilo predvsem tako, da sem bila lahko bolj suverena ko sem opravljala samostojno delo (B50). Menim tudi, da je veliko bolj od raznoraznih izkušenj pomembno, kako dejansko delaš (B51) in kakšen je tvoj odnos (B52). Kot mlada oseba ne moreš imeti goro izkušenj, če šele stopaš na poklicno pot (B53).

6. S kakšnimi izzivi se soočal/a tekom študija?

Priznati moram, da sem nekje na polovici študija imela krizno obdobje (B54). Narazen sem šla s fantom, s katerim sem bila dolga leta (B55) in sem tako rekoč čez noč ostala brez stanovanja, saj sva živela skupaj (B56). Takrat se mi je tudi študij zdel nekako nesmiseln (B57) in sem ga že nameravala pustiti (B58). Lažje mi je bilo kriviti druge za mojo nastalo situacijo (B59). Nekako sem se potem spravila k sebi (B60) in dalje študirala (B61). Čeprav sem imela tisto leto občutek, da so vsi predmeti nezanimivi (B62) in slabi (B63).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Prvi izziv se je pojavil ko sem diplomirala (B64). Zelo sem si želela delati v svojem poklicu (B65), ampak takrat je bilo praktično nemogoče najti pripravništvo, če si samo diplomant fakultete (B66). Tako sem bila skoraj eno leto doma (B67) in sem bila že skoraj depresivna, ker nisem našla ničesar (B68). Potem sem se po enem letu vrnila na fakulteto (B69) in kasneje magistrirala (B70). Ko sem dokončala magisterij sem bila v ponovnem strahu kaj se bo zgodilo, ko se bom lotila vnovičnega iskanja pripravništva (B71).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu počela?

Ko sem magistrirala sem v času iskanja pripravništva delala kot študentka v trgovini (B72). Ker sem rabila denar, mi ni bil problem zagrabit za delo (B73) in ga opravljati (B74). To je trajalo skoraj eno leto (B75) in morem priznat, da so bili dnevi ko sem se počutila zelo slabo (B76), saj sem mislila, da nikoli ne bom dobila pripravništva in dela v socialnem delu (B77). Sem se pa vsak dan trudila iskati službo (B78), pošiljati prošnje (B79) in se udeleževati razgovorov v socialnem delu (B80). Na nek način sem imela občutek, da je bilo že vse vnaprej zastavljeno (B81) in so bili razgovori samo formalnost (B82).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Najprej sem bila optimistična (B83) in sem pričakovala, da bom hitro dobila pripravništvo (B84). Vsak si to seveda želi čimprej (B85). Je pa res, da je vsaj v mojem primeru bilo zelo težko (B86) in sem se velikokrat spraševala, zakaj se mi to dogaja (B87) in ali bi bilo boljše če bi študirala kaj drugega (B88). Pripravništvo sem potem našla v roku 8 mesecev od zagovora magistrske (B89). Pripravništvo sem nekako dobila preko vez (B90), saj je od mame prijateljica poznala nekoga, ki je delal na Centru za socialno delo, kjer sem nato opravljala pripravništvo (B91).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Pripravništvo sem torej opravljala na Centru za socialno delo (B92) Generalno gledamo sem bila dokaj zadovoljna (B93), saj sem bila že sploh srečna, da sem dobila pripravništvo (B94). Nisem bila zadovoljna z mentorico (B95), saj sem imela občutek, da sem ji bolj v breme kot pa pomoč (B96). Prednost mojega pripravništva je bilo v tem, da sem se lahko spoznala z raznolikimi ljudmi (B97) in končno videla, kako je delati v praksi (B98).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Oboje mi je pomagalo, saj sem videla na katerih področjih se moram še izboljšati (B99). Lahko bi rekla, da je pripravništvo nekakšen prehod v samostojno delo (B100). Naučila sem se tudi zaupati vase (B101) in sprejemanja odločitev (B102).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Menim, da je največji problem naše fakultete to, da je prevelik vpis študentov (B103). Morali bi vpisovanje na fakulteto nekako omejiti (B104) ali pa narediti sprejemni izpit, kjer bi se že na začetku ločilo tiste, ki niso primerni za socialno delo (B105). Po drugi strani pa imam občutek, da je problem v državi, ki nikakor dovolj ne vlaga v socialno varstvo (B106). Socialni delavci in delavke so preveč obremenjeni (B107), nekatere delajo tudi po koncu rednega delovnika, tudi med vikendi doma (B108). Sicer se je nekaj že v tej zvezi zgodilo, da se je situacija izboljšala, ampak bi veliko bolj morala država poskrbeti, da bi bilo več delovnih mest (B109).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Pred nekaj meseci sem dala odpoved kot socialna delavka (B110), saj sva skupaj z možem odprla svoje podjetje (B111). Mislim, da me v vode socialnega dela ne bo več zaneslo (B112), saj sem ugotovila, da mi je bilo delo socialne delavke preveč stresno, naporno (B113) in preveč je začelo vplivati na moje vsakodnevno življenje (B114). Prav tako sem probleme, ki so se dogajali v službi začela nositi domov (B115), kar pa se je potem odražalo na odnosu z možem in otroci (B116). Kljub temu pa menim, da je socialno delo lep poklic (B117) in mi ni nikoli žal, da sem se odločila za študij na Fsd (B118). Res pa je da se nikoli ne ve, morda pa se kdaj vrnem nazaj v socialno delo (B119).

Intervju C

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 30 let (C1). Diplomirala sem leta 2016 (C2), takrat sem sem bila stara 26 let (C3). Diplomirala sem po prejšnjem univerzitetnem študijskem programu (C4).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

Predvsem zato, ker me je vedno že nasploh zanimalo družboslovje (C5). Ko sem se odločala se mi je socialno delo zdelo najprimernejše od vsega (C6). Socialno delo je bila moja prva izbira (C7). Pritegnilo me je predvsem vzdusje na fakulteti (C8), da so na fakulteti človeški odnosi (C9).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Marsikdo podcenjuje socialno delo (C10), v smislu, da socialno delo pa že ni tako lep poklic (C11). Moji bližnji so me sicer podpirali (C12), ampak se mi zdi, da je fakulteta na slabem glasu (C13). Zdi se mi, da slabo o fakulteti mislijo tisti, ki jih ne zanima družboslovje (C14) ali pa sploh ne poznajo, kakšna je fakulteta (C15). Ko poveš, da si se vpisal na ta faks, nekateri vprašajo: »Zakaj pa to?« (C16). Mislim, da so deljena mnenja (C17), načeloma pa se srečuješ tudi s takšnimi, ki jih te stvari ne zanimajo in je potem temu odziv tudi primeren (C18). Prav tako se mi zdi, da socialno delo nasploh med družboslovnimi vedami nima dobrega slovesa (C19).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Prednosti fakultete so to, kar sem omenila, da imajo profesorji do tebe človeški odnos (C20) in nate ne gledajo samo kot na številko (C21). Načeloma se res lahko na večino profesorjev obrneš (C22) in poveš kakšne skrbi imaš (C23). Tudi to da je naš faks tako majhen, se je izkazalo za prednost (C24), ker imajo čas zate in si ga vzamejo, ko prideš na govorilne ure (C25). Nikoli ni bilo tako, da se ne bi dalo kaj zmenit s profesorji, če si imel kakšne težave (C26). Slabost fakultete je to, da včasih

primanjkuje strokovnosti (C27), se mi zdi, da lahko govoriš eno, praksa pa se izkaže za drugo (C28). Profesorjem primanjkuje to, da niso veliko delali v socialnem delu, ampak so šli kar iz faksa poučevat na fakulteto (C29). Pri osebnem življenju in pri delu mi je faks pomagal, da sem se naučila timskega dela (C30). Naučila sem se kolegialnosti (C31), tudi to da sem videla, kako je pomembno, da dejansko priskočiš na pomoč, tako kot so nam profesorji (C32). To predvsem v povezavi s sodelavci, da se da vse rešit, če so za pogovor in dobro komunikacijo (C33). Določena literatura, predavanja ali pa sploh vaje, ti pokažejo stvari, ki ji pri sebi ne poznaš (C34). En primer, ki mi je najbolj ostal v spominu je, ko smo imeli vajo glede osebnega prostora (C35). Bila sem presenečena sama nad sabo, kako zelo majhen osebni prostor imam (C36) in kako tudi znam drugim vdreti v njihov osebni prostor (C37). Vedno znova si se na vajah nekaj novega o sebi naučil (C38), tudi o drugih, o svojem ravnanju do drugih (C39), kar ti koristi osebno in profesionalno (C40). O sebi in o svojem življenju sem razmišljala tudi, ko sem prebrala določeno literaturo, ki se je verjetno sama ne bi polotila (C41). Zanimivo mi je tudi bilo prebirati o slovenski zgodovini, kulturi, prav tako pa tudi kaj o odnosa do žensk (C42).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Ne, nisem se (C43). Opravljala nisem nič v povezavi s socialnim delom (C44). Edino sodelovala sem pri prostovoljnem delu, kjer sem ljudi poučevala o duhovnih stvareh (C45).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Tekom študija sem imela zdravstvene težave, zato se mi je tudi zavlekel konec študija. (C46)

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Ukvarjala sem se s tem, da moram nekje najti pripravništvo (C47). Počutila sem se nemočno, ker se je povsod govorilo, da ne moreš najti pripravništva (C48) in da jih praktično ni (C49).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Delala sem druge stvari, da sem se lahko preživljala, dokler nisem dobila pripravništva (C50).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Pripravništvo sem dobila po 2 letih od diplomiranja oz. od začetka iskanja pripravništva (C51). Hodila sem na razgovore za pripravništvo (C52). Vse skupaj sem takrat bila na treh razgovorih (C53). Na dveh razgovorih je bilo očitno, da že imajo izbranega kandidata (C54). Pri enem razgovoru so se o tem pogovarjale kandidatke med sabo, da je že ena izbrana (C55). Pri drugem pa sem prišla na razgovor, kjer so bile v pisarni 3 osebe: direktorica, socialna delavka in še nekdo, (C56) in me niti prav niso pogledale, ko sem se predstavila (C57). Ves čas so samo pisale (C58), postavile so mi samo dva vprašanja, tako da mi je bilo takoj jasno, da jih ne zanima v resnici kaj imam za povedat (C59). Pripravništvo sem dobila preko vez, saj je takrat moj mož delal v zdravstvenem domu (C60) in sem ga prosila ali lahko izprosi, da odprejo delovno mesto zame (C61) in so se kasneje s tem po nekem čudežu tudi strinjali (C62). Potem so odprli delovno mesto, ki ga niso niti nameravali razpisati (C63). Nekako sem mislila, da v zdravstvu pa bo denar, če ga že v socialni ni (C64) in da bom tam lažje dobila pripravništvo (C65). Pripravništvo sem delala pri socialni delavki, ki še nikoli prej ni imela pripravnika, čeprav že mnogo let dela v zdravstvenem domu (C66).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Pripravništvo sem delala v zdravstvenem domu (C67), na področju dela z zasvojenimi in njihovimi družinami (C68). Moja mentorica je bila zelo dobra v tem kar je delala, zato sem se lahko zelo veliko naučila od nje (C69). Bila je zelo strokovna (C70), ogromno sem odnesla z opazovanjem (C71). Prednost je bila tudi to, da me je poslala na razne druge enote na kroženje (C72), tako sem spoznala druge institucije in enote (C73). Slabost je bila to, da zato ker sem veliko krožila (C74), nisem znala samostojno opravljati dela nikjer, saj sem toliko krožila (C75). Povsod sem bila kakšen teden, dva (C76) in nikjer nisem bila toliko samostojna, da bi lahko bila pri določenem delu samozavestna (C77).

in bi lahko rekla, da to obvladam (C78). Šla sem na Center za socialno delo, kjer sem bila skoraj vsako uro drugje (C79). Bolj sem poslušala predavanja, nisem pa videla kakšno je delo samo (C80).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Na to ne morem odgovoriti, saj ne delam kot socialna delavka (C81).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Tako kot sem že rekla, se mi zdi, da je med strokovnjaki naša fakulteta na slabem glasu (C82). Lažje je dobiti službo, vstopiti na trg dela če si specialni pedagog ali pa npr. če si psiholog (C83). Psihologe bolj cenijo (C84) in se mi zdi, da jemljejo naš faks kot vrtec (C85). Mislim, da bi morali dvigniti raven strokovnosti (C86). Fakulteta bi se morala boriti tudi, da bi bila normalna pripravništva (C87). Ne zdi se mi prav, da po bolonjskem sistemu ne smeš opravljati pripravništva, samo če imaš diplomo (C88). Mislim, da bi se moral faks boriti proti temu (C89). Težko se je boriti za pripravništva, če je fakulteta na tako slabem glasu (C90). Sam se ne moreš boriti (C91).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Ne delam (C92). Bi rada kdaj delala, ampak mi to trenutno ni prioriteta (C93), ravno zaradi teh izzivov sem izgubila upanje za službo (C94). Malo mi to jemlje pogum, saj imam občutek, da bi na določenih delovnih mestih raje vzeli psihologa (C95). Vem, da je to moj problem, ne problem fakultete (C96), ampak so to takšne stvari, ki mi jemljejo pogum (C97). Včasih se tudi ne počutim dovolj opremljeno za opravljanje tega dela (C98).

Intervju D

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Star sem 32 (D1). Fakulteto za socialno delo sem končal 2015 (D2), to sem vlekel, nisem naredil pravočasno faksa (D3). Končal sem stari program uni (D4). Diplomo sem naredil 2 leti po vseh izpitih (D5), ker sem bil v generaciji, kjer se pripravništvo ni financiralo (D6), 2-3 leta nisi mogel dobiti popolnoma nič (D7). Takratni zakon je bil takšen, da si moral delati pripravništvo 1 leto (D8).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

To je bilo dejansko čisto naključje (D9). Še danes se spomnim, ko sem bil v gimnaziji in smo morali oddati, kam gremo na fakulteto, sem prvo izbiro dal anglistiko (D10). Potem smo se pogovarjali s sošolci, sošolkami kaj naj dam še na drugo mesto (D11) in smo se pogovarjali, da je socialno delo, delo z ljudmi (D12), ves čas si v dinamiki (D13), razgibano delo (D14). Mislim sem si zakaj pa ne (D15) in sem socialno delo napisal na drugo mesto (D16). Za angleščino mi je zmanjkalo točk (D17) in potem sem odšel študirat socialno delo (D18). Postopoma sem se našel v tem (D19) in mi je bilo v redu (D20).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Načeloma je bilo kar tako: »Ja, štekamo« (D21). Nikoli nisem bil naravoslovni tip človeka (D22), ampak me je vedno zanimala psihologija, sociologija, nekaj akademsko, malo filozofsko, kjer je nekaj strokovnosti (D23). V tem sem bil vedno boljši kot v matematiki, fiziki (D24) in je bilo ljudem logično, da bom šel nekam v to smer (D25). Prej pozitivni odzivi, kot negativni (D26) in da sem si izbral zanimiv poklic (D27).

4. Kako si doživil/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Mislim, da ti faks marsikaj da (D28), ampak na zunaj, na delo na terenu, v praksi pa ti ne da veliko (D29). Zdi se mi pa da definitivno več kot drugi faksi (D30). Mi smo imeli tako, da smo imeli prvi dve leti prakso na učni bazi skozi celo leto, enkrat na teden in tam sem ful dobil (D31). Potem tretji, četrti letnik si pa v bistvu en mesec delal že skoraj na pol kot strokovni delavec (D32). Lahko bi bilo še več tega, ampak je več tega kot pa drugje in se mi zdi, da je to bila »bomba« (D33). Dal mi je največ faks v smislu, da začnem drugače razmišljati (D34), v smislu da začneš širše gledati na stvari (D35). Nikoli ne bom pozabil profesorja, ki je povedal neko trditev in smo rekli, ja imate prav (D36). Potem je

profesor vprašal: »Zakaj?« in smo vsi nepremično v njega gledali (D37). Rekel je: »Zakaj mi verjamete? Razmišljajte s svojo glavo, bodite kritični« (D38). Ko pomislim, kakšen sem bil pred faksom, kakšen sem zdaj je drugače (D39). Zdi se mi, da manj obsojaš (D40) in bolj se znaš vživeti v ljudi (D41). Na primer, to kar je bilo zdaj v Grosuplju (D42). Mislim, da tipična slika nekega človeka je bila: »Kaj mu ni bilo jasno? Na grmado z njim!« (D43). Mi pa se dejansko vprašamo kaj je bilo temu tipu, zakaj je on to naredil (D44). Takšno širino s faksom dobiš (D45), akademsko pa se mi zdi, koliko odneseš, odneseš čisto odvisno kakšen tip si (D46).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Ja, skozi sem nekaj delal (D47). Že takoj sem začel s študentskim delom, da sem imel za preživetje (D48), sicer sem živel doma, ampak sem si vse sam plačeval (D49). Delal sem tudi na društvo za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem, tam sem delal nekaj preko študenta in z njimi tudi kasneje sodeloval (D50). Delal sem raznorazne stvari, samo da sem imel stik z ljudmi (D51). To je bilo od Petrola (D52), do hostese v domu kulture (D53). Politično sem se zelo angažiral, vsaj enih 5-6 let (D54), bil sem pri socialnih demokratih (D55) in sem bil tam na raznoraznih kongresih, seminarjih (D56). Še danes se mi zdi, da se socialni delavci premalo politično vključujejo, zato pa je tudi kaos (D57). Delal sem tudi na Kraljih ulice (D58), nekaj malega sem sodelovala tudi s Friškovcem v zaporih (D59). V domu za ostarele sem imel 3 projekte (D60). Če se angažiraš sam, lahko na faksu dobiš veliko izkušenj (D61).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Iskreno največji izzivi so mi bili, ko so bili kakšni izpiti, kjer se je bilo treba učiti na pamet (D62). Roko na srce, naš faks ni težek, je pa tako da moraš razumeti stvari (D63). Enih par izpitov je bilo takšnih, da si se moral na pamet učiti in tam sem imel res probleme (D64). Nisem imel nekih osebnih izzivov (D65). Zdaj ko primerjam je bilo tisto obdobje res lahko (D66).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Tukaj te potem odraslost dohiti (D67). Dokler sem imel še status, sem delal preko študentskega servisa (D68), imel popuste (D69), jedel na bone (D70). Kar naenkrat iz statusa študenta, kjer imaš zavarovanje krito si odrasla oseba (D71) in nimaš zavarovanja (D72). Naenkrat nisi več študent (D73), ampak brezposeln in moraš iti na zavod (D74). To je dejansko tako hud preskok (D75). Kar naenkrat si soočen z realnostjo in nimaš vsega tega, kar si imel prej (D76). Jaz sem se ravno v tem obdobju selil v Maribor iz Kamnika, zaradi zdaj bivše partnerke (D77). Tukaj sem imel več izzivov, saj nisem popolnoma nobenega poznal (D78) in sem pošiljal prošnje, klical vse naokrog (D79) in čakal na pripravništvo (D80). Ta preskok bi moral biti malo bolj blag, da bi te na to pripravili (D81).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Ko sem izvedel, da pridejo razpisi za pripravništvo sem potem pohitel in naredil diplomu (D82). Vmes pa sem tri leta delal preko študenta kot natakari pri prijatelju (D83). Ironija je, da sem takrat služil suvereno več kot danes (D84). Tako sem se takrat preživljal, živel sem doma pri starših in jim dajal za stroške (D85).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

V Maribor sem prišel septembra, decembra je ven prišel razpis (D86). Takrat od septembra do decembra sem klical čisto vse institucije, ki so zaposlovale socialne delavce (D87). Klical sem tudi na socialno zbornico, kaj je s temi razpisi ali bodo prišli ven (D88). Klical sem tudi na zdravstveno zbornico, da bi šel delati za pripravnika (D89). Čakal in čakal sem, da bo ven prišel razpis (D90). Na zavod za zaposlovanje se ne moreš zanašati (D91). Potem je prišel decembra razpis za pripravnike na CSD Ruše, na CSD Maribor, v Domu Danice Vogrinc, na Sončku in še na drugih (D92). Poslal sem prošnje vseh, saj nisem hotel biti izbirčen (D93). Dobil sem tri pozitivne odgovore (D94). Izključno sem CSD Maribor zbral zato, ker je bil največji center v Sloveniji (D95). Zdelo se mi je, da bom najlažje v roku enega leta naredil vtis (D96) in si ustvaril dovolj kontaktov (D97), da me bodo enkrat poklical nazaj, ko bo nekdo odšel v porodniško, bolniško ali v pokoj (D98). Nisem imel nikakršnih vez ali poznanstev, da sem dobil pripravništvo (D99) in to mi je še danes velik ponos (D100). Ko sem končal pripravništvo in strokovnega, sem čakal da se kjerkoli kaj odpre (D101). Hvala bogu so me klicali tukaj iz Csd nazaj in sem začel delati (D102).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Pripravništvo sem delal na CSD Maribor (D103), na enoti pomoč posamezniku in družini (D104). Takrat smo bili trije pripravniki, od tega sta bila dva pravnik (D105). Ko primerjam, sem veliko več

sodeloval z mentorico, kot pa onadva s svojo (D106). Veliko me je vključevala z drugimi strokovnimi delavci (D107), prav tako se me v delu vključevali tudi oni (D108). Kjerkoli sem spleta delati pripravništvo je to CSD (D109). Pripravništvo je bilo zelo aktivno (D110), še za en teden sem šel delat v zapor (D111). Dobiš širino za naprej kot strokovni delavec, v primerjavi s tistimi, ki so opravljali pripravništvo v zdravstvu (D112). Ko razmišljam za nazaj sem imel neverjetno srečo, res se mi je dobro poklopilo (D113). Prav je tudi bilo, da je bilo takrat pripravništvo eno leto (D114), zdaj so spremenili na pol leta in se mi zdi da je to premalo (D115). V pol leta ne dobiš dovolj »filinga«, za delo in ne pokažeš neko kontinuiteto za opravljanje tega dela, neko kakovost dela (D116).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Pripravništvo mi je zelo pomagalo (D117). Imel sem to srečo, da sva se z mentorico veliko pogovarjala (D118), analizirala (D119), evalvirala zakaj sem nekaj naredil (D120). Res sva imela globlje debate v zvezi z mojim delom, zakaj sem nekaj naredil, zakaj nisem (D121). Jaz sem imel supervizijo res ves čas (D122). Jaz sem še danes moji mentorici zelo hvaležen (D123). Pri strokovnem izpitu pa ne razumem tega formata kot je sedaj (D124). Razumem, da moraš kot socialni delavec poznati zakone, ampak jih imaš na danes dosegu roke vsepovsod (D125). Kar naenkrat moraš znati zakone na pamet ali pa da moraš znati 8 evropskih poslancev (D126). To ne bo nobenemu uporabniku pomagalo, ko bo prišel k meni (D127). Ni pravi format strokovnega izpita (D128) in ne vidim smisla v socialni zbornici (D129). Zdaj se sam učim družinski zakonik in si vse preberem (D130). Kaj je pa bilo 3 leta nazaj na strokovnem izpitu, mi je v bistvu vseeno, ker je izšel novi zakon (D131). Preverjati bi morali, kako delamo (D132), koliko smo strokovni (D133), če imamo čut za poslušanje (D134), za analizo samega sebe (D135), to je važno pri strokovnem delavcu, ne pa to če ti poznaš vse zakone na pamet (D136).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Zdi se mi, da je socialno delo v Sloveniji izjemno podcenjeno (D137). Zelo so negativno nastrojeni, čeprav delamo marsikaj dobrega (D138). Če bi ljudje vedeli v kakšnih pogojih delamo, bi bilo drugače (D139). Mediji poročajo: »Kje je bilo socialno delo?« in je tako na splošno takoj negativna slika socialnega dela (D140). »Kje je na primer fakulteta takrat? Kje je socialna zbornica?« (D141). Pri fakulteti pogrešam njen glas v javnosti (D142). Fakulteta in študentje bi se morali bolj politično udejstvovati (D143). Sprašujem se kje so danes študentske akcije, politična vključenost (D144). Danes bi morali povzdigniti glas in nekaj narediti za to (D145). Potem pa slišiš, da si profesorji izplačujejo dodatek za stalno pripravljenost (D146). Na faksu bi moral en del učnega načrta nameniti temu, kaj je razlika med študentom in odraslim življenjem (D147). Mislim, da če bi študentje vedeli, da je tako velik preskok bi se bolj angažirali (D148). Zavodi za zaposlovanje pa so tako ali tako sami sebi namen (D149). Na nek način sem užaljen, da imamo tukaj javno šolstvo, ni treba plačevati in zdaj ste toliko denarja vrgli zame v stran, ker ne morem dobiti »šihla«, ker nisem bil pripravnik in ker nisem naredil strokovnega (D150). Država v tej smeri ne nudi nobenega zagotovila, da boš lahko delal strokovnega (D151). Država me na nek način sili, da grem v tujino (D152) ali pa da z vsem spoštovanjem do vseh, delam delo za katerega nisem študiral (D153). Mačehovsko je to od države, da ves čas računajo na evropska sredstva (D154) in če jih ni, pač ni pripravništev (D155) ali pa naj si organizacije same najdejo denar (D156). Fakulteta bi se tukaj lahko oglasila, kot socialni partner, da bi skupaj delali socialno politiko (D157).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Delam na Centru socialno delo (D158). Tukaj sem zaposlen dve leti in pol (D159). Nočem delati na društvih (D160), rabim neka javna pooblastila (D161) in neko kazensko odgovornost za moje delo, ker se mi zdi, da sem takrat najboljši in da delam maksimalno (D162). Rabim nek pritisk, da se potem lahko izkažem (D163). Tukaj imamo večkrat že preveč javnih pooblastil (D164), ampak to me sili, da stojim za svojim delom (D165) in da delam kakovostno (D166). Znanka dela v društvo in je tam, da bere uporabnikom knjige in gre z njimi v »šoping« (D167). Jaz če bi to delal ne vem, kako bi se počutil, rabim občutek, da delam (D168). Dejstvo je, da smo kadrovsko podhranjeni (D169), da ne zmoremo dela sproti (D170) in da zaostajajo stvari (D171). Ministrstvo je samo priznalo, da bi CSD-ji potrebovali eno tretjino več ljudi (D172). Vsi drvimo v neko izčrpanost (D173) in se bomo vsi slej kot prej izgoreli (D174). Dobiti nove delavce na CSD je problem, ker se socialni delavci ne odločajo za to (D175). Stanje je res čisto mimo (D176). Jaz v tem trenutku delam na področju uveljavljanja pravic iz

javnih sredstev, delam mesečne pravice (D177). To je vstopna točka na CSD (D178). Ravno sem med menjavanjem področja (D179). Izobražujem se tudi za delo z povzročitelji nasilja (D180). Sčasoma bi rad šel na mladostnike in to je nekaj kar si želim že od nekdanj (D181). Največja prednost CSD-ja je, da lahko krožiš znotraj hiše (D182) in dejansko delaš različne stvari, da rasteš kot strokovni delavec in oseba (D183).

Intervju E

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Star sem 28 let (E1), magistriral sem aprila 2019 (E2). Magistriral sem na smeri vzgoja in izobraževanje (E3).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

Že prej sem študiral muzikologijo na »filofaksu« (E4). Sem se odločil, da mi ni ok (E5) in sem šel iskat po predmetniku, kaj bi mi bilo všeč (E6). Socialno delo ni imelo matematike (E7) in zdelo se mi je razgibano (E8) in da bi se lahko v tem našel (E9). Potem sem se, predvsem skozi prakso, noter našel (E10).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Nič posebnega niso rekli se mi zdi bi bilo čisto vseeno kaj bi šel študirat (E11). Večinoma pa ljudje vprašajo na katerem faksu je to (E12). Ne vem če vsi točno razumejo razliko med sociologijo in socialnim delom (E13). Tisti, ki imajo izkušnje s socialnim delom imajo velikokrat negativno reakcijo v smislu zakaj bi ti to študiral (E14). Sem zaznal tudi neke negativne konotacije (E15).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Prednost je ta, kljub temu da je univerzitetni program, da je toliko prakse (E16). Praksa je bila tisto, kar me je držala po konci, da nisem pustil faksa (E17). Sam faks pa ni v stiku s prakso (E18) in nekateri predavatelji še vedno sedijo na svojih lovorikah par desetletij nazaj (E19). Verjetno ni to samo na naši fakulteti (E20), ampak težko je imeti neke relevantne pogovore, če ljudje še vedno »bluzijo« svoje (E21), brez nekega realnega stika (E22). Mislim, da mi faks ni pomagal pri osebnem življenju (E23), čeprav mi je pa veliko sošolk govorilo, da so čisto druge osebe zaradi študija (E24). Meni so vsa ta načela socialnega dela zelo naravna (E25), samorefleksija je bila nekaj kar sem imel ponotranjeno (E26). Ne bi rekel, da me je faks kaj v tej smeri spremenil (E27).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Kar se socialnega dela tiče sem imel veliko izobraževanj (E28), sploh kar se komunikacijskih veščin tiče (E29). Imel sem tudi eno specifično o samomorilnosti in samopoškodovanju (E30). Bil sem na erasmusu, kjer sem šel na modul kreativnost v delu, kar je za delo z mladimi zelo koristno (E31). Potem so bila pa vsa izobraževanja pri prostovoljnem delu (E32). Pridobivanje raznoraznih kompetenc, kjer sem se velik naučil za socialno delo (E33).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Imel sem par trenutkov, mislim, da je bil tretji letnik, ko me je res imelo da bi pustil faks (E34). Isto se mi je zgodilo na magistrskem študiju in to je bilo kar težko končat (E35). Nisem videl smisla v samem programu (E36) in potem mi je bilo težko iti na predavanja in vaje, ker se mi ni zdelo smiselno (E37). To je bil res tako velik izziv (E38). Vmes sem zgubil stanovanje v Ljubljani in sem se moral vozit, to so bile velike nevšečnosti (E39). Jaz nosim odgovornost, da bom poklic kakovostno delal in to je namen (E40). Program pa izvajajo ljudje, ki gledajo na to da bodo imeli službo, dovolj točk, ur kakorkoli že (E41). Na izvedbi se je to zelo poznalo (E42).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Ko sem končal faks sem si rekel, zdaj pa počitnice (E43). Ampak nekaj me je pičilo in sem kar začel gledati razpise (E44) in sem se kar prijavil na vse razpise, takrat je bilo razpisano 6 pripravniških mest (E45).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Delal sem preko študenta (E46). Drugače pa sem takoj, v enem mesecu dobil po magisteriju pripravništvo (E47).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Imeli so razpis, jaz nobenega na Soči nisem poznal (E48). Jaz sem se prijavil (E49) in šel na razgovor (E50), bilo nas je 20 in so izbrali mene (E51). Res sem vesel, da so izbrali mene (E52), ogromno sem se naučil, dobil širino (E53). Me je pa bilo zelo strah, kako bo na pripravništvu (E54), ker sem imel občutek, da je v nevladnem sektorju kjer sem prej delal prakso, precej drugače kot pa v eni instituciji (E55). Ampak sem potem hitro videl, če znaš delati z ljudmi, se boš povsod znašel (E56).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Delal sem na Soči (E57). To je pripravništvo v zdravstvu (E58), kar je nepričakovano, ker si nisem mislil, da bom tako začel (E59). Imel sem predsodke o zdravstvu nasploh (E60), da si bom moral dati gor haljo (E61), da bodo diagnoze (E62), da bomo s »pacienti« delali (E63). V bistvu ni tako, ampak je res kakovostno socialno delo (E64), sploh pa imajo na Soči čas (E65) in se mi zdi, da je čas ključna stvar, saj se povsod soočajo s pomanjkanjem časa (E66). Na Soči si ga lahko vzameš (E67), ker se lahko z zdravniki zмениš, te poslušajo, te slišijo in je to zelo velika prednost (E68). Tudi kolektiv socialnih delavk je zelo povezan (E69). Jaz sem imel eno mentorico (E70), ampak hkrati sem vedel, da se lahko na vse izmed njih zanesem, kar koli sem rabil (E71). Tudi ko je mentorica zmes zbolela, sem točno vedel kam grem lahko (E72). Pri meni je glavni minus to da je samo pol leta (E73).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Trenutno čakam, da dajo razpis za socialno delo ven (E74). Ampak načeloma strokovni izpit iz zdravstva meni v praksi ne bo pomagal (E75). Dal mi je širino (E76), razumevanje kako zdravstveni sistem deluje (E77), ampak zares sem jaz zadnji, ki bo moral urgirat v službi (E78). Sem se pa odločil, da grem definitivno naredit strokovni izpit iz socialnega varstva, ker tisto pa pride prav (E79). Se mi zdi, da vse te trike, detajle kakšne pravice ima 18 let star človek, ki se je poškodoval pri delu, te stvari pa se bi bilo v redu naučit in zato grem na izpit iz socialnega varstva (E80). Pripravništvo pomaga, ker sem bolj zaposljiv (E81) in da lahko delam strokovni izpit (E82). Dejstvo je da sem pridobil veliko kompetenc (E83) in na samozavesti sem pridobil (E84), ker ko enkrat vidiš da imaš to, se je lažje potem usmerit v delo (E85).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Fakulteta bi rabila menjavo kadra (E86). Predvsem menjavo predsodkov, ki so jih ustvarili na določenih področjih, kjer se socialno delo opravlja (E87). V zdravstvu bi morali socialne delavce bolj podpreti (E88), namesto da se določene glave delajo kot da je to greh (E89). Pripravništva iz socialnega varstva praktično ni (E90), tukaj sta nas socialna zbornica, ministrstvo razočarala (E91). Fakulteta v tej smeri ne dela čisto nič (E92), na protestu kjer smo bili sem videl samo tri profesorice, čeprav govorili o tem vsi (E93). Tukaj se tudi pokaže ta razlika med teorijo in delovanjem (E94). Ministrstvo bi lahko financ spet namenil temu (E95). Faks bi lahko omejil število mest, saj nas je ogromno (E96). To bi ministrstvo in fakulteta mogla vedeti, koliko je delovnih mest (E97) in kolika je dejanska potreba, ker sto na leto je velika številka (E98).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Trenutno ne delam (E99), ampak delam preko avtorske pogodbe za Fakulteto za socialno delo (E100). To kot zunanji raziskovalec, recimo da je to tudi neko področje socialnega dela (E101). Na sploh se vidim v socialnem delu (E102), vprašanje je pa za kolk dolgo (E103), ne vem če za celo življenje (E104). Na Soči so bili težki pacienti in je zelo izčrpavajoče (E105). Skrbi me, da bom izgorel (E106), ne vem če bi lahko delal celo življenje (E107) in hkrati ohranil tako kakovost (E108) in empatijo kot jo imam zdaj (E109).

Intervju F

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 25 let (F1), faks sem končala septembra 2018, takrat sem magistrirala (F2).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

V bistvu je to bila moja prva izbira (F3). Pritegnilo me je to, da sem vedela, da bi rada delala z ljudmi (F4), da mi je bila blizu komunikacija, pomoč ljudem (F5). Sama sem bila tako naravnana, da mi to v bistvu ni predstavljalo službo, ampak nekaj kar me je zanimalo (F6).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Veseli so bili, da bom sploh šla študirat (F7). Vedeli so, da bom šla nekaj v tej smeri, ker sem vedno tako naravnana (F8). Nobeden ni skritiziral ali pa da bi hvalil (F9). Na splošno je mnenje o fakulteti, da na nek način mi »prolazimo u izi« (F10). Drugače pa te »folk« vpraša, kaj pa ti sploh delaš, kaj je tvoje delo (F11). Različni odzivi okolice (F12).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Izobraževanje v redu (F13), ampak se preveč vsebine ponavljajo (F14). Premalo široko je postavljeno (F15), določena področja sploh niso pokrita (F16). Recimo zdravstva je eno izmed teh o katerem nič ne zveš o njem na fakulteti (F17). To me je motilo, ker je mogoče nekdo, ki bi ga to zanimalo in se nima možnosti srečati s tem (F18). Drugače je bilo zanimivo (F19), če te to zanima tudi ne pretežno (F20). Raje bi imela manj znanja na več različnih področjih (F21), kakor pa to da se potem stvari ponavljajo za eno področje (F22). Osebnostno mi je pomagalo, da začneš na stvari drugače gledat (F23) ali pa da si daš možnost, da o kakšni stvari še enkrat premisliš, o katerih nisi razmišljal (F24). Mogoče mi je pomagalo tudi pri tem, da sem sama začela brskati naprej (F25), da me je začela zanimat npr. terapija, terapevtski odnos (F26). Pri osebni rasti mi je pomagalo, kar pride posledično ker se o tem izobražuješ (F27). Teorija je na našem faksu predstavljena idealno, zelo nerealno (F28). To je socialno delo, ne narobe razumet (F29), ampak super bi bilo če bi bilo dejansko socialno delo, ki ga mi delamo (F30). So pa realno stanje papirji (F31), odločbe in podobne zadeve (F32). To mene moti, da te ne pripravijo na zaposlitev (F33). Lepo ti predstavijo socialno delo (F34), ampak je po mojem mnenju program, katerega se mi učimo, bolj za terapevta (F35). Čeprav je socialni delavec tudi to, ampak ne v tem sistemu kot ga imamo mi (F36).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Prostovoljno delo sem delala v materinskem domu, v sklopu Centra za socialno delo (F37). Prav tako sem delala v mladinskem centru (F38) in pa na osnovni šoli (F39). Drugače pa sem prostovoljno pomagala mami, ki je zaposlena na RTV-ju (F40), vsako leto organizirat dedka mraza za otroke od zaposlenih (F41) pa sprejem prvošolčkov septembra, ker imajo oni to organizirano za svoje zaposlene (F42). Prostovoljno sem pomagala pri otroški olimpijadi občine Trzin (F43). Izobraževala sem se o varnosti na internetu (F44).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Na začetku seveda s tem, da se naučiš učit (F45). Pa to da imaš strnjena predavanja, seminarje in da potem pišeš izpite, seminarske (F46). V srednji šoli smo bili navajeni, da poveš bistvo (F47), po drugi strani pa je tukaj poudarjena velikokrat količina in ne kvaliteta kaj imaš napisanega (F48). Mene je to področje toliko zanimalo, da nisem imela izzivov tekom faksa (F49).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Se mi zdi, da več izzivov je bilo po koncu (F50), ko sem se zaradi osebnega življenja odločila, da me zanima terapija (F51), da sem šla sama skozi proces terapije (F52). Stres je bil iskanje pripravništva (F53), ampak sem imela v bistvu res srečo, da sem ga v dveh mescih našla (F54), tako da nisem bila dolgo doma (F55). Potem je bil problem iskanja redne zaposlitve (F56), glede na to kako malo delovnih mest za nas razpisujejo (F57). Vse kar je je Center za socialno delo (F58), kar je pa težava ker moraš imeti dva strokovna izpita, da si zaposljiv na centru (F59).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

/

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Jaz sem v roku dveh mesecev našla pripravništvo (F60). Delala sem v domu za stare (F61). Pošiljala sem prošnje za pripravništvo na vse možne, ki so razpisovali za pripravnike (F62). Bila sem vabljen na razgovor v bolnišnico Sežana, ampak nisem bila zbrana (F63). Od povsod v bistvu dobiš samo čez mesec dva odgovor da nisi zbran (F64), ne dobiš niti možnosti, da se prideš predstaviti (F65). Tudi ko se pogovarjaš je načeloma že vse zmenjeno (F66). Nisem dobila preko vez (F67), ampak se pozanimala kaj vse pričakujejo na tej učni bazi (F68). Prej se moraš informirati, preden prideš na razgovor in tako sem prišla do pripravništva (F69). Bila sem optimistična med iskanjem (F70), edina stvar ki mi je povzročala stres, da se jaz po 5 letih faksa ne morem zaposliti (F71), da nisem zaposljiva, kljub temu da sem magistrirala iz socialnega dela (F72). To je bila situacija, ki mi je »ful« stres povzročala (F73), ker se mi zdi, da če imamo magistrski študij, bi lahko imeli v sklopu faksa imeli priprave na strokovni izpit (F74). Če se toliko po centrih išče, bi nas lahko pripravljali na »strokovca« iz upravnega postopka (F75). 5 let hodiš v šolo in si nezaposljiv, to je meni absurd (F76).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Faks te pripravi na eno stvar (F77), prideš na učno bazo, kjer zahtevajo velik več od tebe (F78). Obvladat moraš računalniške programe (F79). Jaz nikoli tekom študija nisem delala prakse s starejšim (F80), tega sem se izogibala, ker me nikoli ni pritegnilo (F81). Za pripravništvo mi je bilo iskreno vseeno, vse bi šla delati (F82). Meni ni bilo nič hudega (F83), ampak sem v pol leta sem ugotovila, da mi to področje ne leži (F84). Ni to moja sanjska služba (F85). Prednost je to, da si zaposljiv (F86) in da dobiš nove delovne izkušnje (F87), spoznala sem področje ki ga prej nisem poznala (F88). Imela sem kroženja v psihiatrični bolnici, na centru za socialno delo, varstveno delovni center, onkološki inštitut (F89). To so toliko različna področja, da tudi to malo vidiš in probaš, kar je zelo pozitivno (F90). Imela sem tudi zelo dobro delovno okolje (F91). Načeloma res pozitivne stvari (F92). Slabost pa je to, da se v tem nisem našla (F93).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Pripravništvo mi je (F94), da dobiš občutek, dejansko kakšna je prva zaposlitev v socialnem delu (F95). Dobiš vpogled (F96) in razliko med faksom, med idealnim socialnim delo in realnimi deli socialnega dela (F97). Strokovni izpit ti pomaga na papirju (F98), ampak da boš ti boljši socialni delavec zaradi strokovnega izpita ne boš (F99). Če v glavi nisi »naštelen« tako ti tudi strokovni ne pomaga (F100).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Fakulteta bi se morala nehat ponavljati s predmeti (F101) in nehat vleči študijski program 5 let (F102). V sklopu faksa ne toliko forsirat z dnevniki, ampak dejansko oddelati prakso (F103). S temi strokovnimi izpiti je treba drugače urediti (F104). Pa že na magistrskem študiju, da bi dali pol leta prakso (F105) in bi potem imel pokrite delovne izkušnje (F106). Potem lahko greš po koncu na strokovni izpit (F107) in da si zaposljiv iz faksa ven (F108). Da bi spodbujali k temu, ne pa da te dajo ven, ti si izobražen socialni delavec, mi smo ti dali naziv, zdaj pa se znajdi (F109). Ti dejansko nisi zaposljiv (F110). Več bi morali narest za to, da bi mi bili zaposljivi (F111). Več bi moralo biti razpisanih mest za pripravništva (F112). Urejeno bi moralo biti tako, da bi vsaka večja organizacija morala imeti vsako leto pripravnike (F113). Res pa je da se nobenemu ne da ukvarjat s pripravnikom, ker imajo spet mentorji tolko nalog (F114).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Ne, delam kot zdravstvena administratorka (F115). V socialnem delu bi rada delala (F116), ampak iskreno v zdravstvu (F117), to sem zdaj ugotovila da mi res leži (F118). Mogoče bi delala na področju nasilja (F119). Željo imam delati kot terapevka (F120), saj to je v bistvu socialno delo kot ga nam predstavljajo na faksu (F121).

Intervju G

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 29 let (G1). Diplomirala sem 2 leti nazaj (G2) po bolonjskem sistemu (G3).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

To je bila moja prva izbira (G4). Pritegnil me je sam koncept študija (G5), vsebine študija so mi bile zelo blizu (G6), všeč mi je bilo, da je zelo praktično in življenjsko naravnan študij (G7). Mislim, da to tudi drži (G8).

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Na izbiro študija so se odzvali negativno (G9). Družina me ni podpirala pri tem (G10), prijatelji so tudi bili malo skeptični (G11). Večkrat sem dobila vprašanje, zakaj ne bi šla raje študirati psihologije, to se boljše sliši (G12), v smislu kaj pa sploh je socialno delo (G13). Okolica ni bila spodbudna, vsaj v mojem primeru ne (G14). V smislu da bi lahko šla kaj boljšega študirati (G15). Marsikdo tudi sprašuje kaj sploh to je (G16), nekateri mislijo da je to sociologija (G17), eni mislijo da je to socialna pedagogika (G18). Ko prideš v stik z nasprotnimi profesijami moraš pojasnjevati kaj to je (G19).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Imela sem srečo ker sem izbrala meni na kožo pisan modul (G20). V drugi polovici študija mi je bilo zaradi tega boljše, jaz to pripisujem modulu (G21). Skupina študentov se skrči, se bolj poznamo in je zaradi tega vse skupaj lažje (G22). S študijem se bila zadovoljna (G23), mogoče mi je bilo na začetku to nenavadno da je študij razkropljen (G24), da so različne tematike (G25). Največja prednost naše fakultete je število praktičnih ur, ki jih moraš narediti (G26). Hkrati pa je pri tem problem, zaradi obsega vseh nalog, ki jih moraš zaradi prakse opraviti (G27). Ne sklada se s tem, s kar moraš delati in nalogami (G28).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Delala sem prostovoljno delo (G29), ampak ne skozi celoten študij (G30). Hodila sem na dodatna predavanja (G31), ki so bila povezana s socialnim delom, psihologijo, humanistiko (G32).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Razmišljala sem o tem, da bo zelo težko z zaposlitvijo (G33), da bo zelo težko s pripravništvom (G34). Ko si proti koncu študija in veš da te čaka pripravništvo, strokovni izpit in vidiš svojo generacijo, ki so že v službi (G35). Potem se včasih vprašaš, kaj mi je tega treba (G36) in se moraš samega sebe spomnit zakaj si na tej poti (G37). Se mi je zgodilo, da sem mislila, da bi odnehala (G38) in šla v katero drugo smer (G39).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

S tem da si moraš res iskati službo (G40). Ker ne dobiš ustreznega pripravništva, imaš opcijo da greš prostovoljno delat za eno leto, da imaš potem pogoj za strokovni izpit (G41). Tudi možnost da greš delat kaj drugega, ampak si v nevarnosti da se ne vrneš zlahka v svojo smer (G42).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Prijavila sem se na Zavod za zaposlovanje (G43). Prostovoljno sem delala v programu z mladimi (G44) in takrat sem si odprla osebno dopolnilo delo za varstvo otrok (G45). V kombinaciji tega sem si zapolnila čas (G46) in se preživljala (G47).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Torej čisto normalno sem spremljala zaposlitvene portale (G48). Nisem imela nobenih vez, po domače povedano (G49). Tako sem se potem prijavljala na razpise (G50). Lahko povem, da sem pripravništvo dobila zgolj zaradi teh delovnih izkušenj, kar je bilo na račun mojega prostovoljnega dela (G51). To bi priporočala mlajšim, čeprav ne vidijo smisla (G52) je zelo pomembno za pridobivanje izkušenj (G53) in osebnostnih kompetenc (G54). V roku enega leta sem dobila pripravništvo (G55). Pomembno so poznanstva in delovne izkušnje. (G56).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Jaz sem dobila pripravništvo v zdravstveni dejavnosti (G57), v domu za stare (G58). Bla sem zelo zadovoljna z pripravništvom (G59). Bila sem zadovoljna tudi s celotnim programom kroženja (G60). Zelo lepo se to poveže s praktičnim delom (G61), mreža se razširi in se vse skupaj lepo dopolni (G62). Sem generacija, ki ima skrajšano pripravništvo na pol leta (G63) in se mi zdi, da je to res zelo, zelo premalo (G64). Zelo hitro grejo ti meseci mimo (G65) in dejansko si manj kot 5 mesecev na delu (G66).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Pripravništvo je prva izkušnja kamor ti hodiš za celotni delovni čas (G67). Tega kot študent v bistvu nimaš možnosti zares izkusiti (G68). V tem smislu dobiš občutek, ker se res srečaš v vsem (G69).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Študentov socialnega dela je veliko napram tega, koliko je sploh delovnih mest oz. pripravniških mest (G70). Na CSD Maribor že tri leta ni bilo razpisa za pripravnika (G71). To je velika težava, da moraš par let sploh čakati na razpis (G72). Zdi se mi problematično, da bi hitro zvedeli kakšni so pogoji za službo v socialnem delu (G73). Ta razkorak je, da nisi pripravljen na vse strokovne zadeve, ki te čakajo (G74). Tudi jaz sem bila na protestih (G75), ampak mi smo v bistvu v takem nepomembnem segmentu v družbeni ureditvi ki jo imamo (G76).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Ne delam (G77). Se vidim v tem delu, ja (G78). Upam, da ne bom izgorela prehitro, kot so že kakšne kolegice (G79). Načeloma sem pozitivno delovno naravnavam (G80), ampak marsikaj res ni rožnato v naši profesiji (G81). Blizu mi je delo s starimi, tudi Center za socialno delo (G82).

Intervju H

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 26 let (H1) Končala sem magisterij 2018 (H2).

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

To je bila moja prva izbira (H3) in to me je zelo zanimalo (H4). Zanimala me je podpora ljudem (H5), sem pa bila na začetku bolj usmerjena na področje drog (H6), kasneje pa na področju duševnega zdravja (H7)

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Nekoč je to bil zelo cenjen poklic (H8), ampak vidiš da trenutno temu ni več tako (H9). Socialno delo predstavlja pomoč in podporo ljudem (H10), se mi pa zdi da čez leta ko se je začelo delo s papirji ni več to cenjen poklic (H11).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Če bi se morala še enkrat odločit bi šla po čisto isti poti (H12), sploh kar se tiče modula (H13). Kar se tiče mojega modula ne bi nič spreminjala (H14). Všeč mi je bilo to, da smo imeli prakso (H15) in da smo morali biti samostojni (H16). Nisem pa dobila občutka, da je bilo tako na drugih modulih (H17). V bistvu sem se veliko več naučila, ker sem se morala v raznoraznih situacijah znajti sama (H18). Bi pa vseeno moralo bit več prakse (H19). Precej sem spoznala področje duševnega zdravja (H20), da je to področje ki me zanima (H21), področje na katerem bi rada delala celo življenje (H22).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Prostovoljka sem bila v Hrastovcu (H23). Precej sem hodila v Srbijo prostovoljno (H24). En čas sem preko študentskega servisa sem delala na faksu (H25), eno leto, dve sem sodelovala na projektih (H26). Šla sem na izobraževanje za zastopnika pravic oseb na področju duševnega zdravja (H27) in na izobraževanje za koordinatorja v skupnosti (H28). Hodila sem na konference v Dubrovnik-simpozij o socialnem delu (H29). Na modulu smo tudi mi organizirali izobraževanja za zaposlene v Hrastovcu (H30). V Varstveno delovnem centru smo imeli 2016 projekt (H31). Zadnje leto sem bila v Makedoniji, kjer smo imeli tudi izobraževanja za zaposlene (H32).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Načeloma mislim, da ni bilo nič takšnega (H33).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Definitivno je to obdobje, ki se zaključuje po 5, 6 letih faksa (H34). »Fajn« je vstopit v svet odraslih (H35). Ravno mi je bilo dovolj študentskega življenja (H36) in dovolj pisanja seminarskih, izpitov (H37). Želela sem si da se čimprej zaposlim (H38) in vidim kaj to pomeni v praksi (H39).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Od tega ko sem magistrirala do zaposlitve je bilo zelo kratko obdobje, nekje en mesec (H40). V tem času sem bila na enem izobraževanju (H41). Kaj se tiče preživljanja, na magisteriju ne dobivaš dodatka za bivanje (H42). Do prve plače novembra 2018 sem živela s prihranki (H43). Ker sem bila na zavodu sem dobila tudi denarno socialno pomoč (H44).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Na zavod sem se prijavila septembra 2018 (H45). Začela sem delati oktobra 2018 z redno zaposlitvijo (H46), nisem delala pripravništva (H47). K strokovnem izpitu sem pristopila z delovnimi izkušnjami (H48), torej s tem kar sem delala na faksu (H49). Tu kjer imam službo, sem poznala VDC od prej od projektov na katerih smo delali kot študentje (H50). Videla sem, da je razpis in sem se prijavila (H51)

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Nisem delala pripravništva (H52).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Strokovni izpit se mi iskreno v tej obliki v kateri je trenutno organiziran ne zdi smiselno (H53). Ti se moraš »napiflat« zakone (H54), moraš vedet številke in normative (H55). Zdi se mi da je to neumno (H56), saj zdaj teh številk zdaj ne vem (H57). Sploh če pogledam iz vidika socialnih delavk iz centra, kljub temu da so te strokovne delavke naredile izpit so zelo malo informirane o spremembah zakonodaje (H58). Ti prideš v enem obdobju na strokovni izpit in se moraš naučit trenutno zakonodajo na pamet (H59). Bolj bi bile smiselno, da bi bilo v kakršni drugi obliki izpit (H60). Med drugim je nesmiselno, neumno tudi to, da te vprašajo kdo je trenutno predsednik Sveta Evropske unije (H61). Velik je enih stvari katere zares ne bo uporabnik rabil ko pride k tebi (H62). Se mi zdi bolj smiselno, da bi socialna zbornica organizirala predavanje (H63), seznanjenje z novim zakonom in spremembami (H64). Ljudje za pisarniški stoli to zelo malo spremljajo (H65) in to se kaže tudi v centrih za socialno delo (H66). Trenutno pridobivanje strokovnega izpita mi ni smiselno (H67). Trenuten koncept je totalno zgrešen (H68), ker so tukaj ljudje ki so res nastavljeni (v socialni zbornici) (H69).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Zdelo se bi mi prav, da imajo za pripravništvo prednost študentje socialnega dela (H70), ne pa bazen vseh drugih študentov iz različnih šol (H71). Ne zdi se mi prav, da delajo na centrih pravniki (H72). Če primerjaš že to da imamo precej prakse, med tem ko pravniki na tem področju ne (H73). Ne zdi se mi prav, da v to področje vstopa nekdo, ker je samo delo delikatno (H74). Imela sem izkušnjo, ko sem prišla kot zastopnica enega izmed uporabnikov (H75) in strokovna delavka ni vedela kaj je individualni načrt ali osebni paket (H76). Zdi se mi smešno, da moraš z pridobljeno izobrazbo konkurirati pravniku na svojem področju (H77). Res se mi zdi čudno tako kot je (H78). Faks bi tudi moral malo pritisnit (H79), se pa mi zdi to sploh neumno, da se moramo o tem pogovarjat, ker bi to moralo biti rešeno (H80).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Ja, delam (H81) na VDC (H82). Na tem področju, kjer delam zdaj sem malo razočarana (H83). Je pa socialno delo poklic, ki bi ga opravljala celo življenje (H84), predvsem na področju duševnega zdravja (H85).

Intervju I

1. Prosim, na kratko se predstavi.

Stara sem 26 let (I1). Magistrirala sem aprila 2019, pred tem nisem uspela dobiti pripravništva (I2)

2. Zakaj si se odločil/a za študij na Fakulteti za socialno delo?

Ni bil ta študij moja prva izbira (I3). Želela sem delati z ljudmi (I4), nisem vedela točno kaj si želim (I5). Odločila sem se, da bi rada nekaj bolj v pedagoški smeri (I6). Vpisala sem se na socialno pedagogiko, ampak nisem zbrala zadosti točk (I7). Eno leto sem pavzirala (I8), nato sem se vpisala na socialno delo (I9), za kar mi ni bilo kasneje nikoli žal (I10). Zdaj ko poznam oba poklica se bolj najdem v socialnem delu (I11)

3. Kako se je na tvojo izbiro študija odzvala okolica?

Bližnji so me podpirali (I12), rekli so da moram študirat to kar me veseli (I13). Večina okolice pa je govorilo, da ne bom našla službe (I14) in da je to takšno brezvezno delo (I15). Večinoma je tak odziv

še zmeraj, tudi zdaj ko delam (I16). Prej negativno kot pozitivno (I17). V tem smislu, da smo bolj sami sebi namen (I18).

4. Kako si doživljal/a izobraževanje na Fakulteti za socialno delo?

Meni se je zdel študij zelo dobrodošel za mojo osebno rast (I19), predvsem za težave s katerimi sem se soočala (I20). Potem ko sem delala pripravništva v zdravstvu sem videla, da naš faks nekako zanika prisotnost socialnega dela v zdravstvu (I21). Ne zadosti nas ne pripravijo na to (I22), da je to pri nas bolj ali manj nezaželeno (I23). Če bi se posvetili temu na faksu bi bili mi bolj pripravljeni (I24) in se znali postaviti zase v svojem poklicu (I25). Sicer med študijem mi je bil program zelo v redu (I26), ampak potem ko vidiš v praksi je premalo poudarka na temu kar mi dejansko delamo (I27). Zelo malo je informacij o postopkih ki jih moramo znati in se jih držati (I28). Na faksu je bolj vsebina našega dela (I29), manj pa ta pravila, postopkih ki se jih moramo držati (I30).

5. Si se tekom šolanja še kako drugače izobraževal/a, delal/a?

Dodatno se nisem izobraževala (I31). Drugače sem povsod ohranila stike po končani praksi (I32) in bila prostovoljka na centru za socialno delo (I33). Dve leti sem bila prostovoljka na programih za starejše (I34) in na programih za otroke (I35).

6. S kakšnimi izzivi si se soočal/a tekom študija?

Meni je bil študij zelo zanimiv (I36). Moj osebni izziv so bila določena prepričanja, ki sem jih imela prej je tega zdaj manj (I37). Ker sem recimo verna sem se včasih počutila tako da je to ne preveč dobrodošlo (I38) oz. da sem imela občutek, da je to nekaj negativnega (I39) in nekaj kar socialni delavci ne moremo biti (I40).

7. S kakšnimi izzivi si se moral/a soočiti, ko si končal/a študij?

Zelo me je bilo strah, da ne bom mogla delati tega (I41). Tudi na odzive okolice se mi je zdelo, da je zelo velika verjetnosti, da ne bom delala tega kar sem doštudirala (I42). Kar nekaj časa nisem dobila službe (I43).

8. Kaj si počel/a v času od konca študija do prve zaposlitve oz. pripravništva v socialnem delu?

Ko sem diplomirala sem bila varuhinja v varstveno delovnem centru (I44). Za nekaj časa sem delala na pošti (I45). Nekako sem se sprijaznila s tem, da obstaja velika verjetnost, da ne bom dobila pripravništva (I46).

9. Kako je potekal proces iskanja pripravništva?

Ko sem diplomirala sem nekako upala, da bom dobila pripravništvo že po končani diplomi. (I47). Zato sem se vpisala v istem letu tudi na magistrski študij (I48). Ni bilo takrat razpisanih pripravništev (I49), prav tako ni bilo pozitivnega odziva, ko sem povpraševala za pripravništvo (I50). Potem ko sem magistrirala sem povprašala po vseh učnih bazah, kjer sem opravljala prakso če so kakšne možnosti (I51). Slučajno je bil takrat razpis v psihiatrični bolnici v Idriji (I52). Tukaj nisem imela nobenih poznanstev (I53), tam nisem poznala nobenega (I54). Rekli so mi da sem primeren kandidat, ker sem se z drugimi stvarmi zmes ukvarjala (I55).

10. Prosim, opiši kako se ti je zdelo pripravništvo.

Moje pripravništvo je zgledalo tako, da sem se en teden uvajala (I56). Potem pa sem pokrivala bolniške in dopuste (I57). Ne morem reči, da je bilo pripravništvo takšno, da bi me nekdo učil nekih stvari (I58), ampak je bila situacija v smislu najdi se (I59). S tem se sicer veliko naučila (I60), ampak je bilo kar stresno (I61). Iz ene strani nisem toliko odnesla, kot pa če bi bila zraven nekoga, ki bi vedel kaj v dani situaciji narediti (I62). Dobro se mi je zdelo kroženje (I63). Bila sem tudi na URI Soča (I64) in zdi se mi, da bi morali vsi socialni delavci tja, ker je primer dobre prakse (I65). Trudijo se za večje sodelovanje z našim faksom (I66).

11. Sta ti pripravništvo in strokovni izpit pomagala, da si kasneje lahko lažje delal/a na področju socialnega dela?

Delala sem strokovni izpit iz zdravstva (I67), se mi zdi, da mi v tem delu, ki ga opravljam zdaj ni pomagal (I68).

12. Kaj meniš kakšne spremembe bi se morale zgoditi, da bi bilo študentom Fakultete za socialno delo lažje vstopiti na trg dela?

Slabo je to, da ni nobenega razpisa za pripravništvo v socialnem varstvu (I69). Prva stvar je to, da bi se omogočilo več pripravništev (I70). Centri za socialno delo imajo veliko kadrovske stisko (I71) in se na razpise prijavljajo tisti, ki nimajo pogojev za to zaposlitev (I72). Iz strani fakultete bi morali glede prakse spremeniti, da bi bilo lažje potem najti zaposlitev (I73).

13. Ali trenutno delaš kot socialni delavec/socialna delavka?

Sem zaposlena (I74), na področju rejništva, posvojitve in PSP (I75). Trenutno je zelo naporno (I76), ampak ne predstavljam si nič drugega delati celo življenje (I77).

8.2 Kodiranje

Odprto kodiranje

Izjava	Podpojem	Pojem	Podkategorija	Kategorija
A1. Stara sem 25 let.		25 let	Starost	Predstavitev sogovornika
A2. S študijem na drugi stopnji (bolonjski) sem končala v študijskem letu 2017/2018.		Konec študija 2017/2018	Študijski program	Predstavitev sogovornika
A3. Nakar sem v letu 2018/19 vpisala dodatno leto absolventa.		Absolvent 2018/2019	Študijski program	Predstavitev sogovornika
A4. V času absolventa pa sem se tudi zaposlila kot pripravnica v domu za stare.	Dom za stare	Pripravnništvo v absolventu	Študijski program	Predstavitev sogovornika
A5. Po končanem pripravništvu pa sem tudi magistrirala.		Magistriranje po pripravništvu	Študijski program	Predstavitev sogovornika
A6. Modul, ki sem ga obiskovala je Psihosocialna podpora in pomoč.		Psihosocialna podpora in pomoč	Študijski program	Predstavitev sogovornika
A7. Izbira FSD je bila na tretjem mestu.		Tretje mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
A8. Vendar sem vesela, da sta se prvi dve želji »ponesrečili«		Prvi dve želji ponesrečili	Izbirno mesto	Razlog za vpis
A9. Vedno me je veselilo delo z ljudmi.			Delo z ljudmi	Razlog za vpis
A10. Razgibano delo.			Razgibano delo	Razlog za vpis
A11. Dodatna vrednost, da skozi študij bolje spoznam sebe.		Spoznavati sebe	Osební razlogi	Razlog za vpis
A12. Posebnega odziva okolice nisem zaznala, saj je bila izbira fakultete moja odločitev.			Ni bilo odziva	Odziv okolice
A13. Mi pa moja mami danes reče, da si ni nikoli mislila, da bom službo dobila tako zelo hitro.		Da je hitro dobila službo	Mamin odziv	Odziv okolice
A14. Spoznavamo tehnike socialnega dela		Tehnike socialnega dela	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

A15. Koncepte socialnega dela		Koncepti	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
A16. Vzpostavljajanje stika z uporabniki		Vzpostavljajanje stika	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
A17. To mi je dalo tudi nekakšno suverenost v vlogi socialne delavke		Suverenost v delu	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
A18. Sedaj ko sem zaposlena opažam šibko znanje zakonodaje na področju socialnega varstva		Šibko znanje zakonodaje	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
A19. Manjka mi tudi odločenosti, ko je potrebno sprejeti pomembne odločitve.		Premalo odločenosti	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
A20. Tekom študija se nisem dodatno izobraževala.			Ni se dodatno izobraževala	Dodatno izobraževanje
A21. Sodelovala sem kot prostovoljka na letovanju otrok.		Letovanje otrok	Prostovoljstvo	Dodatno delo
A22. Določene izkušnje dela z mladostniki in ranljivimi skupinami.		Izkušnje z ranljivimi skupinami	Prostovoljstvo	Dodatno delo
A23. Pomembno se mi zdi izobraževanje sedaj, ko sem zaključila s študijem, da ohranjam stik s teorijo.			Po študiju	Dodatno izobraževanje
A24. Vpisala sem se na študij psihoterapije, saj sem mnenja, da lahko veliko doprinese k moji strokovnosti pri delu.		Študij psihoterapije	Po študiju	Dodatno izobraževanje
A25. Tekom študija se nisem srečevala s posebnimi izzivi.			Brez izzivov	Izzivi tekom študija
A26. Tudi po končanem študiju se nisem soočala z izzivi.			Brez izzivov	Izzivi po študiju
A27. Sem praktično takoj po zaključku poletnega semestra dobila pripravništvo.		Pripravništvo dobila takoj	Brez izzivov	Izzivi po študiju
A28. Brez kakršnih koli vez in poznanstev.		Brez poznanstev	Brez izzivov	Izzivi po študiju
A29. Socialno delo sem v svoji družbi znancev in prijateljev vedno pozitivno predstavljala.		Pozitivna predstava socialnega dela	Brez izzivov	Izzivi po študiju

A30. Nimam občutka manjvrednosti kot je splošno prepričanje o socialnem delu.		Brez občutka manjvrednosti	Brez izzivov	Izzivi po študiju
A31. Ni bilo tega obdobja.			Ni obdobja	Obdobje do zaposlitve
A32. Kot sem omenila sem pripravništvo praktično dobila takoj.		Takoj	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
A33. Zaposlila sem se v mesecu juliju 2018 po končanem izpitnem obdobju.		Julij 2018	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
A34. Pripravništvo sem opravljala v domu za stare.		Dom za stare	Delovno mesto	Opis pripravništva
A35. S pripravništvom sem bila zelo zadovoljna.		Zadovoljen/a	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A36. Najprej je seveda občutek veselja, da mi je takoj uspela.		Občutek veselja	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A37. Še večja motiviranost.		Motiviranost	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A38. Pozitivno je seveda to, da končno po vseh opravljanjih prakse v okviru študija postaneš bolj samostojen.		Samostojnost	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A39. Sodelovanje z drugimi profili, ki so del strokovnega tima		Sodelovanje z drugimi profili	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A40. Stik s stanovalci.		Stik s stanovalci	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A41. Urejanje formalnosti pred sprejemom v dom.		Formalnost	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A42. Skrb za dobro počutje stanovalca.		Skrb	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
A43. Slabost je to, da pripravništvo sedaj le 6 mesečno.		6 mesecev	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
A44. Prikrajšani za veliko dragocenih izkušenj.		Prikrajšani za izkušnje	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
A45. Prikrajšani za še večjo samostojnost, ki bi jo lahko v enem letu dosegli.		Prikrajšanost za samostojnost	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
A46. Oboje mi je pomagalo, da.		Oboje	Da	Pomoč pripravništva/pomoč strokovnega izpita
A47. Mislim, da Fakulteta na to nima veliko vpliva.		Nima vpliva	Fakulteta	Spremembe

A48. Vsi diplomanti ne želijo delati kot socialni delavci.		Ne želijo delati	Študentje	Spremembe
A49. Veliko je odvisno po mojem mnenju od same angažiranosti študenta.		Odvisno od angažiranosti	Študentje	Spremembe
A50. Sem zaposlena kot socialna delavka na CSD.		Center za socialno delo	Da	Zaposlitev v socialnem delu
A51. S poklicem sem zadovoljna.		S poklicem	Zadovoljstvo	Zaposlitev v socialnem delu
A52. Nisem najbolj zadovoljna s področjem dela.		Področje dela	Nezadovoljstvo	Zaposlitev v socialnem delu
A53. Ni delo katerega bi opravljala 40 let.	Ni delo za 40 let	Področje dela	Nezadovoljstvo	Zaposlitev v socialnem delu
A54. Mislim, da moram preizkusiti še različne institucije in njihovo področje.		Preizkusiti druga področja	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
A55. Da bom videla kaj me res veseli.		Videti kaj jo veseli	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
A56. Želim si več dela z ljudmi.		Več dela z ljudmi	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
A57. Biti bolj v stiku z ljudmi.		Več stika z ljudmi	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
A58. Delno dosegam z vpisom na študij psihoterapije, ki bi mi lahko v prihodnosti omogočil ravno to.		Vpis na študij psihoterapije	Dodatno izobraževanje	Zaposlitev v socialnem delu
B1. Stara sem 28 let.		28 let	Starost	Predstavitev sogovornika
B2. Diplomirala sem pri 23 letih, torej leta 2015.		Diplomirala 2015	Študijski program	Predstavitev sogovornika
B3. Magistrirala sem pri 26 letih, leta 2018.		Magisterij 2018	Študijski program	Predstavitev sogovornika
B4. V vmesnem obdobju med diplomo in magisterijem sem eno leto pavzirala, saj sem iskala pripravništvo, ki ga na žalost nisem uspela najti.	Iskanje pripravništva	Pavziranje med diplomo in magisterijem	Študijski program	Predstavitev sogovornika
B5. Moja prva izbira je bil študij psihologije, na katerega nisem bila sprejeta.		Študij psihologije prva izbira	Izbirno mesto	Razlog za vpis
B6. Fakulteta za socialno delo pa je		Drugo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis

bila moja druga izbira.				
B7. Vedno sem si želela delati z ljudmi.			Delo z ljudmi	Razlog za vpis
B8. Imam občutek, da je to moje poslanstvo.			Poslanstvo	Razlog za vpis
B9. in življenjska vrednota.			Življenjska vrednota	Razlog za vpis
B10. Zdaj ko se oziram nazaj, sem vesela, da sem izbrala ta študij.			Vesetje ob izbiri študija	Razlog za vpis
B11. saj vidim, da se kot psihologinja ne bi mogla počutiti dobro.		Ne bi mogla biti psihologinja	Vesetje ob izbiri študija	Razlog za vpis
B12. Socialni delavci na drugačen način pristopamo do ljudi.		Pristop do ljudi	Vesetje ob izbiri študija	Razlog za vpis
B13. Ki pa je veliko bolj usmerjen v krepitev moči človeka.	Krepitev moči	Pristop do ljudi	Vesetje ob izbiri študija	Razlog za vpis
B14. in zavedanje, da je človek največji ekspert v svojih izkušnjah.	Ekspert v izkušnjah	Pristop do ljudi	Vesetje ob izbiri študija	Razlog za vpis
B15. Morem priznat, da so se drugi na moj študij odzvali zelo različno.			Različni odzivi	Odziv okolice
B16. Starša sta bila vesela, da bom šla študirat.			Vesetje staršev	Odziv okolice
B17. Saj sem nekaj časa v srednji šoli domov nosila slabe ocene, zato sta si na nek način oddahnila, da bom šla študirat.		Slabe ocene v srednji šoli	Vesetje staršev	Odziv okolice
B18. Nekateri prijatelji so mi govorili, da ne bom dobila službe.		Prijatelji	Ne bo službe	Odziv okolice
B19. In Da je to na nek način »kvazi« faks.			Slaba fakulteta	Odziv okolice
B20. Jaz se na to nisem kaj preveč ozirala.			Ne oziranje na to	Odziv okolice
B21. Ko sem pogledala predmetnik mi je bil všeč,		Všeč predmetnik	Ne oziranje na to	Odziv okolice
B22. In znala sem si predstavljati, kako opravljam to delo.		Predstava o delu	Ne oziranje na to	Odziv okolice
B23. Samo fakulteto sem doživljala zelo pozitivno.		Pozitivno doživljanje fakultete	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

B24. Predvsem moram na tem mestu pohvaliti profesorje.		Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B25. Ki so v večini človeški.	Človeški	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B26. Dostopni in prilagodljivi.	Prilagodljivi	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B27. Z mnogimi sem še danes na ti.	»na ti«	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B28. Všeč mi je bilo, da smo na fakulteti imeli raznolike predmete.		Raznoliki predmeti	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B29. Ki so vsak na svoj način osvetlili določeno tematiko in problematiko.	Različne tematike, problematike	Raznoliki predmeti	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B30. Videla sem tudi, da sem na fakulteti veliko razmišljala o sebi.	Razmišljanje o sebi	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B31. Kako se lahko izboljšam.	Izboljšanje	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B32. In tudi kako lahko sama predelam stvari iz preteklosti.	Predelovanje preteklosti	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B33. Mogoče bi si želela, da bi bilo več praktičnega dela.	Več praktičnega dela	Praktično delo	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
B34. da bi se fakulteta usmerila bolj v prakso.		Praktično delo	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
B35. in da bi posledično bilo manj predavanj in vaj.		Manj predavanj in vaj	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
B36. Saj bi lahko tako študenti »okusili« kakšno je delo.	Okus dela	Praktično delo	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
B37. Znanje, ki sem ga dobila iz fakultete mi pomaga tudi sedaj.		Znanje pomaga sedaj	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B38. Pa ne samo v poklicu.	Pri poklicu	Znanje pomaga sedaj	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B39. Ampak tudi v vsakdanjih medsebojnih odnosih.	Medsebojni odnosi	Znanje pomaga sedaj	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
B40. Tekom študija sem delala različna prostovoljna dela.		Različna dela	Prostovoljstvo	Dodatno delo
B41. Vsa študijska leta sem delala kot prostovoljka v domu za stare.		Dom za stare	Prostovoljstvo	Dodatno delo
B42. Prav tako sem se udeleževala poletnega letovanja, preko ZPM.		Letovanje otrok	Prostovoljstvo	Dodatno delo

B43. Obe izkušnji sta mi bili zelo dragoceni.		Dragoceni izkušnji	Prostovoljstvo	Dodatno delo
B44. Saj sem bila tako še zunaj fakultete povezana s svojim študijem.		Povezanost s študijem	Prostovoljstvo	Dodatno delo
B45. In sem lahko v praksi videla, kako se dela z ljudmi.		Delo z ljudmi	Prostovoljstvo	Dodatno delo
B46. V obdobju med diplomo in magistrsko sem opravila tudi tečaj medicije.			Tečaj medicije	Dodatno izobraževanje
B47. Ne znam točno opredeliti, kako so mi te stvari pomagale pri iskanju zaposlitve.		Neopredeljeno	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B48. Vidim, da delodajalcem veliko pomeni, če ima človek več izkušenj.	Pozorni na Izkušnje	Delodajalci	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B49. in so na to udi pozorni, ko berejo življenjepis in izkušnje.	Pozorni pri branju življenjepisa	Delodajalci	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B50. Sama menim, da mi je to koristilo predvsem tako, da sem bila bolj suverena, ko sem opravljala samostojno delo.		Dobiš suverenost pri samostojnem delu	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B51. Menim tudi, da je veliko bolj od raznoraznih izkušenj pomembno, kako dejansko delaš.		Bolj pomembno kako delaš	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B52. in kakšen je tvoj odnos.		Bolj pomemben odnos	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B53. Kot mlada oseba ne moreš imeti goro izkušenj, če šele stopaš na poklicno pot.		Brez izkušenj kot mlad	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Dodatno izobraževanje
B54. Priznati moram, da sem nekje na polovici študija imela krizno obdobje.			Krizno obdobje na polovici študija	Izzivi tekom študija
B55. Narazen sem šla s fantom, s katerim sem bila dolga leta.		Razhod s fantom	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B56. in sem tako rekoč čez noč ostala brez stanovanja, saj sva živela skupaj		Brez stanovanja	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija

B57. Takrat se mi je tudi študij zdel nekako nesmiseln		Nesmiselnost študija	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B58. in sem ga že nameravala pustiti		Opustitev študija	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B59. Lažje mi je bilo kriviti druge za mojo nastalo situacijo		Kriviti druge	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B60. Nekako sem se potem spravila k sebi		»spraviti k sebi«	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B61. in dalje študirala		Študiranje dalje	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B62. Čeprav sem imela tisto leto občutek, da so vsi predmeti nezanimivi		Nezanimivi predmeti	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B63. in slabi		Slabi predmeti	Osebni izzivi	Izzivi tekom študija
B64. Prvi izziv se je pojavil ko sem diplomirala			Po diplomi	Izzivi po študiju
B65. Zelo sem si želela delati v svojem poklicu			Želja po delu	Izzivi po študiju
B66. ampak takrat je bilo praktično nemogoče najti pripravništvo, če si samo diplomant fakultete		Nemogoče najti	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
B67. Tako sem bila skoraj eno leto doma.		Eno leto doma	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
B68. in sem bila že skoraj depresivna, ker nisem našla ničesar.		Depresija	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
B69. Potem sem se po enem letu vrnila na fakulteto			Vrnitev na fakulteto	Izzivi po študiju
B70. in kasneje magistrirala		Magisterij	Vrnitev na fakulteto	Izzivi po študiju
B71. Ko sem dokončala magisterij sem bila v ponovnem strahu kaj se bo zgodilo, ko se bom lotila vnovičnega iskanja pripravništva.		Strah ob vnovičnem iskanju	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
B72. Ko sem magistrirala sem v času iskanja pripravništva delala kot študentka v trgovini	Delo v trgovini	Študentsko delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B73. Ker sem rabila denar, mi ni bil problem zagrabit za delo		Potreba po denarju	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B74. in ga opravljati		Opravljanje dela	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B75. To je trajalo skoraj eno leto		Eno leto	Čas trajanja	Obdobje do zaposlitve

B76. In morem priznat, da so bili dnevi ko sem se počutila zelo slabo		Zelo slabo	Počutje	Obdobje do zaposlitve
B77. Saj sem mislila, da nikoli ne bom dobila pripravništva in dela v socialnem delu		Da ne bo pripravništva	Počutje	Obdobje do zaposlitve
B78. Sem se pa vsak dan trudila iskati službo.		Iskanje službe	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B79. pošiljati prošnje.		Pošiljanje prošenj	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B80. in se udeleževati razgovorov v socialnem delu.		Udeleževanje razgovorov	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
B81. na nek način sem imela občutek, da je bilo že vse vnaprej zastavljeno.		Vse nastavljeno	Počutje	Obdobje do zaposlitve
B82. in so bili razgovori samo formalnost.		Razgovori formalnost	Počutje	Obdobje do zaposlitve
B83. Najprej sem bila optimistična.		Optimizem	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B84. In sem pričakovala, da bom hitro dobila pripravništvo.		Pričakovanje pripravništva	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B85. Vsak si to seveda želi čimprej.		Želja dobiti čimprej	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B86. Je pa res, da je vsaj v mojem primeru bilo zelo težko.		Bilo je težko	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B87. In sem se velikokrat spraševala, zakaj se mi to dogaja		»Zakaj se mi to dogaja«	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B88. In ali bi bilo boljše če bi študirala kaj drugega.		Spraševanje če bi bilo boljše kaj druga študirati	Počutje	Proces iskanja pripravništva
B89. Pripravništvo sem potem našla v roku 8 mesecev od zagovora magistrske.		Osem mesecev	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
B90. Pripravništvo sem nekako dobila preko vez.		Da	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
B91. saj je od mame prijateljica poznala nekoga, ki je delal na Centru za socialno delo, kjer sem nato opravljala pripravništvo.		Z nekom ki dela na centru	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
B92. Pripravništvo sem torej opravljala		Center za socialno delo	Delovno mesto	Opis pripravništva

na Centru za socialno delo.				
B93. Generalno gledamo sem bila dokaj zadovoljna.		Zadovoljen/a	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
B94. saj sem bila že sploh srečna, da sem dobila pripravništvo.		Občutek sreče	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
B95. Nisem bila zadovoljna z mentorico		Mentorica	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
B96. saj sem imela občutek, da sem ji bolj v breme kot pa pomoč.		V breme mentorici	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
B97. Prednost mojega pripravništva je bilo v tem, da sem se lahko spoznala z raznolikimi ljudmi		Raznoliki ljudje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
B98. in končno videla, kako je delati v praksi		Delo v praksi	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
B99. Oboje mi je pomagalo, saj sem videla na katerih področjih se moram še izboljšati		Oboje	Da	Pomoč pripravništva/pomoč strokovnega izpita
B100. Lahko bi rekla, da je pripravništvo nekakšen prehod v samostojno delo			Prehod v samostojno delo	Pomoč pripravništva
B101. Naučila sem se tudi zaupati vase			Zaupanje vase	Pomoč pripravništva
B102. in sprejemanja odločitev			Sprejemanje odločitev	Pomoč pripravništva
B103. Menim, da je največji problem naše fakulteto to, da je prevelik vpis študentov		Prevelik vpis	Fakulteta	Spremembe
B104. Morali bi vpisovanje na fakulteto nekako omejiti		Omejitev vpisa	Fakulteta	Spremembe
B105. ali pa narediti sprejemni izpit, kjer bi se že na začetku ločilo tiste, ki niso primerni za socialno delo		Sprejemni izpit	Fakulteta	Spremembe
B106. Po drugi strani pa imam občutek, da je problem v državi, ki nikakor dovolj ne vlaga v socialno varstvo		Vlaganje v socialno varstvo	Država	Spremembe
B107. Socialni delavci in delavke so preveč obremenjeni			Obremenjenost socialnih delavcev	Spremembe

B108. nekatere delajo tudi po koncu rednega delovnika, tudi med vikendi doma		Delo doma	Obremenjenost socialnih delavcev	Spremembe
B109. Sicer se je nekaj že v tej zvezi zgodilo, da se je situacija izboljšala, ampak bi veliko bolj morala država poskrbeti, da bi bilo več delovnih mest		Več delovnih mest	Država	Spremembe
B110. Pred nekaj meseci sem dala odpoved kot socialna delavka		Odpoved	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
B111. saj sva skupaj z možem odprla svoje podjetje		Podjetje z možem	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
B112. Mislim, da me v vode socialnega dela ne bo več zaneslo		Ne vidi se v socialnem delu	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B113. saj sem ugotovila, da mi je bilo delo socialne delavke preveč stresno, naporno		Stresno, Naporno	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B114. in preveč je začelo vplivati na moje vsakodnevno življenje		Vpliv na vsakodnevno življenje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B115. Prav tako sem probleme, ki so se dogajali v službi začela nositi domov		Nositi probleme domov	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B116. kar pa se je potem odražalo na odnosu z možem in otroci	Odnos z možem in otroci	Nositi probleme domov	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B117. Kljub temu pa menim, da je socialno delo lep poklic		Socialno delo lep poklic	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B118. in mi ni nikoli žal, da sem se odločila za študij na Fsd	Ni žal za odločitev	Študij socialnega dela	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
B119. Res pa je da se nikoli ne ve, morda pa se kdaj vrnem nazaj v socialno delo		Vrnitev v socialno delo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
C1. Stara sem 30 let.		30 let	Starost	Predstavitev sogovornika
C2. Diplomirala sem leta 2016.		Diplomirala 2016	Študijski program	Predstavitev sogovornika
C3. takrat sem sem bila stara 26 let	26 let	Diplomirala 2016	Študijski program	Predstavitev sogovornika

C4. Diplomirala sem po prejšnjem univerzitetnem študijskem programu		Prejšnji univerzitetni program	Študijski program	Predstavitev sogovornika
C5. Predvsem zato, ker me je vedno že nasploh zanimalo družboslovje			Zanimanje za družboslovje	Razlog za vpis
C6. Ko sem se odločala se mi je socialno delo zdelo najprimernejše od vsega			Socialno delo je najprimernejše	Razlog za vpis
C7. Socialno delo je bila moja prva izbira		Prvo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
C8. Pritegnilo me je predvsem vzdušje na fakulteti			Vzdušje na fakulteti	Razlog za vpis
C9. da so na fakulteti človeški odnosi			Človeški odnosi	Razlog za vpis
C10. Marsikdo podcenjuje socialno delo			Podcenjevanje socialnega dela	Odziv okolice
C11. v smislu, da socialno delo pa že ni tako lep poklic			Socialno delo ni lep poklic	Odziv okolice
C12. Moji bližnji so me sicer podpirali.			Podpora bližnjih	Odziv okolice
C13. ampak se mi zdi, da je fakulteta na slabem glasu			Fakulteta na slabem glasu	Odziv okolice
C14. Zdi se mi, da slabo o fakulteti mislijo tisti, ki jih ne zanima družboslovje		Pri tistih, ki jih ne zanima družboslovje	Fakulteta na slabem glasu	Odziv okolice
C15. ali pa sploh ne poznajo, kakšna je fakulteta			Nepoznavanje fakultete	Odziv okolice
C16. Ko poveš, da si se vpisal na ta faks, nekateri vprašajo: »Zakaj pa to?«			Vprašajo: »zakaj«	Odziv okolice
C17. Mislim, da so deljena mnenja		Deljena mnenja	Različni odzivi	Odziv okolice
C18. načeloma pa se srečuješ tudi s takšnimi, ki jih te stvari ne zanimajo in je potem temu odziv tudi primeren			Nezanimanje	Odziv okolice
C19. Prav tako se mi zdi, da socialno delo nasploh med družboslovnimi vedami nima dobrega slovesa		Med družboslovnimi vedami	Socialno delo na slabem glasu	Odziv okolice
C20. Prednosti fakultete so to, kar sem omenila, da	Človeški	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

imajo profesorji do tebe človeški odnos				
C21. in nate ne gledajo samo kot na številko	Nisi številka	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C22. Načeloma se res lahko na večino profesorjev obrneš.	Lahko se obrneš na njih	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C23. in poveš kakšne skrbi imaš	Poveš skrbi	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C24. Tudi to da je naš faks tako majhen, se je izkazalo za prednost		Mala fakulteta	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C25. ker imajo čas zate in si ga vzamejo, ko prideš na govorilne ure.	Vzamejo čas	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C26. Nikoli ni bilo tako, da se ne bi dalo kaj zmenit s profesorji, če si imel kakšne težave.	Dogovorljivi	Profesorji	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C27. Slabost fakultete je to, da včasih primanjkuje strokovnosti.		Primanjkovanje strokovnosti	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C28. se mi zdi, da lahko govoriš eno, praksa pa se izkaže za drugo.		Neskladna teorija in praksa	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C29. Profesorjem primanjkuje to, da niso veliko delali v socialnem delu, ampak so šli kar iz faksa poučevat na fakulteto.	Niso delali v socialnem delu	Profesorji	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C30. Pri osebnem življenju in pri delu mi je faks pomagal, da sem se naučila timskega dela	Timsko delo	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C31. Naučila sem se kolegialnosti	Kolegialnost	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C32. tudi to da sem videla, kako je pomembno, da dejansko priskočiš na pomoč, tako kot so nam profesorji	Priskočiš na pomoč	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C33. To predvsem v povezavi s sodelavci, da se da vse rešit, če so za pogovor in dobro komunikacijo.	Pogovor, komunikacija	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C34. Določena literatura, predavanja ali pa sploh vaje, ti	Določena literatura, predavanja, vaje	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

pokažejo stvari, ki jih pri sebi ne poznaš.				
C35. En primer, ki mi je najbolj ostal v spominu je, ko smo imeli vajo glede osebnega prostora.	Vaja o osebnem prostoru	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C36. Bila sem presenečena sama nad samo, kako zelo majhen osebni prostor imam.	Majhen osebni prostor	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C37. in kako tudi znam vdreti v njihov osebni prostor.	Vdor v osebni prostor	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C38. Vedno znova si se na vajah nekaj novega o sebi naučil.	Na vajah se učiš o sebi	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C39. tudi o drugih, o svojem ravnanju do drugih.	Na vajah se učiš o ravnanju z drugimi	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C40. kar ti koristi osebno in profesionalno		Osebnostna rast in profesionalna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C41. O sebi in o svojem življenju sem razmišljala tudi, ko sem prebrala določeno literaturo, ki se je verjetno sama ne bi polotila..	Razmišljanje o sebi	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C42. Zanimivo mi je tudi bilo prebirati o slovenski zgodovini, kulturi, prav tako pa tudi kaj o odnosu do žensk.		Raznolika literatura	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
C43. Ne, nisem se.			Ne	Dodatno delo
C44. Opravljala nisem nič v povezavi s socialnim delom.			Nič v povezavi s socialnim delom	Dodatno delo
C45. Edino sodelovala sem pri prostovoljnem delu, kjer sem ljudi poučevala o duhovnih stvareh.		Poučevanje o duhovnih stvareh	Prostovoljstvo	Dodatno delo
C46. Tekom študija sem imela zdravstvene težave, zato se mi je tudi zavlekel konec študija.		Zdravstvene težave	Osebnostni izzivi	Izzivi tekom študija
C47. Ukvarjala sem se s tem, da moram nekje najti pripravništvo.			Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
C48. Počutila sem se nemočno, ker se je povsod govorilo, da		Nemogoče najti, občutek nemoči	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju

ne moreš najti pripravništvo.				
C49. in da jih praktično ni.		Jih ni	Iskanje pripravništvo	Izzivi po študiju
C50. Delala sem druge stvari, da sem se lahko preživljala, dokler nisem dobila pripravništva.		Delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
C51. Pripravništvo sem dobila po 2 letih od diplomiranja oz. začetka iskanja pripravništva.		po dveh letih	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
C52. Hodila sem na razgovore za pripravništvo.		Razgovori	Način	Proces iskanja pripravništva
C53. Vse skupaj sem takrat bila na treh razgovorih.		Tri razgovori	Način	Proces iskanja pripravništva
C54. Na dveh razgovorih je bilo očitno, da že imajo izbranega kandidata.		Imajo izbrane kandidate	Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C55. Pri enem razgovoru so se o tem pogovarjale kandidatke med sabo, da je že ena izbrana.			Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C56. Pri drugem pa sem prišla na razgovor, kjer so bile v pisarni 3 osebe: direktorica, socialna delavka in še nekdo.			Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C57. in me niti prav niso pogledale, ko sem se predstavila.			Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C58. Ves čas so samo pisale.			Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C59. postavile so mi samo dva vprašanja, tako da mi je bilo takoj jasno, da jih ne zanima v resnici kaj imam za povedat.			Vnaprej izbrani kandidati	Proces iskanja pripravništva
C60. Pripravništvo sem dobila preko vez, saj je takrat moj mož delal v zdravstvenem domu.		Da, mož v zdravstvenem domu	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
C61. in sem ga prosila ali lahko izprosi, da odprejo delovno mesto zame.	Izprosil delovno mesto	Da, mož v zdravstvenem domu	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
C62. in so se kasneje s tem po nekem čudežu tudi strinjali.	Strinjali s tem	Da, mož v zdravstvenem domu	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva

C63. Potem so odprli delovno mesto, ki ga niso niti nameravali razpisati.	Odrpli delovno mesto	Da, mož v zdravstvenem domu	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
C64. Nekako sem mislila, da v zdravstvu pa bo denar, če ga že v socialni ni.		Mislila da bo denar v zdravstvu	Način	Proces iskanja pripravništva
C65. in da bom tam lažje dobila pripravništvo.		Lažje dobiti v zdravstvu	Način	Proces iskanja pripravništva
C66. Pripravništvo sem delala pri socialni delavki, ki še nikoli prej ni imela pripravnika, čeprav že mnogo let dela v zdravstvenem domu.			Pri socialni delavki, ki še ni imela pripravnika	Opis pripravništva
C67. Pripravništvo sem delala v zdravstvenem domu.		Zdravstveni dom	Delovno mesto	Opis pripravništva
C68. na področju dela z zasvojenimi in njihovimi družinami.	Področje zasvojenosti	Zdravstveni dom	Delovno mesto	Opis pripravništva
C69. Moja mentorica je bila zelo dobra v tem kar je delala, zato sem se lahko zelo veliko naučila od nje.		Mentorica dobra v delu	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
C70. Bila je strokovna		Strokovnost mentorice	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
C71. ogromno sem odnesla z opazovanjem.		Opazovanje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
C72. Prednost je bila tudi to, da me je poslala na razne druge enote na kroženje.		Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
C73. tako sem spoznala druge institucije in enote.	Spoznavanje drugih enot	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
C74. Slabost je bila to, da zato ker sem veliko krožila.		Preveč kroženja	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
C75. nisem znala samostojno opravljati dela nikjer, saj sem toliko krožila.	Slaba samostojnost	Preveč kroženja	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
C76. Povsod sem bila kakšen teden, dva.	En teden na enoti	Preveč kroženja	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
C77. in nikjer nisem bila toliko samostojna, da bi lahko bila pri določenem delu samozavestna.	Slaba samostojnost	Preveč kroženja	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva

C78. in bi lahko rekla, da to obvladam.	Ni obvladala dela nikjer	Preveč kroženja	Slabosti pripravnštva	Opis pripravnštva
C79. Šla sem na Center za socialno delo, kjer sem bila skoraj vsako uro drugje.	Vsako uro drugje	Preveč kroženja	Slabosti pripravnštva	Opis pripravnštva
C80. Bolj sem poslušala predavanja, nisem pa videla kakšno je delo samo.		Poslušanje predavanj	Slabosti pripravnštva	Opis pripravnštva
C81. Na to ne morem odgovoriti, saj ne delam kot socialna delavka.			Ne more odgovoriti	Pomoč pripravnštva/pomoč strokovnega izpita
C82. Tako kot sem že rekla, se mi zdi, da je med strokovnjaki naša fakulteta na slabem glasu.		Je na slabem glasu	Fakulteta	Spremembe
C83. Lažje je dobiti službo, vstopiti na trg dela če si specialni pedagog ali pa npr. če si psiholog.		Lažje za specialne pedagoge	Trg dela	Spremembe
C84. Psihologe bolj cenijo.		Psihologi bolj cenjeni	Trg dela	Spremembe
C85. in se mi zdi, da jemljejo naš faks kot vrtec.		Fakultete ne jemljejo resno	Trg dela	Spremembe
C86. Mislim, da bi morali dvigniti raven strokovnosti.		Dvig strokovnosti	Fakulteta	Spremembe
C87. Fakulteta bi se morala boriti tudi, da bi bila normalna pripravnštva.		Boriti za pripravnštva	Fakulteta	Spremembe
C88. Ne zdi se mi prav, da po bolonjskem sistemu ne smeš opravljati pripravnštva, samo če imaš diplomo.		Ni prav, da ne smeš opravljati pripravnštva po diplomi	Fakulteta	Spremembe
C89. Mislim, da bi se moral faks boriti proti temu.		Boriti za pripravnštva	Fakulteta	Spremembe
C90. Težko se je boriti za pripravnštva, če je fakulteta na tako slabem glasu.		Fakulteta na slabem glasu	Fakulteta	Spremembe
C91. Sam se ne moreš boriti.		Sam se ne moreš boriti	Študentje	Spremembe
C92. Ne delam.			Ne	Zaposlitev v socialnem delu
C93. Bi rada kdaj delala, ampak mi to trenutno ni prioriteta.		Služba ni prioriteta	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu

C94. ravno zaradi teh izzivov sem izgubila upanje za službo.		Izgubila upanje za službo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
C95. Malo mi to jemlje pogum, saj imam občutek, da bi na določenih delovnih mestih raje vzeli psihologa.		Raje vzeli psihologa v službo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
C96. Vem, da je to moj problem, ne problem fakultete.		Lasten problem	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
C97. Ampak so to takšne stvari, ki mi jemljejo pogum.		Jemlje ji pogum	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
C98. Včasih se tudi ne počutim dovolj opremljeno za opravljanje tega dela.		Premalo opremljenosti za delo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
D1. Star sem 32		32 let	Starost	Predstavitev sogovornika
D2. Fakulteta za socialno delo sem končal 2015.		Konec 2015	Študijski program	Predstavitev sogovornika
D3. to sem vlekel, nisem naredil pravočasno faksa.		Nepravočasno končana fakulteta	Razlog za nepravočasno končanje	Predstavitev sogovornika
D4. Končal sem stari program uni.		Star program	Študijski program	Predstavitev sogovornika
D5. Diplomsko sem naredil 2 leti po vseh izpitih.		Diploma po 2 letih	Razlogi za nedokočanje	Predstavitev sogovornika
D6. ker sem bil v generaciji, kjer s pripravništvo ni financiralo.		Ni se financiralo pripravništvo	Razlogi za nedokončanje	Predstavitev sogovornika
D7. 2-3 leta nisem mogel dobiti popolnoma nič.		Ni mogel dobiti nič	Razlog za nedokončanje	Predstavitev sogovornika
D8. Takratni zakon je bil takšen, da si moral delati pripravništvo 1 leto.		Eno leto pripravništvo	Študijski program	Predstavitev sogovornika
D9. To je bilo dejansko čisto naključje			Naključje	Razlog za vpis
D.10 Še danes se spomnim, ko sem bil v gimnaziji in smo morali oddati, kam gremo na fakulteto, sem prvo izbiro dal anglistiko.		Prvo mesto angleščina	Izbirno mesto	Razlog za vpis
D11. Potem smo se pogovarjali s sošolci, sošolkami kaj naj dam še na drugo mesto.		Drugo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
D12. in smo se pogovarjali, da je			Delo z ljudmi	Razlog za vpis

socialno delo, delo z ljudmi.				
D13. ves čas si v dinamiki.			Dinamično delo	Razlog za vpis
D14. razgibano delo.			Razgibano delo	Razlog za vpis
D15. Mislil sem si zakaj pa ne.			»zakaj pa ne«	Razlog za vpis
D16. in sem socialno delo napisal na drugo mesto.		Drugo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
D17. Za angleščino mi je zmanjkalo točk.			Zmanjkalo točk za angleščino	Razlog za vpis
D18. in potem sel odšel študirat socialno delo.		Potem študirat socialno delo	Zmanjkalo točk za angleščino	Razlog za vpis
D19. Postopoma sem se našel v tem.			Našel v tem	Razlog za vpis
D20. in mi je bilo v redu.			Bilo je v redu	Razlog za vpis
D21. Načeloma je bilo kar tako: »Ja, štekamo«.			»Ja, štekamo«	Odziv okolice
D22. Nikoli nisem bil naravoslovni tip človeka.			Ni naravoslovni tip	Razlog za vpis
D23. ampak me je vedno zanimala psihologija, sociologija, nekaj akademsko, malo filozofsko, kjer je nekaj strokovnosti.			Zanimanje za psihologijo, sociologijo, filozofijo	Razlog za vpis
D24. V tem sem bil vedno boljši kot v matematiki, fiziki			Bolje to kot matematika, fizika	Razlog za vpis
D25. in je bilo ljudem logično, da bom šel nekam v to smer.			Da je to logična izbira	Odziv okolice
D26. Prej pozitivni odzivi, kot negativni.			Pozitivni	Odziv okolice
D27. in da sem izbral zanimiv poklic.			Zanimiv poklic	Odziv okolice
D28. Mislim, da ti faks marsikaj da.		Fakulteta ti da marsikaj	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D29. ampak na zunaj, na delo na terenu, v praksi pa ti ne da veliko.		Neskladna teorija in praksa	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D30. Zdi se mi pa da definitivno več kot drugi faksi.		Več kot druge fakultete	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D31. Mi smo imeli tako, da smo imeli prvi dve leti prakso na učni bazi skozi celo leto, enkrat na teden in tam sem ful dobil.		Praksa	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

D32. Potem tretji, četrti letnik si pa v bistvu en mesec delal že skoraj na pol kot strokovni delavec.	Tretji, četrti letnik en mesec na praksi	Praksa	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D33. Lahko bi bilo še več tega, ampak je več tega kot pa druge in se mi zdi, da je to bila »bomba«.		Več prakse	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
D34. Dal mi je največ faks v smislu, da začnem drugače razmišljati	Drugačno razmišljanje	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D35. v smislu da začneš širše gledati na stvari.	Gledanje širše	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D36. Nikoli ne bom pozabil profesorja, ki je povedal neko trditev in smo rekli, ja imate prav.		Profesorjeve trditve	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D37. Potem je profesor vprašal: »Zakaj?« in smo vsi nepremično v njega gledali.		Profesor je vprašal »zakaj«	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D38. Rekel je: »Zakaj mi verjamete? Razmišljajte s svojo glavo, bodite kritični«.		Profesor je vprašal »zakaj mi verjamete?«	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D39. Ko pomislim, kakšen sem bil pred faksom, kakšen sem zdaj je drugače.	Drugačen po fakultete kot pred	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D40. Zdi se mi, da manj obsojaš.	Manj obsojaš	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D41. in bolj se znaš vživeti v ljudi.	Vživet v ljudi	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D42. Na primer, to kar je bilo zdaj v Grosuplju.	Primer iz Grosuplje	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D43. Mislim, da tipična slika nekega človeka je bila: »Kaj mu ni bilo jasno? Na grmado z njim!«	Ljudje bi rekli na grmado z njim	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D44. Mi pa se dejansko vprašamo kaj je bilo temu tipu, zakaj je on to naredil	Vprašamo se kaj mu je bilo	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D45. Takšno širino s faksom dobiš.	Dobiš širino	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
D46. akademsko pa se mi zdi, koliko odneseš, odneseš čisto odvisno kakšen tip si.		Akademsko odneseš odvisno od tega kakšen si	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

D47. Ja, skozi sem nekaj delal.			Delo ves čas	Dodatno delo
D48. Že takoj se začel s študentskim delom, da sem imel za preživetje.		Delo za preživetje	Študentsko delo	Dodatno delo
D49. sicer sem živel doma, ampak sem si vse sam plačeval.		Sam plačeval	Plačevanje	Dodatno delo
D50. Delal sem tudi na društvo za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem, tam sem delal nekaj preko študenta in z njimi tudi kasneje sodeloval.		Društvo za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem	Študentsko delo	Dodatno delo
D51. Delal sem raznorazne stvari, samo da sem imel stik z ljudmi.		Stik z ljudmi	Raznolika dela	Dodatno delo
D52. To je bilo od Petrola.			Petrol	Dodatno delo
D53. do hostese v domu kulture.			Hostesa	Dodatno delo
D54. Politično sem se zelo angažiral, vsaj enih 5-6 let.			Politična angažiranost	Dodatno delo
D55. bil sem pri socialnih demokratih.			Socialni demokrati	Dodatno delo
D56. in sem bil tam na raznoraznih kongresih, seminarjih.			Kongresi, seminarji	Dodatno izobraževanje
D57. Še danes se mi zdi da se socialni delavci premalo politično vključujejo, zato pa je tudi kaos.			Premalo političnega angažiranja s strani socialnih delavcev	Dodatno delo
D58. Delal sem na Kraljih ulice.		Kralji ulice	Prostovoljstvo	Dodatno delo
D59. nekaj malega sem sodelovala tudi z Friškovcem v zaporih.		V zaporih	Prostovoljstvo	Dodatno delo
D60. V domu za ostarele sem imel 3 projekte.		V domu za stare	Projekti	Dodatno delo
D61. Če se angažiraš sam, lahko na faksu dobiš veliko izkušenj.			Pridobitev izkušenj če se angažiraš	Dodatno delo
D62. Iskreno največji izzivi so mi bili, ko so bili kakšni izpiti, kjer se je bilo treba učiti na pamet		Izpiti	Učenje na pamet	Izzivi tekom študija
D63. Roko na srce, naš faks ni težek, je pa tako da moraš razumeti stvari.			Fakulteta ni težka	Izzivi tekom študija

D64. Enih par izpitov je bilo takšnih, da si se moral na pamet učiti in tam sem imel res probleme.		Par izpitov	Učenje na pamet	Izzivi tekom študija
D65. Nisem imel nekih osebnih izzivov.		Ni jih bilo	Osební izzivi	Izzivi tekom študija
D66. Zdaj ko primerjam je bilo tisto obdobje res lahko.		Tisto obdobje je bilo lahko	Osební izzivi	Izzivi tekom študija
D67. Tukaj te potem odraslost dohiti.			Dohiti te odraslost	Izzivi po študiju
D68. Dokler se imel še status, sel delal preko študentskega servisa.			Ne moreš delati preko študentskega servisa	Izzivi po študiju
D69. imel popuste.			Brez popustov	Izzivi po študiju
D70. jedel na bone.			Brez bonov	Izzivi po študiju
D71. Kar naenkrat iz statusa študenta, kjer imaš zavarovanje kríto si odrasla oseba.		Brez kritega zavarovanja	Preskok iz študenta v odraslo osebo	Izzivi po študiju
D72. in nimaš zavarovanja.			Nimaš zavarovanja	Izzivi po študiju
D73. Naenkrat nisi več študent.			Nisi študent	Izzivi po študiju
D74. ampak brezposeln in moraš iti na zavod.			Si brezposeln	Izzivi po študiju
D75. To je dejansko tako hud preskok.			Hud preskok	Izzivi po študiju
D76. Kar naenkrat si soočen z realnostjo in nimaš vsega tega, kar si imel prej.			Soočenje z realnostjo	Izzivi po študiju
D77. Jaz sem se ravno v tem obdobju selil v Maribor iz Kamnika, zaradi bivše partnerke.			Selitev iz Kamnika v Maribor	Izzivi po študiju
D78. Tukaj sem imel več izzivov, saj nisem popolnoma nobenega poznal.		Nobenega poznal	Selitev iz Kamnika v Maribor	Izzivi po študiju
D79. in sem pošiljal prošnje, klical vse naokrog.		Klicanje, pošiljanje prošenj	Preživljanje časa	Izzivi po študiju
D80. in čakal na pripravništvo.		Čakanje na pripravništva	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
D81. Ta preskok bi moral biti malo bolj blag, da bi te na to pripravili.		Morali bi te pripraviti nanj	Preskok	Izzivi po študiju
D82. Ko sem izvedel, da pridejo razpisi za pripravništvo sem potem pohítel in naredil diplomo.		Naredil diplomo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve

D83. Vmes pa sem tri leta delal preko študenta kot natakar pri prijatelju.	Tri leta kot natakar	Študentsko delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
D84. Ironija je, da sem takrat služil suvereno več kot danes.	Večji zaslužek kot sedaj	Študentsko delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
D85. Tako sem se takrat preživljal, živel sem doma pri starših in jim dajal za stroške.		Živel doma in dajal za stroške	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
D86. V Maribor sem prišel septembra, decembra je ven prišel razpis.		Decembra prišel ven razpis	Način	Proces iskanja pripravništva
D87. Takrat od septembra do decembra sem klical čisto vse institucije, ki so zaposlovale socialne delavce.		Klicanje institucij	Način	Proces iskanja pripravništva
D88. Klical sem tudi na socialno zbornico, kaj je s temi razpisi ali bodo prišli ven.		Klicanje na socialno zbornico	Način	Proces iskanja pripravništva
D89. Klical sem tudi na zdravstveno zbornico, da bi šel delati za pripravnika.		Klicanje na zdravstveno zbornico	Način	Proces iskanja pripravništva
D90. Čakal in čakal sem, da bo ven prišel razpis.		Čakanje na razpise	Način	Proces iskanja pripravništva
D91. Na zavod za zaposlovanje se ne moreš zanašati.		Na zavod se ne gre zanašati	Način	Proces iskanja pripravništva
D92. Potem je prišel decembra razpis za pripravnike na CSD Ruše, na CSD Maribor, v Domu Danice Vogrinc, na Sončku in še na drugih.		CSD Ruše, CSD Maribor, Dom Danice Vogrinc, Sonček in še drugi	Način	Proces iskanja pripravništva
D93. Poslal sem prošnje vseh povsod, saj nisem hotel biti izbirčen.		Pošiljanje prošenj	Način	Proces iskanja pripravništva
D94. Dobil sem tri pozitivne odgovore.			Tri pozitivni odgovori	Proces iskanja pripravništva
D95. Izključno sem CSD Maribor zbral zato, ker je bil največji center v Sloveniji.		Največji center v Sloveniji	Zbral CSD Maribor	Proces iskanja pripravništva
D96. Zdelo se mi je, da bom najlažje v roku enega leta naredil vtis.		Vtis v enem letu	Zbral CSD Maribor	Proces iskanja pripravništva

D97. in si ustvaril dovolj kontaktov.		Dovolj kontaktov	Zbral CSD Maribor	Proces iskanja pripravništva
D98. da me bodo enkrat poklical nazaj, ko bo nekdo odšel v porodniško, bolniško ali v pokoj.		Poklicali ko bo nekdo v porodniški, bolniški	Zbral CSD Maribor	Proces iskanja pripravništva
D99. Nisem imel nikakršnih vez ali poznanstev, da sem dobil pripravništvo.		Brez poznanstev	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
D100. in to mi je še danes velik ponos.		Brez, v ponos	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
D101. Ko sem končal pripravništvo in strokovnega, sem čakal da se kjerkoli kaj odpre.		Čakanje da se kjerkoli odpre	Čas po pripravništvu	Proces iskanja pripravništva
D102. Hvala bogu so me klicali tukaj iz Csd nazaj in sem začel delat.		Klicali nazaj na CSD	Čas po pripravništvu	Proces iskanja pripravništva
D103. Pripravništvo sem delal na CSD Maribor.		Center za socialno delo	Delovno mesto	Opis pripravništva
D104. na enoti pomoč posamezniku in družini.		Pomoč posamezniku in družini	Delovno mesto	Opis pripravništva
D105. Takrat smo bili trije pripravniki, od tega sta bila dva pravnik.		Eden izmed treh pripravnikov	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D106. Ko primerjam, sem veliko več sodeloval z mentorico, kot pa onadva s svojo.		Sodelovanje z mentorico	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D107. Veliko me je vključevala z drugimi strokovnimi delavci.		Vključevanje v delo drugih strokovnih delavcev	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D108. prav tako se me v delu vključevali tudi oni.		Strokovni delavci vključevali	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D109. Kjerkoli sem spleta delati pripravništvo je to CSD.		Spleta se delati na CSD	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D110. Pripravništvo je bilo zelo aktivno.		Aktivno	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D111. še za en teden sem šel delat v zapor.		Delo v zaporu	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D112. Dobiš širino za naprej kot strokovni delavec, v primerjavi s tistimi, ki so opravljali pripravništvo v zdravstvu.		Dobiš širino kot strokovni delavec	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva

D113. Ko razmišljam za nazaj sem imel neverjetno srečo, res se mi je dobro poklopilo.		Srečo da se je poklopilo	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D114. Prav je tudi bilo, da je bilo takrat pripravništvo eno leto.		Da traja eno leto	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
D115. zdaj so spremenili na pol leta in se mi zdi da je to premalo.		6 mesecev	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
D116. V pol leta ne dobiš dovolj »filinga«, za delo in ne pokažeš neko kontinuiteto za opravljanje tega dela, neko kakovost dela.		V pol leta ne pokažeš kakovosti, kontinuitete	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
D117. Pripravništvo mi je zelo pomagalo.			Zelo pomagalo	Pomoč pripravništva
D118. Imel sem to srečo, da sva se z mentorico veliko pogovarjala.			Pogovori z mentorico	Pomoč pripravništva
D119. analizirala.			Analiziranje	Pomoč pripravništva
D120. evalvirala zakaj sem nekaj naredil.			Evalvacija	Pomoč pripravništva
D121. Res sva imela globlje debate v zvezi z mojim delom, zakaj sem nekaj naredil, zakaj nisem.			Pogovori o delu	Pomoč pripravništva
D122. Jaz sem imel supervizijo res ves čas.			Supervizija ves čas	Pomoč pripravništva
D123. Jaz sem še danes moji mentorici zelo hvaležen.			Hvaležnost mentorici	Pomoč pripravništva
D124. Pri strokovnem izpitu pa ne razumem tega formata kot je sedaj.			Nerazumevanje načina strokovnega izpita	Pomoč strokovnega izpita
D125. Razumem, da moraš kot socialni delavec poznati zakone, ampak jih imaš na danes dosegu roke vsepovsod.			Poznati zakone, ampak jih imaš na dosegu roke	Pomoč strokovnega izpita
D126. Kar naenkrat moraš znati zakone na pamet ali pa da moraš znati 8 evropskih poslancev.			Znanje zakonov, znanje 8 poslancev	Pomoč strokovnega izpita
D127. To ne bo nobenemu uporabniku			Ne bo koristilo uporabniku	Pomoč strokovnega izpita

pomagalo, ko bo prišel k meni.				
D128. Ni pravi format strokovnega izpita.			Ni pravi format	Pomoč strokovnega izpita
D129. in ne vidim smisla v socialni zbornici.			Ni smisla v socialni zbornici	Pomoč strokovnega izpita
D130. Zdaj se sam učim družinski zakonik in si vse preberem.			Vse prebereš v zakoniku	Pomoč strokovnega izpita
D131. Kaj je pa bilo 3 leta nazaj na strokovnem izpitu, mi je v bistvu vseeno, ker je izšel novi zakon.			Izšel je novi zakon	Pomoč strokovnega izpita
D132. Preverjati bi morali, kako delamo.		Preverjati kako delamo	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
D133. koliko smo strokovni.	Strokovnost	Preverjati kako delamo	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
D134. Če imamo čut za poslušanje.	Poslušanje	Preverjati kako delamo	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
D135. za analizo samega sebe.	Analiziranje	Preverjati kako delamo	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
D136. to je važno pri strokovnem delavcu, ne pa to če ti poznaš vse zakone na pamet.	Ne da poznamo zakone na pamet	Preverjati kako delamo	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
D137. Zdi se mi, da je socialno delo v Sloveniji izjemno podcenjeno.		Socialno delo je podcenjeno	Država	Spremembe
D138. Zelo so negativno nastrojeni, čeprav delamo marsikaj dobrega.		Negativno nastrojeni	Ljudje	Spremembe
D139. Če bi ljudje vedeli v kakšnih pogojih delamo, bi bilo drugače.		Ne vedo v kakšnih pogojih delajo socialni delavci	Ljudje	Spremembe
D140. Mediji poročajo: »Kje je bilo socialno delo?« in je tako na splošno takoj negativna slika socialnega dela.		Poročajo: »Kje je bilo socialno delo?«	Mediji	Spremembe
D141. »Kje je na primer fakulteta takrat? Kje je socialna zbornica?«.		»Kje sta?«	Fakulteta, socialna zbornica	Spremembe
D142. Pri fakulteti pogrešam njen glas v javnosti.		Glas v javnosti	Fakulteta	Spremembe
D143. Fakulteta in študentje bi se morali bolj politično udeleževati.		Bolj politično udeleževati	Fakulteta, študentje	Spremembe

D144. Sprašujem se kje so danes študentske akcije, politična vključenost.		Študentske akcije, politična vključenost	Študentje	Spremembe
D145. Danes bi morali povzdigniti glas in nekaj narediti za to.		Povzdigniti glas	Študentje	Spremembe
D146. Potem pa slišiš, da si profesorji izplačujejo dodatek za stalno pripravljenost.		Izplačujejo dodatek za stalno pripravljenost	Profesorji	Spremembe
D147. Na faksu bi moral en del učnega načrta nameniti temu, kaj je razlika med študentom in odraslim življenjem.		V učnem načrtu o prehodu v odraslost	Fakulteta	Spremembe
D148. Mislim, da če bi študentje vedeli, da je tako velik preskok bi se bolj angažirali.		Če bi vedeli za preskok, bi se bolj angažirali	Študentje	Spremembe
D149. Zavodi za zaposlovanje pa so tako ali tako sami sebi namen.		So sami sebi namen	Zavod za zaposlovanje	Spremembe
D150. Na nek način sem užaljen, da imamo tukaj javno šolstvo, ni treba plačevati in zdaj ste toliko denarja vrgli zame v stran, ker ne morem dobiti »šihta«, ker nisem bil pripravnik in ker nisem naredil strokovnega.		Stran vržen denar in ne moreš dobiti službe	Država	Spremembe
D151. Država v tej smeri ne nudi nobenega zagotovila, da boš lahko delal strokovni izpit		Ne daje zagotovil, da boš lahko delal strokovni izpit	Država	Spremembe
D152. Država me na nek način sili, da grem v tujino.		Sili da greš v tujino	Država	Spremembe
D153. ali pa da z vsem spoštovanjem do vseh, delam delo za katerega nisem študiral.		Delaš delo za katerega nisi študiral	Država	Spremembe
D154. Mačehovsko je to od države, da ves čas računajo na evropska sredstva.		Računa na evropska sredstva	Država	Spremembe
D155. in če jih ni, pač ni pripravništev.		Ni pripravništev	Država	Spremembe

D156. ali pa naj si organizacije same najdejo denar.		Organizacije morajo same najti denar	Država	Spremembe
D157. Fakulteta bi se tukaj lahko oglasila, kot socialni partner, da bi skupaj delali socialno politiko.		Socialni partner za socialno politiko	Fakulteta	Spremembe
D158. Delam na Centru socialno delo.		Center za socialno delo	Da	Zaposlitev v socialnem delu
D159. Tukaj sem zaposlen dve leti in pol.		Dve leti in pol	Čas zaposlitve	Zaposlitev v socialnem delu
D160. Nočem delati na društvih.		Nočem delati na društvih	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D161. rabim neka javna pooblastila.		Rabi pooblastila	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D162. in neko kazensko odgovornost za moje delo, ker se mi zdi, da sem takrat najboljši in da delam maksimalno.		Kazenska odgovornost da dela maksimalno	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D163. Rabim nek pritisk, da se potem lahko izkažem.		Rabi pritisk	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D164. Tukaj imamo večkrat že preveč javnih pooblastil.		Preveč javnih pooblastil	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D165. ampak to me sili, da stojim za svojim delom.		Sili da stoji za delom	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D166. in delam kakovostno.		Dela kakovostno	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D167. Znanka dela v društvo in je tam, da bere uporabnikom knjige in gre z njimi v »šoping«.	Bere knjige uporabniki in z njimi nakupuje	Znanka dela v društvih	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D168. Jaz če bi to delal ne vem, kako bi se počutil, rabim občutek, da delam.	Ne ve kako bi se počutil	Znanka dela v društvih	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D169. Dejstvo je, da smo kadrovske podhranjeni.		Kadrovska podhranjenost	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D170. da ne zmoremo dela sproti.		Ne zmorejo dela sproti	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D171. in da zaostajajo stvari.		Zaostajajo stvari	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D172. Ministrstvo je samo priznalo, da bi CSD-ji potrebovali eno tretjino več ljudi.		CSD potrebuje več ljudi	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D173. Vsi drvimo v neko izčrpanost.		Izčrpanost	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu
D174. in se bomo vsi slej kot prej izgoreli.		Izgoretje	Mnenje o socialnem delo	Zaposlitev v socialnem delu

D175. Dobiti nove delavce na CSD je problem, ker se socialni delavci ne odločajo za to.		Socialni delavci nočejo delati na CSD	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
D176. Stanje je res čisto mimo.		»stanje je mimo«	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
D177. Jaz v tem trenutku delam na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, delam mesečne pravice.		Pravice iz javnih sredstev	Delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
D178. To je vstopna točka na CSD.		Vstopna točka na CSD	Delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
D179. Ravno sem med menjavanjem področja.		Menjavanje področja	Delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
D180. Izobražujem se tudi za delo z povzročitelji nasilja.		Izobraževanje za delo S povzročitelji nasilja	Delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
D181. Sčasoma bi rad šel na mladostnike in to je nekaj kar si želim že od nekdaj.		Mladostniki	Željeno delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
D182. Največja prednost CSD-ja je, da lahko krožiš znotraj hiše.		Na CSD krožiš	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
D183. in dejansko delaš različne stvari, da rasteš kot strokovni delavec in oseba.		Rasteš kot strokovni delavec in oseba	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E1. Star sem 28 let.		28 let	Starost	Predstavitev sogovornika
E2. magistriral sem aprila 2019.		Magistriral 2019	Študijski program	Predstavitev sogovornika
E3. Magistriral sem na smeri vzgoja in izobraževanja.		Smer vzgoja in izobraževanje	Študijski program	Predstavitev sogovornika
E4. Že prej sem študiral muzikologijo na »filofaksu«.			Prej študiral muzikologijo	Razlog za vpis
E5. Sem se odločil, da mi ni ok.		Ni bilo v redu	Prej študiral muzikologijo	Razlog za vpis
E6. in sem šel iskat po predmetniku, kaj bi mi bilo všeč.			Iskal po predmetniku kaj bi mu bilo všeč	Razlog za vpis
E7. Socialno delo ni imelo matematike.			Ni matematike	Razlog za vpis
E8. in zdelo se mi je razgibano.			Razgibano delo	Razlog za vpis
E9. in da bi se lahko v tem našel.			Našel v tem	Razlog za vpis
E10. Potem pa sem se, predvsem skozi prakso, noter našel.		Skozi prakso	Našel v tem	Razlog za vpis

E11. Nič posebnega niso rekli se mi zdi bi bilo čisto vseeno kaj bi šel študirat.			Ni bilo odziva	Odziv okolice
E12. Večinoma pa ljudje vprašajo na katerem faksu je to.			Vprašajo na kateri fakulteti je to	Odziv okolice
E13. Ne vem če vsi točno razumejo razliko med sociologijo in socialnim delom.			Ne razumejo razlike med socialnim delom in sociologijo	Odziv okolice
E14. Tisti, ki imajo izkušnje s socialnim delom imajo velikokrat negativno reakcijo v smislu zakaj bi ti to študiral.		»zakaj bi to študiral?«	Negativna reakcija tistih, ki imajo negativne izkušnje s socialnim delom	Odziv okolice
E15. Sem zaznal tudi neke negativne konotacije.			Negativna reakcija	Odziv okolice
E16. Prednost je ta, kljub temu da je univerzitetni program, da je toliko prakse.		Prakse	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E17. Praksa je bila tisto, kar me je držala po konci, da nisem pustil faksa.	Praksa pomagala, da ni pustil fakultete	Praksa	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E18. Sam faks pa ni v stiku s prakso.		Ni v stiku s prakso	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E19. in nekateri predavatelji še vedno sedijo na svojih lovorikah par desetletij nazaj.		Profesorji sedijo na lovorikah	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E20. Verjetno ni to samo na naši fakulteti.	Ni samo pri nas tako	Profesorji sedijo na lovorikah	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E21. ampak težko je imeti neke relevantne pogovore, če ljudje še vedno »bluzijo« svoje.		Ljudje na fakulteti »bluzijo«	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E22. brez nekega realnega stika.		Brez realnega stika	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
E23. Mislim, da mi faks ni pomagal pri osebnem življenju.			Ni pomagala pri osebnem življenju	Doživljanje izobraževanja
E24. čeprav mi je pa veliko sošolk govorilo, da so čisto druge osebe zaradi študija.		Sošolke govorile, da jih je spremenilo	Ni pomagala pri osebnem življenju	Doživljanje izobraževanja
E25. Meni so vsa ta načela socialnega dela zelo naravna.		Načela socialnega dela so mu naravna	Ni pomagala pri osebnem življenju	Doživljanje izobraževanja

E26. samorefleksija je bila nekaj kar sem imel ponotranjeno.		Ima ponotranjeno samorefleksijo	Ni pomagala pri osebnem življenju	Doživljanje izobraževanja
E27. Ne bi rekel, da je faks kaj v tej smeri spremenil.		Fakulteta me ni spremenila	Ni pomagala pri osebnem življenju	Doživljanje izobraževanja
E28. Kar se socialnega dela tiče sem imel veliko izobraževanj.			Veliko izobraževanj	Dodatno izobraževanje
E29. sploh kar se komunikacijskih veščin tiče.			Glede komunikacijskih veščin	Dodatno izobraževanje
E30. Imel sem tudi eno specifično o samomorilnosti in samopoškodovanju.			O samomorilnosti in samopoškodovanju	Dodatno izobraževanje
E31. Bil sem na erasmusu, kjer sem šel na modul kreativnost v delu, kar je za delo z mladimi zelo koristno.			Erasmus, kreativnost v socialnem delu	Dodatno izobraževanje
E32. Potem so bila pa vsa izobraževanja pri prostovoljnem delu.			Izobraževanja pri prostovoljnem delu	Dodatno izobraževanje
E33. Pridobivanje raznoraznih kompetenc, kjer sem se velik naučil za socialno delo.			Raznorazne kompetence	Dodatno izobraževanje
E34. Imel sem par trenutkov, mislim, da je bil tretji letnik, ko me je res imelo da bi pustil faks.		V tretjem letniku	Hotel pustiti fakulteto	Izzivi tekom študija
E35. Isto se mi je zgodilo na magistrskem študiju in to je bilo kar težko končat.		Na magistrskem študiju	Hotel pustiti fakulteto	Izzivi tekom študija
E36. Nisem videl smisla v samem programu.		Ni videl smisla v programu	Hotel pustiti fakulteto	Izzivi tekom študija
E37. in potem mi je bilo težko iti na predavanja in vaje, ker se mi ni zdelo smiselno.		Težko obiskovati predavanja in vaje	Hotel pustiti fakulteto	Izzivi tekom študija
E38. To je bil res tako velik izziv.		Velik izziv	Hotel pustiti fakulteto	Izzivi tekom študija
E39. Vmes sem zgubil stanovanje v Ljubljani in sem se moral voziti, to so bile velike nevšečnosti.		Zgubil stanovanje v Ljubljani in se moral voziti	Osební izzivi	Izzivi tekom študija
E40. Jaz nosim odgovornost, da bom			Nosi odgovornost za kakovost dela	Izzivi tekom študija

poklic kakovostno delal in to je namen.				
E41. Program pa izvajajo ljudje, ki gledajo na to da bodo imeli službo, dovolj točk, ur kakorkoli že.			Program izvajajo ljudje, ki le želijo obdržati službo	Izzivi tekom študija
E42. Na izvedbi se je to zelo poznalo.			Na izvedbi se je poznalo	Izzivi tekom študija
E43. Ko sem končal faks sem si rekel, zdaj pa počitnice.			»Zdaj pa počitnice«	Izzivi po študiju
E44. Ampak nekaj me je pičilo in sem kar začel gledati razpise.			Začel gledati razpise	Izzivi po študiju
E45. in sem se kar prijavil na vse razpise, takrat je bilo razpisano 6 pripravnških mest.			Prijavil na razpise	Izzivi po študiju
E46. Delal sem preko študenta.		Študentsko delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
E47. Drugače pa sem takoj, v enem mesecu dobil po magisteriju pripravništvo.		En mesec	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
E48. Imeli so razpis, jaz nobenega na Soči nisem poznal.		Brez poznanstev	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
E49. Jaz sem se prijavil.		Prijavil na razpise	Način	Proces iskanja pripravništva
E50. in šel na razgovor.		Razgovor	Način	Proces iskanja pripravništva
E51. bilo nas je 20 in so izbrali mene.		Izmed dvajset izbrali mene	Način	Proces iskanja pripravništva
E52. Res sem vesel, da so izbrali mene.		Vesel, da so ga izbrali	Počutje	Proces iskanja pripravništva
E53. ogromno sem se naučil, dobil širino.		Ogromno se je naučil	Počutje	Proces iskanja pripravništva
E54. Me je pa bilo zelo strah, kako bo na pripravništvu.		Strah	Počutje	Proces iskanja pripravništva
E55. ker sem imel občutek, da je v nevladnem sektorju kjer sem prej delal prakso, precej drugače kot pa v eni instituciji.		Kako bo delati v instituciji	Počutje	Proces iskanja pripravništva
E56. Ampak sem potem hitro videl, če znaš delati z ljudmi, se boš povsod znašel.		Hitro znašel	Počutje	Proces iskanja pripravništva
E57. Delal sem na Soči.		Soča	Delovno mesto	Opis pripravništva
E58. To je pripravništvo v zdravstvu.	V zdravstvu	Soča	Delovno mesto	Opis pripravništva

E59. kar je nepričakovano, ker si nisem mislil, da bom tako začel.		Nepričakovano	Počutje	Opis pripravništva
E60. Imel sem predsodke o zdravstvu nasploh.		Predsodki o zdravstvu	Počutje	Opis pripravništva
E61. da si bom moral dati gor haljo.		Mislil, da bo nosil haljo	Počutje	Opis pripravništva
E62. da bodo diagnoze.		Mislil, da bodo diagnoze	Počutje	Opis pripravništva
E63. da bomo s »pacienti« delali.		Mislil, da bodo delali s »pacienti«	Počutje	Opis pripravništva
E64. V bistvu ni tako, ampak je res kakovostno socialno delo.		Kakovostno socialno delo	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E65. sploh pa imajo na Soči čas.		Na Soči imajo čas	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E66. in se mi zdi, da je čas ključna stvar, saj se povsod soočajo s pomanjkanjem časa.		Čas je ključna stvar	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E67. Na Soči si ga lahko vzameš.		Na Soči si lahko vzameš čas	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E68. ker se lahko z zdravniki zмениš, te poslušajo, te slišijo in je to zelo velika prednost.		Z zdravniki se lahko pogovoriš	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E69. Tudi kolektiv socialnih delavk je zelo povezan.		Povezanost socialnih delavk	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E70. Jaz sem imel eno mentorico.		Mentorica	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E71. ampak hkrati sem vedel, da se lahko na vse izmed njih zanesem, kar koli sem rabil.		Lahko zanesel na vse socialne delavke	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E72. Tudi ko je mentorica zmes zbolela, sem točno vedel kam grem lahko.		Med bolniško odsotnostjo mentorice, vedel kam naj gre	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
E73. Pri meni je glavni minus to da je samo pol leta.		6 mesecev	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
E74. Trenutno čakam, da dajo razpis za socialno delo ven.		Čaka na razpis	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
E75. Ampak načeloma strokovni izpit iz zdravstva meni v praksi ne bo pomagal.			Strokovni izpit iz zdravstva ne bo pomagal	Pomoč strokovnega izpita
E76. Dal mi je širino.			Dal širino	Pomoč strokovnega izpita

E77. razumevanje kako zdravstveni sistem deluje.			Razumevanje kako zdravstveni sistem deluje	Pomoč strokovnega izpita
E78. ampak zares sem jaz zadnji, ki bo moral urgirat v službi.			Zadnji, ki bo mogel zdravstveno posredovati	Pomoč strokovnega izpita
E79. Sem se pa odločil, da grem definitivno naredit strokovni izpit iz socialnega varstva, ker tisto pa pride prav.			Odločil za izpit v socialnem varstvu	Pomoč strokovnega izpita
E80. Se mi zdi, da vse te trike, detajle kakšne pravice ima 18 let star človek, ki se je poškodoval pri delu, te stvari pa se bi bilo v redu naučit in zato grem na izpit iz socialnega varstva.			Rad bi poznal pravice iz socialnega varstva	Pomoč strokovnega izpita
E81. Pripravnništvo pomaga, ker sem bolj zaposljiv.			Zaposljivost	Pomoč pripravnništva
E82. in da lahko delam strokovni izpit.			Pogoj za opravljanje strokovnega izpita	Pomoč pripravnništva
E83. Dejstvo je da sem pridobil veliko kompetenc.			Veliko kompetenc	Pomoč pripravnništva
E84. in na samozavesti sem pridobil.			Pridobitev samozavesti	Pomoč pripravnništva
E85. ker ko enkrat vidiš da imaš to, se je lažje potem usmerit v delo.			Ko vidiš da zmoreš, se lažje usmeriš v delo	Pomoč pripravnništva
E86. Fakulteta bi rabila menjavo kadra.		Menjava kadra	Fakulteta	Spremembe
E87. Predvsem menjavo predsodkov, ki so jih ustvarili na določenih področjih, kjer se socialno delo opravlja.		Opustitev predsodkov o področjih	Fakulteta	Spremembe
E88. V zdravstvu bi morali socialne delavce bolj podpreti.		Podpreti socialne delavce v zdravstvu	Fakulteta	Spremembe
E89. namesto da se določene glave delajo kot da je to greh.	Delajo se da je to greh	Podpret socialne delavce v zdravstvu	Fakulteta	Spremembe
E90. Pripravnništva iz socialnega varstva praktično ni.			Pripravnništva iz socialnega varstva ni	Spremembe
E91. tukaj sta nas socialna zbornica, ministrstvo razočarala.		Razočaranje	Socialna zbornica, ministrstvo	Spremembe

E92. Fakulteta v tej smeri ne dela čisto nič.		V smeri pripravištev ne dela čisto nič	Fakulteta	Spremembe
E93. na protestu kjer smo bili sem videl samo tri profesorice, čeprav govorili o tem vsi.		Na protestu samo tri profesorice	Fakulteta	Spremembe
E94. Tukaj se tudi pokaže ta razlika med teorijo in delovanjem.	Razlika med teorijo in delovanjem	Na protestu samo tri profesorice	Fakulteta	Spremembe
E95. Ministrstvo bi lahko financ spet namenil temu.		Več financ	Ministrstvo	Spremembe
E96. Faks bi lahko omejil število mest, saj nas je ogromno.		Omejitev vpisa	Fakulteta	Spremembe
E97. To bi ministrstvo in fakulteta mogla vedeti, koliko je delovnih mest.		Morala vedeti koliko je delovnih mesto	Ministrstvo in fakulteta	Spremembe
E98. in kolika je dejanska potreba, ker sto na leto je velika številka.		Koliko je dejanska potreba	Ministrstvo in fakulteta	Spremembe
E99. Trenutno ne delam.			Ne	Zaposlitev v socialnem delu
E100. ampak delam preko avtorske pogodbe za Fakulteto za socialno delo.		Preko avtorske pogodbe za fakulteto	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
E101. To kot zunanji raziskovalec, recimo da je to tudi neko področje socialnega dela.		Kot zunanji sodelavec	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
E102. Na sploh se vidim v socialnem delu.		Se vidi v socialnem delu	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E103. vprašanje je pa za kolk dolgo.		Vprašanje za koliko dolgo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E104. ne vem če za celo življenje.		Ne ve če za celo življenje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E105. Na Soči so bili težki pacienti in je zelo izčrpavajoče.		Na Soči so težki pacienti, izčrpavajoče	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E106. Skrbi me, da bom izgorel.		Skrbi ga izgoretje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E107. ne vem če bi lahko delal celo življenje.		Ne ve če za celo življenje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E108. in hkrati ohranil tako kakovost.		Ali bi lahko ohranil kakovost	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
E109. in empatijo kot jo imam zdaj		Ali bi lahko ohranil empatijo	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
F1. Stara sem 25 let.		25 let	Starost	Predstavitev sogovornika

F2. faks sem končala septembra 2018, takrat sem magistrirala.		Magistrirala 2018	Študijski program	Predstavitve sogovornika
F3. V bistvu je to bila moja prva izbira.		Prvo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
F4. Pritegnilo me je to, da sem vedela, da bi rada delala z ljudmi.			Delo z ljudmi	Razlog za vpis
F5. da mi je bila blizu komunikacija, pomoč ljudem.			Pomoč ljudem, komunikacija z ljudmi	Razlog za vpis
F6. Sama sem bila tako naravnana, da mi to v bistvu ni predstavljalo službo, ampak nekaj kar me je zanimalo.			Osebnost, ne predstavlja službe, ampak nekaj zanimivega	Razlog za vpis
F7. Veseli so bili, da bom sploh šla študirat.			Veseli so	Odziv okolice
F8. Vedeli so, da bom šla nekaj v tej smeri, ker sem vedno tako naravnana.			Vedeli so da bo šla to študirat	Odziv okolice
F9. Nobeden ni skritiziral ali pa da bi hvalil.			Brez kritike, brez pohvale	Odziv okolice
F10. Na splošno je mnenje o fakulteti, da na nek način mi »prolazimo u izi«.			Mnenje, da študentje »prolazijo u izi«	Odziv okolice
F11. Drugače pa te »folk« vpraša, kaj pa ti sploh delaš, kaj je tvoje delo.			Vprašajo te kaj delaš	Odziv okolice
F12. Različni odzivi okolice.			Različni odzivi	Odziv okolice
F13. Izobraževanje v redu.		Izobraževanje	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F14. ampak se preveč vsebine ponavljajo.		Ponavljajoče vsebine	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F15. Premalo široko je postavljeno.		Premalo široko	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F16. določena področja sploh niso pokrita.		Določena področja niso pokrita	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F17. Recimo zdravstva je eno izmed teh o katerem nič ne zveš o njem na fakulteti.		O zdravstvu ne zveš nič	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F18. To me je motilo, ker je mogoče nekdo, ki bi ga to zanimalo in se nima možnosti srečati s tem.	Nimaš se možnosti srečati s tem	O zdravstvu ne zveš nič	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F19. Drugače je bilo zanimivo.		Bilo je zanimivo	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

F20. če te to zanima tudi ne pretežko.		Ne pretežko	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F21. Raje bi imela manj znanja na več različnih področjih.		Več znanja na različnih področjih	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
F22. kakor pa to da se potem stvari ponavljajo za eno področje.		Ponavljanje enega področja	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F23. Osebnost mi je pomagalo, da začneš na stvari drugače gledat.	Drugače gledaš na stvari	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F24. ali pa da si daš možnost, da o kakšni stvari še enkrat premisliš, o katerih nisi razmišljal.	Razmišljaš o stvareh, o katerih prej nisi	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F25. Mogoče mi je pomagalo tudi pri tem, da sem sama začela brskati naprej.	Brskanje naprej	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F26. da me je začela zanimat npr. terapija, terapevtski odnos.	Zanimanje za terapijo	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F27. Pri osebni rasti mi je pomagalo, kar pride posledično ker se o tem izobražuješ.	Izobraževanje	Osebnostna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F28. Teorija je na našem faksu predstavljena idealno, zelo nerealno.		Teorija je predstavljena idealno, nerealno	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F29. To je socialno delo, ne narobe razumet.		To je socialno delo	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F30. ampak super bi bilo če bi bilo dejansko socialno delo, ki ga mi delamo.	Ampak ni socialno delo ki ga delamo v tem sistemu	To je socialno delo	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F31. So pa realno stanje papirji.		Realno stanje papirji	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F32. odločbe in podobne zadeve.		Odločbe	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F33. To mene moti, da te ne pripravijo na zaposlitev.		Ne pripravijo te na zaposlitev	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F34. Lepo ti predstavijo socialno delo.		Lepo predstavljajo socialno delo	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F35. ampak je po mojem mnenju program, katerega se mi učimo, bolj za terapevta.		Program je za terapevta	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
F36. Čeprav je socialni delavec tudi to, ampak ne v tem		Socialni delavec ni terapevt v tem sistemu	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

sistemu kot ga imamo mi.				
F37. Prostovoljno delo sem delala v materinskem domu, v sklopu Centra za socialno delo.		Materinski dom	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F38. Prav tako sem delala v mladinskem centru.		Mladinski center	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F39. in pa na osnovni šoli.		Osnovna šola	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F40. Drugače pa sem prostovoljno pomagala mami, ki je zaposlena na RTV-ju.		Pomoč mami na RTV-ju	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F41. vsako leto organizirat dedka mraza za otroke od zaposlenih.		Organiziranje dedka mraza	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F42. pa sprejem prvošolčkov septembra, ker imajo oni to organizirano za svoje zaposlene.		Sprejem prvošolčkov	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F43. Prostovoljno sem pomagala pri otroški olimpijadi občine Trzin.		Otroška olimpijada občine Trzin	Prostovoljstvo	Dodatno delo
F44. Izobraževala sem se o varnosti na internetu.			O varnosti na internetu	Dodatno izobraževanje
F45. Na začetku seveda s tem, da se naučiš učiti.			Učenje učenja	Izzivi tekom študija
F46. Pa to da imaš strnjena predavanja, seminarje in da potem pišeš izpite, seminarske.			Predavanja, seminarji, izpiti	Izzivi tekom študija
F47. V srednji šoli smo bili navajeni, da poveš bistvo.			V srednji šoli navajen bistva	Izzivi tekom študija
F48. po drugi strani pa je tukaj poudarjena velikokrat količina in ne kvaliteta kaj imaš napisanega.			Kvantiteta ne kvaliteta	Izzivi tekom študija
F49. Mene je to področje tolk zanimalo, da nisem imela izzivov tekom faksa.			Brez izzivov	Izzivi tekom študija
F50. Se mi zdi, da več izzivov je bilo po koncu.			Več izzivov po koncu	Izzivi po študiju
F51. ko sem se zaradi osebnega življenja			Odločila da jo zanima terapija	Izzivi po študiju

odločila, da me zanima terapija.				
F52. da sem šla sama skozi proces terapije.			Skozi proces terapije	Izzivi po študiju
F53. Stres je bil iskanje pripravništva.		Stres	Iskanje pripravništva	Izzivi po študiju
F54. ampak sem imela v bistvu res srečo, da sem ga v dveh mescih našla.		Dva mesca	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
F55. tako da nisem bila dolgo doma.			Ni bila dolgo doma	Izzivi po študiju
F56. Potem je bil problem iskanja redne zaposlitve.			Problem iskanja zaposlitve	Izzivi po študiju
F57. glede na to kako malo delovnih mest za nas razpisujejo.			Malo delovnih mest	Izzivi po študiju
F58. Vse kar je je Center za socialno delo.			Vse kar je je CSD	Izzivi po študiju
F59. kar je pa težava ker moraš imeti dva strokovna izpita, da si zaposljiv na centru.			Težava ker moraš imet strokovni izpit za delo na CSD	Izzivi po študiju
F60. Jaz sem v roku dveh mescev našla pripravništvo.				Proces iskanja pripravništva
F61. Delala sem v domu za stare.		Dom za stare	Delovno mesto	Opis pripravništva
F62. Pošljala sem prošnje za pripravništvo na vse možne, ki so razpisovali za pripravnike.		Pošiljanje prošenj	Način	Proces iskanja pripravništva
F63. Bila sem vabljen na razgovor v bolnišnico Sežana, ampak nisem bila zbrana.		Vabljen na razgovor v bolnišnico	Način	Proces iskanja pripravništva
F64. Od povsod v bistvu dobiš samo čez mesec dva odgovor da nisi zbran.		Dobivaš negativne odgovore	Način	Proces iskanja pripravništva
F65. ne dobiš niti možnosti, da se prideš predstaviti.		Nimaš se možnosti predstaviti	Način	Proces iskanja pripravništva
F66. Tudi ko se pogovarjaš je načeloma že vse zmenjeno.			Vse je zmenjeno	Proces iskanja pripravništva
F67. Nisem dobila preko vez.		Brez poznanstva	Poznanstvo	Proces iskanja pripravništva
F68. ampak se pozanimala kaj vse pričakujejo na tej učni bazi.		Pozanimanje	Način	Proces iskanja pripravništva

F69. Prej se moraš informirat, preden prideš na razgovor in tako sem prišla do pripravništva.		Pred razgovorom se moraš informirat	Način	Proces iskanja pripravništva
F70. Bila sem optimistična med iskanjem.		Optimizem	Počutje	Proces iskanja pripravništva
F71. edina stvar ki mi je povzročala stres, da se jaz po 5 letih faksa ne morem zaposlit.		Ne moreš se zaposliti po 5 letih fakultete	Počutje	Proces iskanja pripravništva
F72. da nisem zaposljiva, kljub temu da sem magistrirala iz socialnega dela..		Nisem zaposljiva	Počutje	Proces iskanja pripravništva
F73. To je bila situacija, ki mi je »ful« stres povzročala.		Stres	Počutje	Proces iskanja pripravništva
F74. ker se mi zdi, da če imamo magistrski študij, bi lahko imeli v sklopu faksa imeli priprave na strokovni izpit.		Priprave na strokovni izpit na magistrskem študiju	Predlogi	Proces iskanja pripravništva
F75. Če se tolk po centrih išče, bi nas lahko pripravljali na »strokovca« iz upravnega postopka.		Priprave na strokovni izpit na magistrskem študiju	Predlogi	Proces iskanja pripravništva
F76. 5 let hodiš v šolo in si nezaposljiv, to je meni absurd.		Absurdno da si nezaposljiv	Počutje	Proces iskanja pripravništva
F77. Faks te pripravi na eno stvar.			Fakulteta te pripravi na eno stvar	Opis pripravništva
F78. prideš na učno bazo, kjer zahtevajo velik več od tebe.			Na učni bazi zahtevajo veliko več od tebe	Opis pripravništva
F79. Obvladat moraš računalniške programe.			Obvladati moraš računalniške programe	Opis pripravništva
F80. Jaz nikoli tekom študija nisem delala prakse s starejšim.			Ni delala prakse s starejšimi	Opis pripravništva
F81. tega sem se izogibala, ker me nikoli ni pritegnilo.			Prakse s starejšimi se je izogibala	Opis pripravništva
F82. Za pripravništvo mi je bilo iskreno vseeno, vse bi šla delat.			Za pripravništvo je bila pripravljena sprejeti karkoli	Opis pripravništva
F83. Meni ni bilo nič hudega.		Ni bilo hudega	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
F84. ampak sem v pol leta sem ugotovila, da mi to področje ne leži.		Ugotovila, da ji ne leži to področje	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva

F85. Ni to moja sanjska služba.		Ni to njena sanjska služba	Slabosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F86. Prednost je to, da si zaposljiv.		Zaposljivost	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F87. in da dobiš nove delovne izkušnje.		Nove delovne izkušnje	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F88. spoznala sem področje ki ga prej nisem poznala.		Spoznanje področja	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F89. Imela sem kroženja v psihiatrični bolnici, na centru za socialno delo, varstveno delovni center, onkološki inštitut.		Kroženje	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F90. To so tolk različna področja, da tudi to malo vidiš in probaš, kar je zelo pozitivno.		Različna področja	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F91. Imela sem tudi zelo dobro delovno okolje.		Dobro delovno okolje	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F92. Načeloma res pozitivne stvari.		Same pozitivne stvari	Prednosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F93. Slabost pa je to, da se v tem nisem našla.		Ni se našla v tem	Slabosti pripravnštva	Opis pripravnštva
F94. Pripravnštvo mi je.			Da	Pomoč pripravnštva
F95. da dobiš občutek, dejansko kakšna je prva zaposlitev v socialnem delu.			Občutek kakšna je prva zaposlitev	Pomoč pripravnštva
F96. Dobiš vpogled.			Dobiš vpogled	Pomoč pripravnštva
F97. in razliko med faksom, med idealnim socialnim delo in realnimi deli socialnega dela.			Razliko med idealnim in realnim socialnim delom	Pomoč pripravnštva
F98. Strokovni izpit ti pomaga na papirju.			Pomaga samo na papirju	Pomoč strokovnega izpita
F99. ampak da boš ti boljši socialni delavec zaradi strokovnega izpita ne boš.			Ne boš boljši socialni delavec	Pomoč strokovnega izpita
F100. Če v glavi nisi »naštelan« tako ti tudi strokovni ne pomaga.			Strokovni izpit ti ne pomaga, če nisi »naštelan socialno«	Pomoč strokovnega izpita
F101. Fakulteta bi se morala nehat ponavljat s predmeti.		Prenehanje ponavljanja predmetov	Fakulteta	Spremembe
F102. in nehat vleč študijski program 5 let.		Predolg petletni študijski program	Fakulteta	Spremembe

F103. V sklopu faksa ne toliko forsirat z dnevniki, ampak dejansko oddelat prakso.		Delat prakso, ne dnevnik	Fakulteta	Spremembe
F104. S temi strokovnimi izpiti je treba drugače uredit.			Drugačni strokovni izpiti	Spremembe
F105. Pa že na magistrskem študiju, da bi dali pol leta prakso.		Na magistrskem študiju pol leta prakse	Fakulteta	Spremembe
F106. in bi potem imel pokrite delovne izkušnje.		Pridobitev delovnih izkušenj	Fakulteta	Spremembe
F107. Potem lahko greš po koncu na strokovni izpit.		Na koncu na strokovni izpit	Fakulteta	Spremembe
F108. in da si zaposljiv iz faksa ven.		Zaposljiv po študiju	Fakulteta	Spremembe
F109. Da bi spodbujali k temu, ne pa da te dajo ven, ti si izobražen socialni delavec, mi smo ti dali naziv, zdaj pa se znajdi.		Moraš se znajti sam	Fakulteta	Spremembe
F110. Ti dejansko nisi zaposljiv.			Nisi zaposljiv	Spremembe
F111. Več bi morali narest za to, da bi mi bili zaposljivi.		Narediti več za to da bi bili zaposljivi	Fakulteta	Spremembe
F112. Več bi moralo biti razpisanih mest za pripravništva.			Več pripravniških mest	Spremembe
F113. Urejeno bi moralo bit tako, da bi vsaka večja organizacija morala imeti vsako leto pripravnike.			Vsaka organizacija pripravnike	Spremembe
F114. Res pa je da se nobenemu ne da ukvarjat s pripravnikom, ker imajo spet mentorji tolko nalog.			Nobenemu se ne da s tem ukvarjat	Spremembe
F115. Ne, delam kot zdravstvena administratorka.		Kot zdravstvena administratorka	Ne	Zaposlitev v socialnem delu
F116. V socialnem delu bi rada delala.		Bi rada delala kot socialna delavka	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
F117. ampak iskreno v zdravstvu.	Zdravstvo	Željeno delovno mesto	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
F118. to sem zdaj ugotovila da mi res leži.		Željeno delovno mesto	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu

F119. Mogoče bi delala na področju nasilja.	Področje nasilja	Željeno delovno mesto	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
F120. Željo imam delat kot terapevtka.	Terapevtka	Željeno delovno mesto	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
F121. saj to je v bistvu socialno delo kot ga nam predstavljajo na fakulteti.	Predstavljeno socialno delo na fakulteti	Željo delati kot terapevtka	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
G1. Stara sem 29 let.		29 let	Starost	Predstavitev sogovornika
G2. Diplomirala sem 2 leti nazaj.		Diplomirala 2018	Študijski program	Predstavitev sogovornika
G3. po bolonjskem sistemu.		Bolonjski	Študijski program	Predstavitev sogovornika
G4. To je bila moja prva izbira.		Prvo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis
G5. Pritegnil me je sam koncept študija.			Koncept študija	Razlog za vpis
G6. vsebine študija so mi bile zelo blizu.			Vsebine študija	Razlog za vpis
G7. všeč mi je bilo, da je zelo praktično in življenjsko naravnan študij.			Praktično in življenjsko naravnan študij	Razlog za vpis
G8. Mislim, da to tudi drži.		To drži	Praktično in življenjsko naravnan študij	Razlog za vpis
G9. Na izbiro študija so se odzvali negativno.			Negativno	Odziv okolice
G10. Družina me ni podpirala pri tem,			Družina ni podpirala odločitve	Odziv okolice
G11. prijatelji so tudi bili malo skeptični.			Prijatelji so bili skeptični	Odziv okolice
G12. Večkrat sem dobila vprašanje, zakaj ne bi šla raje študirat psihologije, to se boljše sliši.			»Zakaj ne bi raje študirala psihologije?«	Odziv okolice
G13. v smislu kaj pa sploh je socialno delo.			»Kaj je sploh socialno delo?«	Odziv okolice
G14. Okolica ni bila spodbudna, vsaj v mojem primeru ne.			Ni bila spodbudna	Odziv okolice
G15. V smislu da bi lahko šla kaj boljšega študirat.			Kaj boljšega študirat	Odziv okolice
G16. Marsikdo tudi sprašuje kaj sploh to je.			Sprašujejo kaj to sploh je	Odziv okolice
G17. nekateri mislijo da je to sociologija.			Mislijo, da je to sociologija	Odziv okolice
G18. eni mislijo da je to socialna pedagogika.			Mislijo, da je to pedagogika	Odziv okolice

G19. Ko prideš v stik z nasprotnimi profesijami moraš pojasnjevati kaj to je.			Pojasnjevat moraš kaj je socialno delo	Odziv okolice
G20. Imela sem srečo ker sem izbrala meni na kožo pisan modul.		Modul	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G21. V drugi polovici študija mi je bilo zaradi tega boljše, jaz to pripisujem modulu.		Boljše v drugi polovici študija	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G22. Skupina študentov se skrči, se bolj poznamo in je zaradi tega vse skupaj lažje.		V drugi polovici je lažje	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G23. S študijem se bila zadovoljna.		Zadovoljna s študijem	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G24. mogoče mi je bilo na začetku to nenavadno da je študij razkropljen.		Razkropljenost na začetku	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G25. da so različne tematike.		Različne tematike	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G26. Največja prednost naše fakultete je število praktičnih ur, ki jih moraš narediti.		Praksa	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G27. Hkrati pa je pri tem problem, zaradi obsega vseh nalog, ki jih moraš zaradi prakse opraviti.		Problem obsega nalog pri praksi	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G28. Ne sklada se s tem, s kar moraš delati in nalogami.		Pri praksi se ne skladajo naloge in to kar delaš	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
G29. Delala sem prostovoljno delo.			Prostovoljstvo	Dodatno delo
G30. ampak ne skozi celoten študij.		Ne skozi celoten študij	Prostovoljstvo	Dodatno delo
G31. Hodila sem na dodatna predavanja.			Dodatna predavanja	Dodatno izobraževanje
G32. ki so bila povezana s socialnim delom, psihologijo, humanistiko.		Povezana s socialnim delom, psihologijo, humanistiko	Dodatna predavanja	Dodatno izobraževanje
G33. Razmišljala sem o tem, da bo zelo težko z zaposlitvijo.			Razmišljanje, da bo težko z zaposlitvijo	Izzivi tekom študija
G34. da bo zelo težko s pripravništvom.			Da bo težko dobiti pripravništvo	Izzivi tekom študija
G35. Ko si proti koncu študija in veš da te čaka pripravništvo, strokovni izpit in vidiš svojo			Ko vidiš svojo generacijo v službah	Izzivi tekom študija

generacijo, ki so že v službi.				
G36. Potem se včasih vprašaš, kaj mi je tega treba.		»Kaj mi je tega treba?«	Ko vidiš svojo generacijo v službah	Izzivi tekom študija
G37. in se moraš samega sebe spomnit zakaj si na tej poti.		Sebe spomniti razloga svoje poti	Ko vidiš svojo generacijo v službah	Izzivi tekom študija
G38. Se mi je zgodilo, da sem mislila, da bi odnehala.			Želela odnehati	Izzivi tekom študija
G39. in šla v katero drugo smer.			oditi v drugo smer	Izzivi tekom študija
G40. S tem da si moraš res iskati službo.			Iskanje službe	Izzivi po študiju
G41. Ker ne dobiš ustreznega pripravištva, imaš opcijo da greš prostovoljno delat za eno leto, da imaš potem pogoj za strokovni izpit.			Možnost prostovoljnega dela za pristop k strokovnemu izpitu	Izzivi po študiju
G42. Tudi možnost da greš delat kaj drugega, ampak si v nevarnosti da se ne vrneš zlahka v svojo smer.		Nevarnost	Nevarnost da greš v drugo smer	Izzivi po študiju
G43. Prijavila sem se na Zavod za zaposlovanje.		Prijavila na ZRSZ	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
G44. Prostovoljno sem delala v programu z mladimi.	Program za mlade	Prostovoljstvo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
G45. in takrat sem si odprla osebno dopolnilo delo za varstvo otrok.	Varstvo otrok	Osebno dopolnilno delo	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
G46. V kombinaciji tega sem si zapolnila čas.		Zapolnitev časa	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
G47. in se preživljala.		Preživljanje z varstvom	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
G48. Torej čisto normalno sem spremljala zaposlitvene portale.		Spremljanje zaposlitvenih portalov	Način	Proces iskanja pripravištva
G49. Nisem imela nobenih vez, po domače povedano.		Brez	Poznanstva	Proces iskanja pripravištva
G50. Tako sem se potem prijavljala na razpise.		Prijavljanje na razpise	Način	Proces iskanja pripravištva
G51. Lahko povem, da sem pripravištvo dobila zgolj zaradi teh delovnih		Dobila pripravištvo zaradi delovnih izkušenj	Način	Proces iskanja pripravištva

izkušenj, kar je bilo na račun mojega prostovoljnega dela..				
G52. To bi priporočala mlajšim, čeprav ne vidijo smisla.			Priporoči mlajšim prostovoljstvo	Proces iskanja pripravništva
G53. je zelo pomembno za pridobivanje izkušenj.		Prostovoljstvo je pomembno za pridobivanje izkušenj	Priporoči mlajšim prostovoljstvo	Proces iskanja pripravništva
G54. in osebnostnih kompetenc.		Prostovoljstvo je pomembno za pridobivanje kompetenc	Priporoči mlajšim prostovoljstvo	Proces iskanja pripravništva
G55. V roku enega leta sem dobila pripravništvo.		Eno leto	Čas do pripravništva	Proces iskanja pripravništva
G56. Pomembno so poznanstva in delovne izkušnje.			Pomembna poznanstva in delovne izkušnje	Proces iskanja pripravništva
G57. Jaz sem dobila pripravništvo v zdravstveni dejavnosti.		V zdravstvu	Delovno mesto	Opis pripravništva
G58. v domu za stare.		Dom za stare	Delovno mesto	Opis pripravništva
G59. Bla sem zelo zadovoljna z pripravništvom.		Zadovoljna s pripravništvom	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
G60. Bila sem zadovoljna tudi s celotnim programom kroženja.		Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
G61. Zelo lepo se to poveže s praktičnim delom.	Poveže s praktičnim delom	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
G62. mreža se razširi in se vse skupaj lepo dopolni.	Razširi se mreža	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
G63. Sem generacija, ki ima skrajšano pripravništvo na pol leta.		Skrajšano pripravništvo na pol leta	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
G64. in se mi zdi, da je to res zelo, zelo premalo.		Pol leta je premalo	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
G65. Zelo hitro grejo ti mesci mimo.		Meseci gredo hitro mimo	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
G66. in dejansko si manj kot 5 mesev na delu.		Manj kot pet mesev	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
G67. Pripravništvo je prva izkušnja kamor ti hodiš za celotni delovni čas.			Prva delovna izkušnja	Pomoč pripravništva
G68. Tega kot študent v bistvu nimaš možnosti zares izkusiti.			Kot študent tega nimaš možnosti izkusiti	Pomoč pripravništva

G69. V tem smislu dobiš občutek, ker se res srečaš v vsem.			Srečaš se z vsem	Pomoč pripravnštva
G70. Študentov socialnega dela je veliko napram tega, koliko je sploh delovnih mest oz. pripravnških mest.			Študentov je preveliko	Spremembe
G71. Na CSD Maribor že tri leta ni bilo razpisa za pripravnika.		Na CSD Maribor ni bilo tri leta razpisa	CSD	Spremembe
G72. To je velika težava, da moraš par let sploh čakati na razpis.			Čakaš na razpis pripravnštva	Spremembe
G73. Zdi se mi problematično, da bi hitro zvedeli kakšni so pogoji za službo v socialnem delu.		Kakšni so pogoji službe	Fakulteta	Spremembe
G74. Ta razkorak je, da nisi pripravljen na vse strokovne zadeve, ki te čakajo.		Nisi pripravljen na življenje po fakulteti	Fakulteta	Spremembe
G75. Tudi jaz sem bila na protestih.			Bila je na protestih	Spremembe
G76. ampak mi smo v bistvu v takem nepomembnem segmentu v družbeni ureditvi ki jo imamo.			Smo v nepomembnem segmentu	Spremembe
G77. Ne delam			Ne	Zaposlitev v socialnem delu
G78. Se vidim v tem delu, ja.		Se vidi v delu	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
G79. Upam, da ne bom izgorela prehitro, kot so že kakšne kolegice.		Upa, da ne bo izgorela	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
G80. Načeloma sem pozitivno delovno naravnava.		Pozitivna delovna naravnost	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
G81. ampak marsikaj res ni rožnato v naši profesiji.		Marsikaj ni »rožnato«	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
G82. Blizu mi je delo s starimi, tudi Center za socialno delo.		Delo s starimi, CSD	Željeno delovno mesto	Zaposlitev v socialnem delu
H1. Stara sem 26 let.		26 let	Starost	Predstavitev sogovornika
H2. Končala sem magisterij 2018.		Magisterij 2018	Študijski program	Predstavitev sogovornika
H3. To je bila moja prva izbira.		Prva izbira	Izbirno mesto	Razlog za vpis
H4. in to me je zelo zanimalo.			Zanimanje	Razlog za vpis
H5. Zanimala me je podpora ljudem.			Podpora ljudem	Razlog za vpis

H6. sem pa bila na začetku bolj usmerjena na področje drog.			Najprej na področju drog	Razlog za vpis
H7. kasneje pa na področju duševnega zdravja.			Kasneje na področju duševnega zdravja	Razlog za vpis
H8. Nekoč je to bil zelo cenjen poklic.			Nekoč cenjen poklic	Odziv okolice
H9. ampak vidiš da trenutno temu ni več tako.			Sedaj ni cenjen poklic	Odziv okolice
H10. Socialno delo predstavlja pomoč in podporo ljudem.			Socialno delo je pomoč in podpora ljudem	Odziv okolice
H11. se mi pa zdi da čez leta ko se je začelo delo s papirji ni več to cenjen poklic.			Ni cenjen poklic zaradi dela s papirji	Odziv okolice
H12. Če bi se morala še enkrat odločit bi šla po čisto isti poti.		Še enkrat po isti poti	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H13. sploh kar se tiče modula.		Modul	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H14. Kar se tiče mojega modula ne bi nič spreminjala.		Glede modula nobenih sprememb	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H15. Všeč mi je bilo to, da smo imeli prakso.		Praksa	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H16. in da smo morali biti samostojni.		Samostojnost pri praksi	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H17. Nisem pa dobila občutka, da je bilo tako na drugih modulih.		Na drugih modulih ni tako	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H18. V bistvu sem se veliko več naučila, ker sem se morala v raznoraznih situacijah znajti sama.		Kako se znajti v situacijah sama	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H19. Bi pa vseeno moralo bit več prakse.		Več prakse	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H20. Precej sem spoznala področje duševnega zdravja.		Področje duševnega zdravja	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H21. da je to področje ki me zanima.	Zanimanje	Področje duševnega zdravja	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H22. področje na katerem bi rada delala celo življenje.	Delo celo življenje	Področje duševnega zdravja	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
H23. Prostovoljka sem bila v Hrastovcu.		Hrastovec	Prostovoljstvo	Dodatno delo

H24. Precej sem hodila v Srbijo prostovoljno.		Srbija	Prostovoljstvo	Dodatno delo
H25. En čas sem preko študentskega servisa sem delala na faksu.		Na fakulteti	Študentsko delo	Dodatno delo
H26. eno leto, dve sem sodelovala na projektih.			Sodelovanje pri projektih	Dodatno delo
H27. Šla sem na izobraževanje za zastopnika pravic oseb na področju duševnega zdravja.			Za zastopnika pravic oseb na področju duševnega zdravja	Dodatno izobraževanje
H28. in na izobraževanje za koordinatorske skupnosti.			Izobraževanje za koordinatorske skupnosti	Dodatno izobraževanje
H29. Hodila sem na konference v Dubrovnik-simpozij o socialnem delu.			Konference v Dubrovniku	Dodatno izobraževanje
H30. Na modulu smo tudi mi organizirali izobraževanja za zaposlene v Hrastovcu.			Organizacija izobraževanj	Dodatno delo
H31. V Varstveno delovnem centru smo imeli 2016 projekt.			Projekt v VDC	Dodatno delo
H32. Zadnje leto sem bila v Makedoniji, kjer smo imeli tudi izobraževanja za zaposlene.			Izobraževanje za zaposlene v Makedoniji	Dodatno delo
H33. Načeloma mislim, da ni bilo nič takšnega.			Nič posebnega	Izzivi tekom študija
H34. Definitivno je to obdobje, ki se zaključuje po 5, 6 letih faksa.			Zaključevanje obdobja	Izzivi po študiju
H35. »Fajn« je vstopiti v svet odraslih.			»Fajn« je vstopiti v odraslost	Izzivi po študiju
H36. Ravno mi je bilo dovolj študentskega življenja.			Dovolj študentskega življenja	Izzivi po študiju
H37. in dovolj pisanja seminarских, izpitov.			Dovolj pisanja seminarских, izpitov	Izzivi po študiju
H38. Želela sem si da se čimprej zaposlim.			Želja po zaposlitvi	Izzivi po študiju
H39. in vidim kaj to pomeni v praksi.			Videti delo	Izzivi po študiju
H40. Od tega ko sem magistrirala do zaposlitve je bilo zelo		En mesec	Čas do	Obdobje do zaposlitve

kratko obdobje, neke en mesec.				
H41. V tem času sem bila na enem izobraževanju.		Izobraževanje	Preživljanje časa	Obdobje do zaposlitve
H42. Kaj se tiče preživljanja, na magisteriju ne dobivaš dodatka za bivanje.			Ne dobivaš dodatka za bivanje	Obdobje do zaposlitve
H43. Do prve plače novembra 2018 sem živel s prihranki.			Živela s prihranki	Obdobje do zaposlitve
H44. Ker sem bila na zavodu sem dobila tudi denarno socialno pomoč.			Denarna socialna pomoč	Obdobje do zaposlitve
H45. Na zavod sem se prijavila septembra 2018.		Prijavila na zavod	Način	Proces iskanja pripravništva
H46. Začela sem delati oktobra 2018 z redno zaposlitvijo.		Oktobra 2018 redna zaposlitev	Način	Proces iskanja pripravništva
H47. nisem delala pripravništva.		Ni delala pripravništva	Način	Proces iskanja pripravništva
H48. K strokovnem izpitu sem pristopila z delovnimi izkušnjami.		K strokovnemu izpitu pristopila z delovnimi izkušnjami	Način	Proces iskanja pripravništva
H49. torej s tem kar sem delala na faksu.	Z delom na fakulteti	K strokovnemu izpitu pristopila z delovnimi izkušnjami	Način	Proces iskanja pripravništva
H50. Tu kjer imam službo, sem poznala VDC od prej od projektov na katerih smo delali kot študentje.		Sodelovanje z VDC- jem kot študentka	Način	Proces iskanja pripravništva
H51. Videla sem, da je razpis in sem se prijavila.		Prijavila na razpis	Način	Proces iskanja pripravništva
H52. Nisem delala pripravništva.			Ni delala pripravništva	Opis pripravništva
H53. Strokovni izpit se mi iskreno v tej obliki v kateri je trenutno organiziran ne zdi smiseln.			Strokovni izpit ni smiseln	Pomoč strokovnega izpita
H54. Ti se moraš »napiflat« zakone.			»napiflanje« zakonov	Pomoč strokovnega izpita
H55. moraš vedet številke in normative.			Moraš vedeti normative	Pomoč strokovnega izpita
H56. Zdi se mi da je to neumno.			»Zdi se mi neumno«	Pomoč strokovnega izpita
H57. saj zdaj teh števil zdaj ne vem.			Zdaj teh števil več ne ve	Pomoč strokovnega izpita
H58. Sploh če pogledam iz vidika socialnih delavk iz			Socialne delavke niso informirane o spremembah	Pomoč strokovnega izpita

centra, kljub temu da so te strokovne delavke naredile izpit so zelo malo informirane o spremembah zakonodaje.				
H59. Ti prideš v enem obdobju na strokovni izpit in se moraš naučit trenutno zakonodajo na pamet.			Naučit se moraš trenutno zakonodajo	Pomoč strokovnega izpita
H60. Bolj bi bile smiselno, da bi bilo v kakršni drugi obliki izpit.		Smiselno v drugi obliki	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
H61. Med drugim je nesmiselno, neumno tudi to, da te vprašajo kdo je trenutno predsednik Sveta Evropske unije.			Nesmiselna vprašanja	Pomoč strokovnega izpita
H62. Velik je enih stvari katere zares ne bo uporabnik rabil ko pride k tebi.			Uporabnik ne bo rabil tega	Pomoč strokovnega izpita
H63. Se mi zdi bolj smiselno, da bi socialna zbornica organizirala predavanje.		Socialna zbornica organizirati predavanje	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
H64. seznanjenje z novim zakonom in spremembami.		Seznanitev s spremembami	Predlogi	Pomoč strokovnega izpita
H65. Ljudje za pisarniškimi stoli to zelo malo spremljajo.			Ljudje v službah ne spremljajo sprememb	Pomoč strokovnega izpita
H66. in to se kaže tudi v centrih za socialno delo.		To se kaže na CSD-jih	Ljudje v službah ne spremljajo sprememb	Pomoč strokovnega izpita
H67. Trenutno pridobivanje strokovnega izpita mi ni smiseln.			Nesmiselno pridobivanje	Pomoč strokovnega izpita
H68. Trenuten koncept je totalno zgrešen.			Koncept je zgrešen	Pomoč strokovnega izpita
H69. ker so tukaj ljudje ki so res nastavljeni (v socialni zbornici)			Ljudje v socialni zbornici nastavljeni	Pomoč strokovnega izpita
H70. Zdelo se bi mi prav, da imajo za pripravništvo prednost študentje socialnega dela.			Socialni delavci prednost pri pripravništvu	Spremembe
H71. ne pa bazen vseh drugih študentov iz različnih šol.		Ne pa iz drugih šol	Socialni delavci prednost pri pripravništvu	Spremembe

H72. Ne zdi se mi prav, da delajo na centrih pravniki.			Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H73. Če primerjaš že to da imamo precej prakse, med tem ko pravniki na tem področju ne.		Pravniki nimajo prakse	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H74. Ne zdi se mi prav, da v to področje vstopa nekdo, ker je samo delo delikatno.		Delikatno področje	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H75. Imela sem izkušnjo, ko sem prišla kot zastopnica enega izmed uporabnikov.		Izkušnja kot zastopnica	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H76. in strokovna delavka ni vedela kaj je individualni načrt ali osebni paket.	Strokovna delavka ni poznala pravic uporabnika	Izkušnja kot zastopnica	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H77. Zdi se mi smešno, da moraš z pridobljeno izobrazbo konkurirati pravniku na svojem področju.		Ni prav da moramo konkurirati pravnikom	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H78. Res se mi zdi čudno tako kot je.		Čudno je	Na centrih ne bi smeli delati pravniki	Spremembe
H79. Faks bi tudi moral malo pritisniti.		Bi morala pritisniti	Fakulteta	Spremembe
H80. se pa mi zdi to sploh neumno, da se moramo o tem pogovarjati, ker bi to moralo biti rešeno.			Neumno da se to moramo pogovarjati	Spremembe
H81. Ja, delam.			Da	Zaposlitev v socialnem delu
H82. na VDC.		Varstveno delovni center	Da	Zaposlitev v socialnem delu
H83. Na tem področju, kjer delam zdaj sem malo razočarana.		Razočaranje nad trenutnim delovnim mestom	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
H84. Je pa socialno delo poklic, ki bi ga opravljala celo življenje.		Opravljati celo življenje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
H85. predvsem na področju duševnega zdravja.	Duševno zdravje	Željeno področje	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
I1. Stara sem 26 let.		26 let	Starost	Predstavitve sogovornika
I2. Magistrirala sem aprila 2019, pred tem nisem uspela dobiti pripravništva.		Magistrirala 2019	Študijski program	Predstavitve sogovornika
I3. Ni bil ta študij moja prva izbira.		Drugo mesto	Izbirno mesto	Razlog za vpis

I4. Želela sem delati z ljudmi.			Delo z ljudmi	Razlog za vpis
I5. nisem vedela točno kaj si želim.			Ni vedela točno kaj želi	Razlog za vpis
I6. Odločila sem se, da bi rada nekaj bolj v pedagoški smeri.			Nekaj v pedagoški smeri	Razlog za vpis
I7. Vpisala sem se na socialno pedagogiko, ampak nisem zbrala zadosti točk.			Ni bila sprejeta na socialno pedagogiko	Razlog za vpis
I8. Eno leto sem pavzirala.			Eno leto pavzirala	Razlog za vpis
I9. nato sem se vpisala na socialno delo.			Vpis na socialno delo	Razlog za vpis
I10. za kar mi ni bilo kasneje nikoli žal.			Ni žal	Razlog za vpis
I11. Zdaj ko poznam oba poklica se bolj najdem v socialnem delu.			Bolj se znajde v socialnem delu	Razlog za vpis
I12. Bližnji so me podpirali.			Podpora bližnjih	Odziv okolice
I13. rekli so da moram študirat to kar me veseli.		Študiraj kaj te veseli	Podpora bližnjih	Odziv okolice
I14. Večina okolice pa je govorilo, da ne bom našla službe.			»Ne boš našla službe«	Odziv okolice
I15. in da je to takšno brezvezno delo.			Brezvezno delo	Odziv okolice
I16. Večinoma je tak odziv še zmeraj, tudi zdaj ko delam.		Še zmeraj tak odziv	Brezvezno delo	Odziv okolice
I17. Prej negativno kot pozitivno.			Prej negativno	Odziv okolice
I18. V tem smislu, da smo bolj sami sebi namen.			Da smo sami sebi namen	Odziv okolice
I19. Meni se je zdel študij zelo dobrodošel za mojo osebno rast.		Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I20. predvsem za težave s katerimi sem se soočala.	Težave s katerimi se je soočala	Osebna rast	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I21. Potem ko sem delala pripravništva v zdravstvu sem videla, da naš faks nekako zanika prisotnost socialnega dela v zdravstvu.		Zanikanje prisotnosti socialnega dela v zdravstvu	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I22. Ne zadosti nas ne pripravijo na to.		Ne pripravijo na delo	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I23. da je to pri nas bolj ali manj nezaželeno.		Zdravstvo je nezaželeno	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja

I24. Če bi se posvetili temu na faksu bi bili mi bolj pripravljeni.	Bi bili bolj pripravljeni	Posvetiti zdravstvu	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
I25. in se znali postaviti zase v svojem poklicu.	Postaviti zase v poklicu	Posvetiti zdravstvu	Predlogi	Doživljanje izobraževanja
I26. Sicer med študijem mi je bil program zelo v redu.		Program	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I27. ampak potem ko vidiš v praksi je premalo poudarka na temu kar mi dejansko delamo.		Premalo poudarka kaj delamo v praksi	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I28. Zelo malo je informacij o postopkih ki jih moramo znati in se jih držati.		Malo informacij o postopkih	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I29. Na faksu je bolj vsebina našega dela.		Vsebina dela	Prednosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I30. manj pa ta pravila, postopkih ki se jih moramo držati.		Malo informacij o pravilih	Slabosti fakultete	Doživljanje izobraževanja
I31. Dodatno se nisem izobraževala.			Ne	Dodatno izobraževanje
I32. Drugače sem povsod ohranila stike po končani praksi.			Ohranitev stikov po praksi	Dodatno delo
I33. in bila prostovoljka na centru za socialno delo.		Center za socialno delo	Prostovoljstvo	Dodatno delo
I34. Dve leti sem bila prostovoljka na programih za starejše.		Programi za starejše	Prostovoljstvo	Dodatno delo
I35. in na programih za otroke.		Programi za otroke	Prostovoljstvo	Dodatno delo
I36. Meni je bil študij zelo zanimiv.			Študij je bil zanimiv	Izzivi tekom študija
I37. Moj osebni izziv so bila določena prepričanja, ki sem jih imela prej je tega zdaj manj.			Osebna prepričanja	Izzivi tekom študija
I38. Ker sem recimo verna sem se včasih počutila tako da je to ne preveč dobrodošlo.		Vera	Osebni izziv	Izzivi tekom študija
I39. oz. da sem imela občutek, da je to nekaj negativnega.	Da je to nekaj negativnega	Vera	Osebni izziv	Izzivi tekom študija
I40. in nekaj kar socialni delavci ne moremo biti.	Nekaj kar socialni delavci ne smemo biti	Vera	Osebni izziv	Izzivi tekom študija
I41. Zelo me je bilo strah, da ne bom mogla delati tega.			Strah, da ne bo mogla delati	Izzivi po študiju

I42. Tudi na odzive okolice se mi je zdelo, da je zelo velika verjetnosti, da ne bom delala tega kar sem doštudirala.		Ne bo delala tega kar je študirala	Odziv okolice	Izzivi po študiju
I43. Kar nekaj časa nisem dobila službe.			Ni dobila službe	Izzivi po študiju
I44. Ko sem diplomirala sem bila varuhinja v varstveno delovnem centru.			Varuhinja v VDC	Obdobje do zaposlitve
I45. Za nekaj časa sem delala na pošti.			Delo na pošti	Obdobje do zaposlitve
I46. Nekako sem se sprijaznila s tem, da obstaja velika verjetnost, da ne bom dobila pripravništva.			Sprijaznila s tem, da ne bo dobila dela	Obdobje do zaposlitve
I47. Ko sem diplomirala sem nekako upala, da bom dobila pripravništvo že po končani diplomi..			Po diplomiranju iskala pripravništvo	Proces iskanja pripravništva
I48. Zato sem se vpisala v istem letu tudi na magistrski študij.			Vpis na magistrski študij	Proces iskanja pripravništva
I49. Ni bilo takrat razpisanih pripravništev.			Ni bilo razpisanih pripravništev	Proces iskanja pripravništva
I50. prav tako ni bilo pozitivnega odziva, ko sem povpraševala za pripravništvo.			Ni bilo pozitivnih odgovorov	Proces iskanja pripravništva
I51. Potem ko sem magistrirala sem povprašala po vseh učnih bazah, kjer sem opravljala prakso če so kakšne možnosti.			Povpraševanje po učnih bazah	Proces iskanja pripravništva
I52. Slučajno je bil takrat razpis v psihiatrični bolnici v Idriji.		Psihiatrična bolnica Idrija	Delovno mesto	Opis pripravništva
I53. Tukaj nisem imela nobenih poznanstev.		Brez	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
I54. tam nisem poznala nobenega.		Brez	Poznanstva	Proces iskanja pripravništva
I55. Rekli so mi da sem primeren kandidat, ker sem se z drugimi stvarmi zmes ukvarjala.			Primerna kandidatka ker se je ukvarjala z drugimi stvarmi	Proces iskanja pripravništva
I56. Moje pripravništvo je zgledalo tako, da sem se en teden uvajala.			En teden uvajanja	Opis pripravništva

I57. Potem pa sem pokrivala bolniške in dopuste.			Pokrivanje bolnišk, dopustov	Opis pripravništva
I58. Ne morem reči, da je bilo pripravništvo takšno, da bi me nekdo učil nekih stvari.			Nobeden je ni učil	Opis pripravništva
I59. ampak je bila situacija v smislu znajdi se.			Morala se je znajti sama	Opis pripravništva
I60. S tem se sicer veliko naučila.		Veliko naučila	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
I61. ampak je bilo kar stresno.		Stresno	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
I62. Iz ene strani nisem toliko odnesla, kot pa če bi bila zraven nekoga, ki bi vedel kaj v dani situaciji narediti.		Ni imela nekoga zraven, ki bi vedel kaj narediti	Slabosti pripravništva	Opis pripravništva
I63. Dobro se mi je zdelo kroženje.		Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
I64. Bila sem tudi na URI Soča.	Uri Soča	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
I65. in zdi se mi, da bi morali vsi socialni delavci tja, ker je primer dobre prakse.	Uri Soča je primer dobre prakse	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
I66. Trudijo se za večje sodelovanje z našim faksom.	Uri Soča se trudi sodelovat s fakulteto	Kroženje	Prednosti pripravništva	Opis pripravništva
I67. Delala sem strokovni izpit iz zdravstva.			Strokovni izpit iz zdravstva	Pomoč strokovnega izpita
I68. se mi zdi, da mi v tem delu, ki ga opravljam zdaj ni pomagal.		Ne bo pomagal	Strokovni izpit iz zdravstva	Pomoč strokovnega izpita
I69. Slabo je to, da ni nobenega razpisa za pripravništvo v socialnem varstvu.			Ni razpisanih pripravništev v socialnem varstvu	Spremembe
I70. Prva stvar je to, da bi se omogočilo več pripravništev.			Več pripravništev	Spremembe
I71. Centri za socialno delo imajo veliko kadrovske stisko.		Kadrovska stiska	CSD	Spremembe
I72. in se na razpise prijavljalo tisti, ki nimajo pogojev za to zaposlitev.		Prijavljanje na razpise brez pogojev	CSD	Spremembe
I73. Iz strani fakultete bi morali glede prakse spremeniti, da bi bilo lažje potem najti zaposlitev.		Sprememba glede prakse, da bi lažje našli zaposlitev	Fakulteta	Spremembe

I74. Sem zaposlena.			Da	Zaposlitev v socialnem delu
I75. na področju rejništva, posvojitve in PSP.	Področje rejništva, posvojitve, PSP	Center za socialno delo	Da	Zaposlitev v socialnem delu
I76. Trenutno je zelo naporno.		Trenutno je naporno	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu
I77. ampak ne predstavljam si nič drugega delati celo življenje.		Ne predstavlja delati nič druga	Mnenje o socialnem delu	Zaposlitev v socialnem delu

Osno kodiranje

Kategorija	Podkategorija	Pojem	Podpojem
PREDSTAVITEV SOGOVORNIKA	Starost	25 let (A1, F1)	
		26 let (H1, I1)	
		28 let (B1, E1)	
		29 let (G1)	
		30 let (C1)	
		32 let (D1)	
	Študijski program	Konec študija 2017/2018 (A2)	
		Absolvent 2018/2019 (A3)	
		Pripravnništvo v absolventu	Dom za stare (A4)
		Magistriranje po pripravništvu (A5)	
		Psihosocialna podpora in pomoč (A6)	
		Diplomirala 2015 (B2)	
		Magisterij 2018 (B3, F2, H2)	
		Pavziranje med diplomo in magisterijem	Iskanje pripravnništva (B4)
		Diplomirala 2016 (C2)	26 let (C3)
		Prejšnji univerzitetni program (C4)	
		Konec 2015 (D2)	
		Star program (D4)	
		Magistriral 2019 (E2, I2)	
		Smer vzgoja in izobraževanje (E3)	
		Diplomirala 2018 (G2)	
		Bolonjski (G3)	
	Razlog za nepravočasno končanje (D3)	Diploma po 2 letih (D5)	
		Ni se financiralo pripravnništvo (D6)	

RAZLOG ZA VPIS	Delo z ljudmi (A9,B7, D12, F4, I4)		
	Pomoč ljudem, komunikacija z ljudmi (F5)		
	Razgibano delo (A10,D14, E8)		
	Dinamično delo (D13)		

	Poslanstvo (B8)		
	Življenjska vrednota (B9)		
	Vesetje ob izbiri študija (B10)	Ne bi mogla biti psihologinja (B11)	
		Pristop do ljudi (B12)	Krepitev moči (B13)
			Ekspert v izkušnjah (B14)
	Zanimanje za družboslovje (C5)		
	Socialno delo je najprimernejše (C6)		
	Vzdušje na fakulteti (C8)		
	Človeški odnosi (C9)		
	Naključje (D9)		
	»zakaj pa ne?« (D15)		
	Zmanjkalo točk za angleščino (D17)	Potem študirat socialno delo (D18)	
	Našel v tem (D19)		
	Bilo je v redu (D20)		
	Ni naravoslovni tip (D22)		
	Zanimanje za psihologijo, sociologijo, filozofijo (D23)		
	Bolje to kot matematika, fizika (D24)		
	Prej študiral muzikologijo (E4)	Ni bilo v redu (E5)	
	Iskal po predmetniku kaj bi mu bilo všeč (E6)		
	Ni matematike (E7)		
	Našel v tem (E9)	Skozi prakso (E10)	
	Osebnost, ne predstavlja službe, ampak nekaj zanimivega (F6)		
	Koncept študija (G5)		
	Vsebine študija (G6)		
	Praktično in življenjsko naravnano študij (G7)	To drži (G8)	
	Zanimanje (H4)		
	Podpora ljudem (H5)		
	Najprej na področju drog (H6)		
	Kasneje na področju duševnega zdravja (H7)		
	Ni vedela kaj točno želi (I5)		
	Nekaj v pedagoški smeri (I6)		
	Ni bila sprejeta na socialno pedagogiko (I7)		
	Eno leto pavzirala (I8)		
	Vpis na socialno delo (I9)		
	Ni žal (I10)		
	Bolj se znajde v socialnem delu (I11)		

	Osební razlogi	Spoznavanje sebe (A11)	
	Izbirno mesto	Tretje mesto (A7)	
		Drugo mesto (B6, D11, I3)	
		Prvo mesto (C7, F3, G4, H3)	
		Prvi dve želji ponesrečili (A8)	
		Študij psihologije prva izbira (B5)	
		Prvo mesto angleščina (D10)	

ODZIV OKOLICE	Ni bilo odziva (A12, E11)		
	Različni odzivi (B15, C17, F12)	Deljena mnenja (C17)	
	Negativno (G9, I17)		
	Podpora bližnjih (I12)	Študiraj kaj te veseli (I13)	
	Družina ni podpirala odločitve (G10)		
	Prijatelji so bili skeptični (G11)		
	Ne bo službe (B18, I14)	Prijatelji (B18)	
	Slaba fakulteta (B19)		
	Veselje staršev (B16)	Slabe ocene v srednji šoli (B17)	
	Veselje (F7)		
	Vedeli so da bo šla to študirat (F8)		
	Mamin odziv	Da je hitro dobila službo (A13)	
	Ne oziranje na to (B21)	Všeč predmetnik (B21)	
		Predstava o delu (B22)	
	Podcenjevanje socialnega dela (C10)		
	Socialno delo ni lep poklic (C11)		
	Podpora bližnjih (C12)		
	Fakulteta na slabem glasu (C13)	Pri tistih, ki jih ne zanima družboslovje (C14)	
	Nepoznavanje fakultete (C15)		
	Vprašajo »zakaj?« (C16)		
	Nezanimanje (C18)		
	Socialno delo na slabem glasu	Med družboslovnimi vedami (C19)	
	»Ja, štekamo« (D21)		
	Da je to logična izbira (D25)		
	Pozitivni (D26)		
	Zanimiv poklic (D27)		
	Vprašajo na kateri fakulteti je to (E12)		

	Ne razumejo razlike med socialnim delom in sociologijo (E13)		
	Negativna reakcija tistih, ki imajo izkušnje s socialnim delom	»zakaj bi to študiral?« (E14)	
	Brez kritike, brez pohvale (F9)		
	Mnenje, da študentje »prolazijo u izi« (F109)		
	Vprašajo te kaj delaš (F11)		
	»Zakaj ne bi raje študirala psihologije?« (G12)		
	»Kaj je sploh socialno delo?« (G13)		
	Ni bila spodbudna (G14)		
	Kaj boljšega študirat (G15)		
	Sprašujejo kaj sploh to je (G16)		
	Mislijo, da je to sociologija (G17)		
	Mislijo, da je to pedagogika (G18)		
	Pojasnjevat moraš kaj je socialno delo (G19)		
	Nekoč cenjen poklic (H8)		
	Sedaj ni cenjen poklic (H9)		
	Socialno delo je pomoč in podpora ljudem (H10)		
	Ni cenjen poklic zaradi dela s papirji (H11)		
	Brezvezno delo (I15)	Še zmeraj tak odziv (I16)	
	Da smo sami sebi namen (I18)		

DOŽIVLJANJE IZOBRAŽEVANJA	Prednosti fakultete	Tehnike socialnega dela (A14)	
		Koncepti (A15)	
		Praksa (D31, E16, G26, H15)	Tretji, četrti letnik en mesec na praksi (D31)
			Praksa pomagala, da ni pustil fakultete (E17)
		Vzpostavljanje stika (A16)	
		Suverenost pri delu (A17)	
		Pozitivno doživljanje fakultete (B23)	
		Profesorji (B24)	Človeški (B25,C20)
			Prilagodljivi (B26)
			»na ti« (B27)
			Nisi številka (C21)

			Lahko se obrneš na njih (C22)
			Vzamejo čas (C25)
			Dogovorljivi (C26)
			Poveš skrbi (C23)
		Raznoliki predmeti	Različne tematike, problematike (B29)
		Znanje pomaga sedaj	Pri poklicu (B38)
			Medsebojni odnosi (B39)
		Mala fakulteta (C24)	
		Raznolika literatura (C42)	
		Fakulteta ti da marsikaj (D28)	
		Več kot druge fakultete (D30)	
		Profesorjeve trditve (D36)	
		Profesor je vprašal »zakaj?« (D37)	
		Profesor je vprašal »zakaj mi verjamete?«	
		Akademsko odneseš odvisno od tega kakšen si (D46)	
		Izobraževanje (F13)	
		Bilo je zanimivo (F19)	
		Ne pretežko (F20)	
		Modul (G20, H13)	
		Boljše v drugi polovici študija (G21)	
		V drugi polovici je lažje (G22)	
		Zadovoljna s študijem (G23)	
		Še enkrat po isti poti (H12)	
		Glede modula nobenih sprememb (H14)	
		Samostojnost pri praksi (H16)	
		Kako se znajti v situacijah sama (H18)	
		Področje duševnega zdravja	Zanimanje (H21)
			Delo celo življenje (H22)
		Osebna rast	Razmišljanje o sebi (B30, C41)
			Izboljšanje (B31)
			Predelovanje preteklosti (B32)
			Timsko delo (C30)
			Kolegialnost (C31)
			Priskočiš na pomoč (C32)
			Pogovor, komunikacija (C33)
			Določena literatura, predavanja, vaje (C34)

		Vaja o osebnem prostoru (C35)	
		Majhen osebni prostor (C36)	
		Vdor v osebni prostor (C37)	
		Na vajah se učiš o sebi (C38)	
		Na vajah se učiš o ravnanju z drugimi (C39)	
		Drugačno razmišljanje (D34)	
		Gledanje širše (D35)	
		Drugačen po fakulteti kot pred (D39)	
		Manj obsojaš (D409)	
		Vživet v ljudi (D41)	
		Primer iz Grosuplja (D42)	
		Ljudje bi rekli na grmado z njim (D43)	
		Vprašamo se kaj mu je bilo (D44)	
		Dobiš širino (D45)	
		Drugače gledaš na stvari (F23)	
		Razmišljaš o stvareh, o katerih prej nisi (F24)	
		Brskanje naprej (F25)	
		Zanimanje za terapijo (F26)	
		Izobraževanje (F27)	
		Težave s katerimi se je soočala (I20)	
	Osebna in profesionalna rast (C40)		
	Ni pomagala pri osebnem življenju (E23)	Sošolke govorile, da jih je spremenilo (E24)	
		Načela socialnega dela so mu naravna (E25)	
		Ima ponotranjeno samorefleksijo (E26)	
		Fakulteta me ni spremenila (E27)	
	Slabosti fakultete	Šibko znanje zakonodaje (A18)	
		Premalo odločenosti (A19)	
		Primanjkovanje strokovnosti (C27)	
		Neskladna teorija in praksa (C28, D29)	
		Profesorji	Niso delali v socialnem delu (C29)
		Ni v stiku s prakso (E18)	
		Profesorji sedijo na lovorikah (E19)	Ni samo pri nas tako (E20)
		Ljudje »bluzijo« po svoje (E21)	

		Brez realnega stika (E22)	
		Ponavljajoče vsebine (F14)	
		Premalo široko (F15)	
		Določena področja niso pokrita (F16)	
		O zdravstvu ne zveš nič (F17)	Nimaš se možnosti srečati s tem (F18)
		Teorija je predstavljena idealno, nerealno (F28)	
		To je socialno delo (F29)	Ampak ni socialno delo, ki ga delamo v tem sistemu
		Realno stanje papirji (F31)	
		Odločbe (F32)	
		Ne pripravijo te na zaposlitev (F33)	
		Lepo predstavijo socialno delo (F34)	
		Program je za terapevta (F35)	
		Socialni delavec ni terapevt v tem sistemu (F36)	
		Razkropljenost na začetku (G24)	
		Različne tematike (G25)	
		Problem obsega nalog pri praksi (G27)	
		Pri praksi se ne skladajo naloge in to kar delaš (G28)	
		Zanikanje prisotnosti socialnega dela v zdravstvu (I21)	
		Ne pripravijo na delo (I22)	
		Zdravstvo je nezaželeno (I23)	
		Premalo poudarka kaj delamo v praksi (I27)	
		Malo informacij o pravilih (I30)	
	Predlogi	Praktično delo	Več praktičnega dela (B33)
			Okus dela (B36)
		Več prakse (D33, H19)	
		Manj predavanj in vaj (B35)	
		Več znanja na različnih področjih (F21)	
		Posvetiti zdravstvu	Bi bili bolj pripravljeni (I24)
			Postaviti zase v poklicu (I25)

DODATNO IZOBRAŽEVANJE	Ni se dodatno izobraževala (A20, I31)		
	Po študiju (A23)	Študij psihoterapije (A24)	
	Tečaj mediacije (B46)		
	Veliko izobraževanj (E28)		
	Glede komunikacijskih veščin (E29)		
	O samomorilnosti in samopoškodovanju (E30)		
	Erasmus, kreativnost v socialnem delu (E31)		
	Izobraževanje pri prostovoljnem delu (E32)		
	Raznorazne kompetence (E33)		
	Dodatno izobraževanje pripomore k zaposlitvi	Neopredeljeno (B47)	
		Delodajalci	Pozorni na izkušnje (B48)
			Pozorni pri branju življenjepisa (B49)
		Dobiš suverenost pri samostojnem delu (B50)	
		Bolj pomembno kako delaš (B51)	
		Bolj pomemben odnos (B52)	
		Brez izkušenj kot mlad (B53)	
	Kongresi, seminarji (D56)		
	O varnosti na internetu (F44)		
	Dodatna predavanja (G31)	Povezana s socialnim delom, psihologijo, humanistiko (G32)	
	Za zastopnika pravic oseb na področju duševnega zdravja (H27)		
	Izobraževanje za koordinatorja v skupnosti (H28)		
	Konference v Dubrovniku (H29)		

DODATNO DELO	Prostovoljstvo (G29)	Letovanje otrok (A21, B42)	
		Izkušnje z ranljivi skupinami (A22)	
		Različna dela (B40)	
		Dom za stare (B41)	
		Dragoceni izkušnji (B43)	
		Povezanost s študijem (B44)	

		Delo z ljudmi (B45)	
		Poučevanje o duhovnih stvarih (C45)	
		Kralji ulice (D58)	
		V zaporih (D59)	
		Materinski dom (F37)	
		Mladinski center (F38)	
		Osnovna šola (F399)	
		Pomoč mami na RTV-ju (F40)	
		Organiziranje dedka mraza (F41)	
		Sprejem prvošolčkov (F42)	
		Otroška olimpijada občine Trzin (F43)	
		Hrastovec (H23)	
		Srbija (H24)	
		Center za socialno delo (I33)	
		Programi za starejše (I34)	
		Programi za otroke (I35)	
	Delo ves čas (D47)		
	Študentsko delo (D48)	Delo za preživetje (D48)	
		Društvo za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem (D50)	
		Na fakulteti (H25)	
	Projekti (H26)	V domu za stare (D60)	
	Raznolika dela	(Stik z ljudmi D51)	
	Petrol (D52)		
	Hostesa (D53)		
	Politična angažiranost (D54)		
	Socialni demokrati (D55)		
	Premalo političnega angažiranja s strani socialnih delavcev (D57)		
	Pridobitev izkušenj če se angažiraš (D61)		
	Organizacija izobraževanj (H30)		
	Projekti v VDC (H31)		
	Izobraževanje za zaposlene v Makedoniji (H32)		
	Plačevanje	Sam plačeval (D49)	
	Ne (C43)		
	Nič v povezavi s socialnim delom (C44)		

IZZIVI TEKOM ŠTUDIJA	Brez izzivov (A2, F49, H33)		
	Krizno obdobje na polovici študija (B54)		
	Učenje na pamet	Izpiti (D62)	
		Par izpitov (D64)	

	Fakulteta ni težka (D63)		
	Hotel pustiti fakulteto	V tretjem letniku (E34)	
		Na magistrskem študiju (E35)	
		Ni videl smisla v programu (E36)	
		Težko obiskovati predavanja in vaje (E37)	
		Velik izziv (E38)	
	Učenje učenja (F45)		
	Predavanja, seminarji, izpiti (F46)		
	V srednji šoli navajen bistva (F46)		
	Kvantiteta ne kvaliteta (F48)		
	Razmišljanje, da bo težko z zaposlitvijo (G33)		
	Da bo težko dobiti pripravništvo (G34)		
	Ko vidiš svojo generacijo v službah (G35)	»Kaj mi je tega treba?« (G36)	
		Sebe spomniti razloga svoje poti (G37)	
	Želela odnehati (G38)		
	Oditi v drugo smer (G39)		
	Študij je bil zanimiv (I36)		
	Osebnostna prepričanja (I37)		
	Osebnostni izzivi	Razhod s fantom (B55)	
		Brez stanovanja (B56)	
		Nesmiselnost študija (B57)	
		Kriviti druge (B59)	
		»spraviti k sebi« (B60)	
		Študiranje dalje (B61)	
		Slabi predmeti (B63)	
		Zdravstvene težave (C46)	
		Ni jih bilo (D65)	
		Tisto obdobje je bilo lahko (D66)	
		Zgubil stanovanje v Ljubljani in se moral voziti (E39)	
		Vera (I39)	Da je to nekaj negativnega (I399)
			Nekaj kar socialni delavci ne smemo biti (I40)
	Nosi odgovornost za kakovost dela (E409)		
	Program izvajajo ljudje, ki le želijo obdržati službo (E41)		
	Na izvedbi se je poznalo (E42)		

IZZIVI PO ŠTUDIJU	Brez izzivov (A26)	Pripravnštvo dobila takoj (A27)	
		Brez poznanstev (A28)	
		Pozitivna predstava socialnega dela (A29)	
		Brez občutka manjvrednosti (A30)	
	»Zdaj pa počitnice« (E43)		
	Po diplomi (B64)		
	Želja po delu (B65)		
	Iskanje pripravništva (B66, C47, D80, F53)	Nemogoče najti (B66)	
		Nemogoče najti, občutek nemoči (C48)	
		Čakanje na pripravništvo (D80)	
		Jih ni (C49)	
		Eno leto doma (B67)	
		Depresija (B68)	
		Strah ob vnovičnem iskanju (B71)	
		Stres (F53)	
	Iskanje službe (G40)		
	Vrnitev na fakulteto (B69)	Magisterij (B70)	
	Dohiti te odraslost (D68)		
	Ne moreš delati preko študentskega servisa (D68)		
	Brez popustov (D69)		
	Brez bonov (D70)		
	Preskok iz študenta v odraslo osebo	Brez kritega zavarovanja (D71)	
	Nimaš zavarovanja (D72)		
	Nisi študent (D73)		
	Si brezposeln (D74)		
	Hud preskok (D75)		
	Soočenje z realnostjo (D76)		
	Selitev iz Kamnika v Maribor (D77)	Nobenega poznal (D78)	
	Preskok	Morali bi te pripraviti nanj (D81)	
	Začel gledati razpise (E44)		
	Prijavil na razpise (E45)		
	Več izzivov po koncu (F50)		
	Odločila da jo zanima terapija (F51)		
	Skozi proces terapije (F52)		
	Ni bila dolgo doma (F55)		
	Problem iskanja zaposlitve (F56)		
	Malo delovnih mest (F57)		
	Vse kar je je CSD (F58)		

	Težava ker moraš imet strokovni izpit za delo na CSD (F59)		
	Možnost prostovoljnega dela za pristop k strokovnemu izpitu (G41)		
	Nevarnost da greš v drugo smer (G42)		
	Zaključevanje obdobja (H34)		
	»Fajn« vstopiti v odraslost (H35)		
	Dovolj študentskega življenja (H36)		
	Dovolj pisanja seminarских, izpitov (H37)		
	Želja po zaposlitvi (H38)		
	Videti delo (H39)		
	Strah, da ne bo mogla delati (I41)		
	Ne bo delala tega kar je študirala (I42)		
	Ni dobila službe (I43)		

OBDOBJE DO ZAPOSLOTITVE	Ni obdobja (A31)		
	Preživljanje časa	Študentsko delo (B72, D83, E46)	Delo v trgovini (B72)
			Tri leta kot natak (D83)
			Večji zaslužek kot sedaj (D84)
		Naredil diplomo (D82)	
		Prostovoljstvo (G44)	Program za mlade (G44)
		Potreba po denarju (B73)	
		Opravljanje dela (B74)	
		Iskanje službe (B78)	
		Pošiljanje prošenj (B79)	
		Udeleževanje razgovorov (B80)	
		Delo (C50)	
		Živel doma in dajal za stroške (D85)	
		Prijavila na ZRSZ (G43)	
		Osebnostno dopolnilno delo	Varstvo otrok (G45)
		Zapolnitev časa (G46)	
		Preživljanje z varstvom (G47)	
		Izobraževanje (H41)	
		Delo na pošti (I45)	
	Čas trajanja	Eno leto (B75)	
	Počutje	Zelo slabo (B76)	
		Da ne bo pripravnosti (B77)	
		Vse nastavljen (B81)	
		Razgovori formalnost (B82)	

	Ne dobivaš dodatka za bivanje (H42)		
	Živela s prihranki (H43)		
	Denarna socialna pomoč (H44)		

PROCES ISKANJA PRIPRAVNISTVA	Čas do pripravnistva	Takoj, julij 2018 (A32, A33)	
		Osem mesecev (B89)	
		Po dveh letih (C51)	
		En mesec (E47)	
		Dva mesca (F54)	
		Eno leto (G55)	
		En mesec (H40)	
	Poznanstva	Da (B90)	Z nekom ki dela na centru (B91)
		Da, mož v zdravstvenem domu (C60)	Izprosil delovno mesto (C61)
			Strinjali s tem (C62)
			Odrli delovno mesto (C63)
		Brez poznanstev (D99, E48, F67, G49, I53)	
		Brez, v ponos (D100)	
	Način	Razgovori (C52, E50)	
		Trije razgovori (C53)	
		Mislila, da bo denar v zdravstvu (C64)	
		Lažje dobiti v zdravstvu (C65)	
		Decembra prišel ven razpis (D86)	
		Klicanje institucij (D87)	
		Klicanje na socialno zbornico (D88)	
		Klicanje na zdravstveno zbornico (D89)	
		Čakanje na razpise (D90)	
		Na zavod se ne gre zanašati (D91)	
		CSD Ruše, CSD Maribor, Dom Danice Vogrinc, Sonček in še drugi (D92)	
		Pošiljanje prošenj (D93, F62)	
		Prijavil na razpise (E49, G50, H61)	
		Izmed dvajsetih izbrali njega (E51)	
		Vabljen na razgovor v bolnišnico (F63)	
		Dobivaš negativne odgovore (F64)	
		Nimaš se možnosti predstaviti (F65)	
		Pozanimanje (F68)	

		Pred razgovorom se moraš informirat (F69)	
		Spremljanje zaposlitvenih portalov (G48)	
		Dobila pripravništvo zaradi delovnih izkušenj (G51)	
		Prijavila na zavod (H45)	
		Oktobra 2018 redna zaposlitev (H46)	
		Ni delala pripravništva (H47)	
		K strokovnemu izpitu pristopila z delovnimi izkušnjami (H48)	Z delom na fakulteti (H49)
		Sodelovanje z VDC-jem kot študentka (H50)	
	Počutje	Optimizem (B83, F70)	
		Pričakovanje pripravništva (B84)	
		Želja dobiti čimprej (B85)	
		Bilo je težko (B86)	
		»Zakaj se mi to dogaja« (B87)	
		Spraševanje če bi bilo boljše kaj druga študirati (B88)	
		Vesel, da so ga izbrali (E52)	
		Ogromno se je naučil (E53)	
		Strah (E54)	
		Kako bo delati v instituciji (E55)	
		Hitro znašel(E56)	
		Ne moreš se zaposliti po 5 letih fakultete (F71)	
		Nisem zaposljiva (F72)	
		Stres (F73)	
		Absurdno da si nezaposljiv (F76)	
	Predlogi	Priprave na strokovni izpit na magistrskem študiju (F74,F75)	
	Tri pozitivni odgovori (D94)		
	Zbral CSD Maribor	Največji center v Sloveniji (D95)	
		Vtis v enem letu (D96)	
		Dovolj kontaktov (D97)	
		Poklicali ko bo nekdo v porodniški, bolniški (D98)	
	Priporoči mlajšim prostovoljstvo (G52)	Prostovoljstvo je pomembno za pridobivanje izkušenj (G53)	

		Prostovoljstvo je pomembno za pridobivanje kompetenc (G54)	
	Vnaprej izbrani kandidati (C55, C56, C57, C58, C59)	Imajo izbrane kandidate (C54)	
	Čas po pripravništvu	Čakanje da se karkoli odpre (D101)	
		Klicali nazaj na CSD (D102)	

OPIS PRIPRAVNIŠTVA	Delovno mesto	Dom za stare (A34, F61, G58)	
		Center za socialno delo (B92, D103)	Pomoč posamezniku in družini (D104)
		Zdravstveni dom (C67)	Področje zasvojenosti (C68)
		Soča (E57)	V zdravstvu (E58)
		Psihiatrična bolnica Idrija (I52)	
	Ni delala pripravništva (H52)		
	Pri socialni delavki, ki še ni imela pripravnika (C66)		
	Prednosti pripravništva	Zadovoljen/a (A35, B93, G59)	
		Občutek veselja (A36)	
		Občutek sreče (B94)	
		Motiviranost (A37)	
		Samostojnost (A38)	
		Sodelovanje z drugimi profili (A39)	
		Stik s stanovalci (A40)	
		Formalnost (A41)	
		Skrb (A42)	
		Raznoliki ljudje (B97)	
		Delo v praksi (B98)	
		Mentorica dobra v delu (C69)	
		Strokovnost mentorice (C70)	
		Opazovanje (C71)	
		Kroženje (C72, F89, G60, I63)	Spoznavanje drugih enot (C73)
			Poveže s praktičnim delom (G61)
			Razširi se mreža (G62)
			Uri Soča (I65)
			Uri Soča je primer dobre prakse (I65)
			Uri Soča se trudi sodelovati s fakulteto (I669)
		Eden izmed treh pripravnikov (D105)	

		Sodelovanje z mentorici (D106)	
		Vključevanje v delo drugih strokovnih delavcev (D107)	
		Strokovni delavci vključevali (D108)	
		Splača se delati na CSD (D109)	
		Aktivno (D110)	
		Delo v zaporu (D111)	
		Dobiš širino kot strokovni delavec (D112)	
		Srečo da se je poklopilo (D113)	
		Da traja eno leto (D114)	
		Kakovostno socialno delo (E64)	
		Na Soči imajo čas (E65)	
		Čas je ključna stvar (E66)	
		Na Soči si lahko vzameš čas (E67)	
		Z zdravniki se lahko pogovoriš (E68)	
		Povezanost socialnih delavk (E69)	
		Mentorica (E70)	
		Lahko zanesel na vse socialne delavke (E71)	
		Med bolniško odsotnostjo mentorice, vedel kam naj gre (E72)	
		Ni bilo hudega (F83)	
		Zaposljivost (F86)	
		Nove delovne izkušnje (F87)	
		Spoznavanje področja (F88)	
		Same pozitivne stvari (F92)	
	Slabosti pripravnštva	6 mesecev (A43, D115, E73, G63)	
		V pol leta ne pokažeš kakovosti, kontinuitete (D116)	
		Prikrajšani za izkušnje (A44)	
		Prikrajšani za samostojnost (A45)	
		Mentorica (B95)	
		V breme mentorici (B96)	
		Preveč kroženja (C74)	Slaba samostojnost (C75,C77)
			En teden na enoti (C76)
			Ni obvladala dela nikjer (C78)
			Vsako uro drugje (C79)

		Poslušanje predavanj (C80)	
		Ugotovila, da ji ne leži to področje (F84)	
		Ni to njena sanjska služba (F85)	
		Različna področja (F90)	
		Dobro delovno okolje (F91)	
		Ni se našla v tem (F93)	
		Meseci gredo hitro mimo (G65)	
		Manj kot pet mesecev (G66)	
	Počutje	Nepričakovano (E59)	
		Predsodki o zdravstvu (E60)	
		Mislil, da bo nosil haljo (E61)	
		Mislil, da bodo diagnoze (E62)	
		Mislil, da bodo delali s »pacienti« (E63)	
	Fakulteta te pripravi na eno stvar (F77)		
	Na učni bazi zahtevajo veliko več od tebe (F78)		
	Obvladati moraš računalniške programe (F79)		
	Prakse s starejšimi se je izogibala (F81)		
	Za pripravništvo je bila pripravljena sprejeti karkoli (F82)		
	En teden uvajanja (I56)		
	Pokrivanje bolnišk, dopustov (I57)		
	Nobeden je ni učil (I58)		
	Morala se je znajti sama (I59)		

POMOČ PRIPRAVNIŠTVA	Da (F94)	Oboje (A46, B99)	
	Prehod v samostojno delo (B100)		
	Zaupanje vase (B101)		
	Sprejemanje odločitev (B102)		
	Ne more odgovoriti (C81)		
	Zelo pomagalo (D117)		
	Pogovori z mentorico (D118)		
	Analiziranje (D119)		
	Evalvacija (D120)		
	Pogovori o delu (D121)		
	Supervizija ves čas (D122)		

	Hvaležnost mentorici (D123)		
	Zaposljivost (E81)		
	Pogoj za opravljanje strokovnega izpita (E82)		
	Veliko kompetenc (E83)		
	Pridobitev samozvesti (E84)		
	Ko vidiš, da zmoreš, se lažje usmeriš v delo (E85)		
	Dobiš vpogled (F96)		
	Razliko med idealnim in realnim socialnim delom (F97)		
	Prva delovna izkušnja (G67)		
	Kot študent tega nimaš možnosti izkusiti (G68)		
	Srečaš se z vsem (G69)		

POMOČ STROKOVNEGA IZPITA	Da	Oboje (A46, B99)	
	Ne more odgovoriti (C81)		
	Nerazumevanje načina strokovnega izpita (D124)		
	Poznati zakone, ampak jih imaš na dosegu roke (D125)		
	Znanje zakonov, znanje 8 poslancev (D126)		
	Ne bo koristilo uporabniku (D127, H62)		
	Ni pravi format (D128)		
	Ni smisla v socialni zbornici (D129)		
	Vse prebereš v zakoniku (D130)		
	Izšel je novi zakon (D131)		
	Strokovni izpit iz zdravstva ne bo pomagal (E75)		
	Dal širino (E76)		
	Razumevanje kako zdravstveni sistem deluje (E77)		
	Zadnji, ki bi mogel zdravstveno posredovati (E78)		
	Odločil za izpit iz socialnega varstva (E79)		
	Rad bi poznal pravice iz socialnega varstva (E80)		
	Pomaga samo na papirju (F98)		

	Ne boš boljši socialni delavec (F99)		
	Strokovni izpit ti ne pomaga, če nisi »naštelan socialno« (F100)		
	Strokovni izpit ni smiseln (H53)		
	»napiflanje« zakonov (H54)		
	Moraš vedeti normative (H55)		
	»Zdi se mi neumno« (H56)		
	Zdaj teh števil ne ve (H57)		
	Socialne delavke niso informirane o spremembah (H58)		
	Naučiti se moraš trenutno zakonodajo (H59)		
	Nesmiselna vprašanja (H61)		
	Nesmiselno pridobivanje (H67)		
	Koncept je zgrešen (H68)		
	Ljudje v socialni zbornici so nastavljeni (H69)		
	Strokovni izpit iz zdravstva (I67)	Ne bo pomagal (I68)	
	Predlogi	Preverjati kako delamo (D132)	Strokovnost (D133)
			Poslušanje (D134)
			Analiziranje (D135)
			Ne da znamo zakone na pamet (D136)
		V drugi obliki (H60)	
		Socialna zbornica organizirati predavanje (H63)	
		Seznaničev s spremembami (H64)	
	Ljudje v službah ne spremljajo sprememb	To se kaže na CSD-jih (H66)	

SPREMEMBE	Fakulteta	Nima vpliva (A47)	
		Prevelik vpis (B103)	
		Omejitev vpisa (B104, E96)	
		Sprejemni izpit (B105)	
		Je na slabem glasu (C82, C90)	
		Dvig strokovnosti (C86)	
		Boriti za pripravnštva (C89, C91)	

		Ni prav, da ne smeš opravljati pripravništva po diplomi (C90)	
		Glas v javnosti (D142)	
		V učnem načrtu o prehodu v odraslost (D147)	
		Socialni partner za socialno politiko (D157)	
		Menjava kadra (E86)	
		Opustitev predsodkov o področjih (E87)	
		Podpreti socialne delavce v zdravstvu (E88)	Delajo se da je to greh (E89)
		V smeri pripravništva ne dela čisto nič (E92)	
		Na protestu samo tri profesorice (E93)	Razlika med teorijo in delovanjem (E94)
		Prenehanje ponavljanja predmetov (F101)	
		Predolg petletni študijski program (F102)	
		Delat prakso, ne dnevnik (F103)	
		Na magistrskem študiju pol leta prakse (F105)	
		Pridobitev delovnih izkušenj (F106)	
		Na koncu na strokovni izpit (F107)	
		Zaposljiv po študiju (F108)	
		Moraš se znajti sam (F109)	
		Narediti več za to da bi bili zaposljivi (F111)	
		Kakšni so pogoji službe (G73)	
		Nisi pripravljen na življenje po fakulteti (G74)	
		Bi morala pritisniti (H79)	
		Sprememba glede prakse, da bi lažje našli zaposlitev	
	Profesorji	Izplačujejo dodatek za stalno pripravljenost (D146)	
	Fakulteta, študentje	Bolj politično udeleževati (D143)	
	Fakulteta, socialna zbornica	»Kje sta?« (D141)	
	Socialna zbornica, ministrstvo	Razočaranje	
	Zavod za zaposlovanje	So sami sebi namen	
	Ministrstvo	Več financ (E95)	
	Ministrstvo in fakulteta	Morala vedeti koliko je delovnih mest (E97)	

		Koliko je dejanska potreba (E98)	
Študentje		Ne želijo delati (A48)	
		Odvisno od angažiranosti (A49)	
		Sam se ne moreš boriti (C91)	
		Študentske akcije, politična vključenost (D144)	
		Povzdigniti glas (D145)	
		Če bi vedeli za preskok, bi se bolj angažirali (D1499)	
Država		Vlaganje v socialno varstvo (B106)	
		Več delovnih mest (B109)	
		Socialno delo je podcenjeno (D137)	
		Stran vržen denar in ne moreš dobiti službe (D150)	
		Ne daje zagotovil, da boš lahko delal strokovni izpit (D151)	
		Sili da greš v tujino (D152)	
		Delaš delo za katerega nisi študiral (D153)	
		Računa na evropska sredstva (D154)	
		Ni pripravništev (D155)	
		Organizacije morajo same najti denar (D156)	
Trg dela		Lažje za specialne pedagoge (C83)	
		Psihologi bolj cenjeni (C84)	
		Fakultete ne jemljejo resno (C85)	
Ljudje		Negativno nastrojeni (D138)	
		Ne vedo v kakšnih pogojih delajo socialni delavci (D139)	
Mediji		Poročajo: »Kje je bilo socialno delo?« (D140)	
Študentov je preveliko (G70)			
Pripravništva iz socialnega varstva ni (E90)			
Drugačni strokovni izpiti (F104)			
Nisi zaposljiv (F110)			
Več pripravniških mest (F112)			

	Vsaka organizacija pripravnike (F113)		
	Nobenemu se ne da s tem ukvarjat (F114)		
	Obremenjenost socialnih delavcev (B107)	Delo doma (B108)	
	CSD	Na CSD Maribor ni bilo tri leta razpisa (G71)	
		Kadrovska stiska (I71)	
		Prijavljanje na razpise brez pogojev (I72)	
	Čakaš na razpis pripravnštva (G72)		
	Bila na protestih (G75)		
	Smo v nepomembnem segmentu (G76)		
	Socialni delavci prednost pri pripravnštvu (H70)	Ne pa iz drugih šol (H71)	
	Na centrih ne bi smeli delati pripravniki (H72)	Pravniki nimajo prakse (H73)	
		Delikatno področje (H74)	
		Izkušnja kot zastopnica (H75)	Strokovna delavka ni poznala pravic uporabnika (H75)
		Ni prav da moramo konkurirat pravnikom (H77)	
		Čudno je (H78)	

ZAPOSILITEV V SOCIALNEM DELU	Da (A50, D158, H81, I75)	Center za socialno delo (A50, D158, I75)	
		Varstveno delovni center (H82)	
		Pravice iz javnih sredstev (D177)	
		Vstopna točka na CSD (D178)	
		Menjavanje področja (D179)	
		Izobraževanje za delo s povzročitelji nasilja (D180)	
	Zadovoljstvo	S poklicem (A51)	
	Nezadovoljstvo	Področje dela (A52)	Ni delo za 40 let (A53)
	Čas zaposlitve	Dve leti in pol (D159)	
	Ne (B110, C92, E99, F115, G77)	Odpoved (B110)	
		Podjetje z možem (B111)	
		Preko avtorske pogodbe za fakulteto (E100)	
		Kot zunanji sodelavec (E101)	
		Kot zdravstvena administratorka (F115)	
	Mnenje o socialnem delu	Preizkusiti druga področja (A54)	
		Videti kaj jo veseli (A55)	
		Več dela z ljudmi (A56)	

		Več stika z ljudmi (A57)	
		Ne vidi se v socialnem delu (B112)	
		Stresno, naporno (B113)	
		Vpliv na vsakodnevno življenje (B114)	
		Nositi probleme domov (B115)	Odnos z možem in otroci (B116)
		Socialno delo lep poklic (B117)	
		Študij socialnega dela	Ni žal za odločitev (B118)
		Vrnitev v socialno delo (B119)	
		Služba ni prioriteta (C93)	
		Izgubila upanje za službo (C94)	
		Raje vzeli psihologa v službo (C95)	
		Lasten problem (C96)	
		Jemlje pogum (C97)	
		Premalo opremljenosti za delo (C98)	
		Nočem delati na društvih (D160)	
		Rabi pooblastila (D161)	
		Kazenska odgovornost da dela maksimalno (D162)	
		Rabi pritisk (D163)	
		Preveč javnih pooblastil (D164)	
		Sili da stoji za svojim delom (D165)	
		Dela kakovostno (D166)	
		Izčrpanost (D173)	
		Izgoretje (D174)	
		»stanje je mimo« (D175)	
		Se vidi v socialnem delu (E102, G78)	
		Vprašanje za koliko dolgo (E103)	
		Ne ve če za celo življenje (E104, E105)	
		Na Soči so težki pacienti, izčrpavajoče (E105)	
		Skrbi ga izgoretje (E106)	
		Ali bi lahko ohranil kakovost (E108)	
		Ali bi lahko ohranil empatijo (E109)	
		Bi rada delala kot socialna delavka (F116)	
		Upa, da ne bo izgorela (G79)	
		Pozitivna delovna naravnost (G80)	
		Marsikaj ni »rožnato« (G81)	

		Razočaranje nad trenutnim delovnim mestom (H83)	
		Opravljanje celotnega življenja (H84)	
		Trenutno je naporno (I76)	
		Ne predstavlja delati nič drugega (I77)	
	Željeno delovno mesto	Mladostniki (D181)	
		V zdravstvu (F117)	Ji leži (F118)
		Področje nasilja (F119)	
		Terapevtka (F120,F121)	
		Delo s starimi, CSD (G82)	
		Duševno zdravje (H85)	
	Dodatno izobraževanje	Vpis na študij psihoterapije (A58)	